

Σταύρως
ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ, Δ. Φ.
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ & ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ
ΔΟΙΠΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΠΙΤΑΓΑ ΔΡ. 10

ΤΡΙΑΝΤΑΡΥΓΧΟ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ - ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ
ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ & ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ
(Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον)

OI, 91/47A M. M.

ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ, Δ. Φ.
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ.

1925 ΛΟΦ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

Τῶν μαθητῶν τῆς Τετάρτης τάξεως τῶν
τετραταξίων Γυμνασίων καὶ τῆς ἀντιστοί-
χου τάξεως τῶν λοιπῶν σχολείων
τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ
ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ—ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ
(Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον)

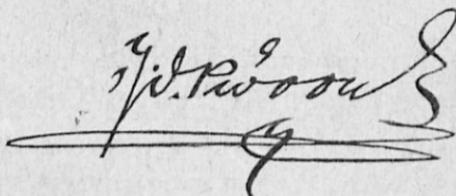
Κατιδόντες ώς ἐκ τῆς μακρᾶς ήμῶν πείρας τὰς σοβαρὰς δυσ-
χερείας, τὰς δποίας συναντῶπι περὶ τὴν μελέτην, τόσον τῶν
Ἐλλήνων καὶ Ῥωμαίων ποιητῶν, ὅσον καὶ τῶν πεζῶν τοιούτων,
οἵ φοιτῶντες ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἔγνω-
μεν νὰ ὑποβοηθήσωμεν τὸ ἔργον αὐτῶν ἐκδίδοντες Σχολικὰς
Μεταφράσεις, διὰ τῶν δποίων οὐ μόνον παρέχεται ἡ τε-
λεία τῶν λέξεων καὶ τῶν φράσεων ἀνταπόδοσις διὰ τῶν τῆς διμι-
λονυμένης, ἀλλὰ καὶ ἀπονος καθίσταται ἡ καθ' ὅλου διείσδυσις
εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων τῶν ἐν τῇ οἰκείᾳ Γραμ-
ματείᾳ ἀσχοληθέντων διὰ τῶν ἐν ἀγκύλαις παρεντιθεμένων παρ'
ἥμῶν νοημάτων, ἀτινα συμπληροῦσι τὰ ὑφιστάμενα κενὰ τὰ χα-
λαροῦντα τὴν ψυχικὴν διάθεσιν καὶ φυγαδεύοντα τὴν προθυμίαν
πρὸς ἐπίμονον μελέτην τῶν ἀθανάτων ποιητῶν καὶ συγγραφέων
τῆς προγονικῆς ήμῶν εὐκλείας. Τὰ ἀγαθὰ τῶν τοιούτων σχολι-
κῶν ήμῶν μεταφράσεων περιττεύει νὰ ἔξαρσμεν, διότι οἱ ποιού-
μενοι χρῆσιν τούτων μαθηταὶ θέλουσιν ἀμεσώτατα ατανοήσει
τὴν ὥφελειαν καὶ τὴν προκύπτουσαν μεγίστην φρεσώ τοῦ πολυ-
τίμου χρόνου, ὅστις οὕτω θέλει εἰσθαι ἐπαρκής διὰ τὰς λοιπὰς
πολυσχιδεῖς αὐτῶν σχολικὰς ἔργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27η Ιουλίου 1925

ΙΩΑΝΝΗΣ Θ. ΡΩΣΣΗΣ, δ. φ.

Γυμνασιάρχης

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρονται τὴν κάτωθεν ὑπογραφήν τοῦ
μεταφραστοῦ.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Α' ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.— Ὡ προσφιλής [μου] αὐταδέλφη Ἰσμήνη
(=Ισμήνης κάρα).

Ἄρα γε γνωρίζεις — συμφορὰ [ὑπάρχει] (ἢ: συμφοράν τινα=ὅ, τι [ἔστι]) — αν, αἰτινες προσῆλθον ἀπὸ τῶν ἀνοσιουργημάτων (ἢ: πατροκονίας καὶ αἴμομειξίας) τοῦ Οἰδίποδος (=τῶν ἀπ' οἴδητος κακῶν), τὴν δποίαν δ Ζεὺς δὲν ἔχει ἐκτελέσει (=οὐχὶ τελεῖ=οὐχὶ τελέσας ἔχει) πρὸς βλάβην ἡμῶν τῶν δύο (=νῷν), αἰτινες περιεσώθημεν (ἢ: ἐπιζῶμεν =ετι ζώσαις) [ἐκ τοῦ γένους τοῦ Λαίου]; Διότι δὲν ὑπάρχει οὐδέν, οὔτε ἀλγεινόν, οὔτε βλαβερόν (κυρίως: ἀπηλλαγμένον συμφορᾶς, ἀγαθὸν=ἀτησάτερ=ἄνευ ἀτης), οὔτε πρόξενον αἴσχους οὔτε πρόξενον ἀτιμίας, τὸ δποῖον ἔγὼ δὲν ἔχω ἵδει γὰ μὴ συγκαταριθμῆται (ἢ: νὰ μὴ είναι μέρος· ἢ: νά ἔλλείπη=οὐκ [δν μέρος]) μεταξὺ καὶ τῶν ἴδικῶν σου καὶ τῶν ἴδικῶν μου συμφορῶν (=κακῶν) (δηλ. πᾶσαι αἱ πικρίαι, αἱ συμφοραί, τὰ αἴσχη, αἱ ἀτιμία ἐπεσωρειόθησαν ἐφ' ἡμῶν). Καὶ νὰ τώρα π. χ. (=καὶ νῦν) τί είναι τοῦτο δά (=τοῦτο=τόδε) πάλιν, τὸ δποῖον λέγουσι (=τί τοῦτ' αὖ φασι. βραχυλογ.=τί ἔστι τοῦτο, ὃ φασι) δτι διὰ κηρύκων (προ) ἐκήρυξεν (=κήρυγμα θεῖναι=κηρύξαι) δ στρατηγὸς [Κρέων] πρό δλίγουν εἰς δλην (=πανδήμῳ) τὴν πόλιν; Γνωρίζεις τι καὶ ἤκουσας (σχῆμα πρωθυνστ). ἀντί: ἤκουσάτις

καὶ κατέχεις τοῦτο); ἦ δὲ ἀγνοίᾳ σου ἐπέρχονται (=λανθάνει σε (10) στείχοντα= λάθρα, λεληθότως σου στείχουσι) κατὰ τῶν προσφιλῶν [ῆμῶν] (δηλ. τοῦ Πολυνείκους) **κακὰ** (=κακουργήματα) προερχόμενα ἐκ τῶν ἔχθρῶν (δηλ. τοῦ Κρέοντος);

ΙΣΜΗΝΗ. Ὡς Ἀντιγόνη, εἰς ἐμὲ **τούλαχιστον** (=μὲν) οὐδεμία **εἰδῆσις** (=μῆδος) **περὶ προσφιλῶν προσώπων** (=φίλων) οὔτε χαρμόσυνος, οὔτε λυπηρὰ ἥλθεν, ἀφ' ὅτου [ῆμεῖς] αἱ δύο ἐστερήθημεν τῶν δύο ἀδελφῶν μας, οἵτινες ἐφονεύθησαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ **δι' ἀμοιβαίου φόνου** (=: ὑπ' ἀλλήλων=διπλῇ χερὶ). (15) **ἀφ' ὅτου** (=ἐπει) δὲ ὁ στρατὸς τῶν Ἀργείων ἐγένετο **ἄφαντος** (ἥ: ἀπῆλθεν, ἔφυγε=φροῦδός ἐστι) κατὰ ταύτην τῷρα τὴν [μὴ λήξασαν ἔτι] νύκτα, **οὐδὲν ἐπὶ πλέον** (ἥτοι πέραν τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν Ἀργείων=οὐδὲν ὑπέρτερον) γνωρίζω οὔτε ἔδν ἡ τύχη μου ἔχει μεταστραφῆ ἐπὶ τὸ βέλτιον, οὔτε ἔδν ἔχει μεταστραφῆ ἐπὶ τὸ κεῖδον (ἥ: οὔτε ἀν εἶμαι εὐτυχεστέρα, οὔτε ἀν εἶμαι δυστυχεστέρα) ἥ: οὔτε ἀν εὐτυχῶ, οὔτε ἀν δυστυχῶ).

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἐγνώριζον καὶ ᾧς [**ὅτι σὺ οὐδὲν ἐπὶ πλέον ἐγνώριζες**=οὐδὲν σ' ὑπέρτερον εἰδὺταν] καὶ διὰ τοῦτο σὲ **προσεκάλεσα** ἔξω (=ἔξεπεμπον), ἐκτὸς τῆς αὐλοθήρας, ἵνα σὺ μόνη ἀκούσῃς [τοῦτο].

ΙΣΜΗΝΗ. Ἄλλὴ τί συμβαίνει; Διότι **εἴσαι φανερὰ** (ἥ: προφανῶς φαίνεσαι=δηλοῖς=δίηλη εἰ) **ὅτι ἐν ἀγωνίᾳ ἀναυκλοῖς** (**ἀνακινεῖς**) **τι, τὸ δοποῖον σκέπτεσαι** **νὰ εἴπης** (=καλχάινουσι τι ἔπος).

• ΑΝΤΙΓΟΝΗ. [Ναί, εἶμαι τεταραγμένη], διότι ὁ Κρέων ἐκ τῶν δύο ἀδελφῶν μας (=νῶν τὸ καστιγνήτω=νῶν τοῖν κασιγνήτοιν) τὸν μὲν ἔνα (δηλ. τὸν Ἐτεοκλέα) δὲν ἔχει κατὰ προτίμησιν δξιώσει **ταφῆς** (=τάφου), τὸν δὲ ἔτερον [δὲν] ἔχει στερήσει [ένταφιασμοῦ]; Τὸν Ἐτεοκλέα μὲν **μεταχειρισθεὶς** [**αὐτόν**] (=ξρησθεὶς=χρησάμενος [αὐτῷ]) **μὲ δικαίαν κρίσιν** (=σὺν δίκῃ δικαίῃ), ως λέγουσι, [διότι ἐγὼ δὲν λαραδέχομαι τοῦτο] **καὶ μὲ θρησκευτικὸν θεσμὸν** (=καὶ νόμῳ) **διέταξε** **νὰ κρύψωσι** **ὑπὸ τὴν γῆν** (νὰ ἐνταφιάσωσι) (=κατὰ γῆνος ἔκρυψε) **ώστε** **νὰ εἴναι** **ἐντίμως δεκτὸς** (=ἐντιμον) **μεταξὺ** **τῶν νε-**

κρῶν τοῦ κάτω κέδουσιν (=τοῖς ἔνερθεν νεκροῖς), τὸν δὲ νεκρόν τοῦ κατὰ τρόπον ἀξιολύπητον (:οἰκτρῶς=ἀθλίως) φονευθέντος (25) Πολυνείκους λέγουσιν **ὅτι διὰ δημοσίας προκηρύξεως ἀνεκοίνωσεν** (=ἐκκεκηρύχθαι) εἰς τοὺς πολίτας τὸ νὰ μὴ καλύψῃ τις [αὐτὸν] διὰ τάφου, μηδὲ νὰ θρηνήσῃ (:μυρολογήσῃ=κωκῦσαι), ἀλλ' νὰ ἀφήσωσιν [αὐτὸν] ἀκλαυστον, ἄταφον, γλυκὺ **εὐρῆμα** (=θησαυρὸν) εἰς τὰ ὅρνεα, τῶν δποίων τὸ βλέμμα (30) **εἰσδύει πανταχοῦ** (=εἰσορῶσι) χάριν βορᾶς (τροφῆς). Τοιαῦτα λέγουσιν, διτὶ ἔχει διὰ κήρυκος προστάξει δι γενναῖος! Κρέων διὰ σὲ καὶ δι' ἐμὲ [άτε ήμῶν οὔσων πλησιεστάτων συγγενῶν καὶ ἔχουσῶν ἀμεσον τὸ καθῆκον τῆς ταφῆς]— διότι συγκαταριμμῶ καὶ ἔμαυτὴν—καὶ ὅτι θὰ ἔλθῃ [καὶ αὐτὸς] ἐντάῦθα, ἵνα καταστῆσῃ γνωστὰ ταῦτα εἰς ἑκείνους, οἵτινες δὲν ἥθελον γνωρίζει (=τοῖσυ μὴ εἰδόσι=οἱ ἄν μὴ εἰδῶσι) καὶ [λέγουσιν] **ὅτι νομίζει** (=ἄγειν=ἡγεῖσθαι) τὸ πρᾶγμα (δηλ. τὸ νὰ ἐνταφιάσῃ τις τὸν Πολυνείκην) **ὅχι ως μηδαμινὸν** (=οὐχ ως παρ' οὐδέν) , ἀλλ' ὅτι **ἐπικρέμαται** (: ἐπαπειλεῖται=προκείσθαι) **κατὰ τοῦ πράττοντός τι** (=ὅς ἂν τι δρᾷ=τῷ δρῶντι) ἐκ [τῶν ἀπαγορευθέντων] τούτων **θάνατος διὰ δημοσίου λιθοβαλισμοῦ** (=φόνον δημόλευστον) ἐνώπιον ὅλης τῆς πόλεως. Οὕτως ἔχουσι διὰ σὲ ταῦτα, καὶ θὰ δείξῃς **ταχέως** (:εὐθὺς=τάχα) ἂν εἴσαι γεννημένη γενναῖα τὸ ἥθος (=εὐγενῆς) ἢ [ἄν εἴσαι γεννημένη] **ἔκφυλος** (=κακὴ) ἢ εὐγενῶν [γονέων].

ΙΣΜΗΝΗ. Άλλὰ τί, ὡς τολμηρά, **ἔδει ταῦτα οὔτως** [ἀσείπας] **ἔχωσι** (=εἰ τάδ' ἔν τούτοις), ἐγὼ **λύσουσα** (: διευκολύνουσα) ἢ δένουσα (: περιπλέκουσα) ἐπὶ πλέον ἥθελον προσθέσει [διὰ τῆς (40) ἐπεμβάσεώς μου] ἢ: κατὰ τί δύναμαι νὰ σε ὀφελήσω;]

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Σκέφθητι, ἄν θὰ συγκοπιάσῃς καὶ συνεργασθῆς [μετ' ἐμοῦ].

ΙΣΜΗΝΗ. Ποίαν τινὰ ἐπικίνδυνον πρᾶξιν; εἰς ποίαν τέλος πάντων ἀπόφασιν **θὰ διφθῆς** (=εἰ);

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. [Σκέφθητι], ἔὰν μετ' ἐμοῦ (ἢ: **ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς χειρός μου** (=ξὺν τῇδε χειρὶ = ξὺν ἐμῇ χειρὶ))

θὰ σηκώσῃς τὸν νεκρόν, δπως θάψωμεν αὐτὸν (=κουφιεῖς τὸν νεκρόν).

ΙΣΜΗΝΗ. **Ἄληθεια** (=ή γάρ) ἔχεις κατὰ νοῦν νὰ θάψῃς **τοῦτον** (=σφέ), **ἐνῷ εἶναι ἀπηγορευμένον** (=ἀπόρρητον [δὲ]) [ὅπο τοῦ Κρέοντος] εἰς τὴν πόλιν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. [Διανοοῦμαι νὰ θάψω] τὸν Ἱδικόν μου (45) τοῦλάχιστον καὶ τὸν Ἱδικόν σου ἀδελφόν, ἐὰν σὺ δὲν θέλῃς [νὰ ἐπιτελέσῃς τὸ καθῆκόν σου], διότι δὲν **θὰ ἐλεγθῶ** (:ἐνοχοποιηθῶ =ἄλωσομαι) βεβαίως ως προδότις [τοῦ ἀδελφοῦ μου].

ΙΣΜΗΝΗ. **Ω παράτολμε** (:ῶ δεινὰ τολμῶσα=σχετλία), [διανοεῖσαι νὰ θάψῃς αὐτόν], ἐνῷ δὲν Κρέων ἔχει διατάξει τὸ ἀντίθετον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. **Ἄλλ' οὐδόλως δικαιοῦται** (=μέτα=μέτεστι) αὐτὸς νὰ μὲ ἐμποδίζῃ ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν δικαιωμάτων μου (=τῶν ἐμῶν οὐδόλων)

ΙΣΜΗΝΗ. Ἄλλοιμονον, ἀναλογίσθητι, ὡς αὐταδέλφη, **πό-** (50) **σον** (=ῶς) μισητὸς [εἰς τοὺς ἀνθρώπους] διατήρη [διὰ τὰς ἐκ τῶν ἀνοσιουργημάτων αὐτοῦ ἐνσκηψάσας θεομηνίας] **καὶ ἐπο-** **νείδιστος** (=δυσκλείης τέ) [διὰ τὴν πατροκτονίαν καὶ αἴμομειξίαν] **ἔχαδη** (:διεγράφη ἐκ τῶν ἀνθρώπων) **πρόδος λύπην** ήμῶν (=νῦν), **ἀφοῦ** δὲ **ἴδιος ἐκτύπησε δυνατὰ** (=ἰράξας) διὰ τῆς **ἴδιας κει-** **ρόδος** (=αὐτονυργῷ κερί=οἰκείᾳ κερῷ) **τοὺς δύο δρθαλμοὺς** (=διπλᾶς ὄψεις) [αὐτοῦ] **ἔνεκα τῶν ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ίδίου ἀπο-** **καλυφθέντων ἀμαρτημάτων τον** (=πρόδος αὐτοφώρων ἀμπλα-
κημάτων) **ἔπειτα** ή μήτηρ [ήμῶν, ήτις ἐγένετο, μήτηρ] καὶ [συγχρόνως] γυνὴ [τοῦ πατρός μας], **διπλῇ δρομασίᾳ** (=διπλοῦν ἔπος) **θέτει τέρμα ἐπονελδιστον** (:ἀτίμως τελευτῆ τὸν βίον) διὰ (55) πλεκτῆς ἀγχόνης τρίτον δὲ οἱ δύο ἀδελφοί μας ἐν μιᾷ ήμέρᾳ φονεύοντες **ἴδια κειρὶ δλλήλους** (=αὐτοκτονοῦντε) οἱ δυστυχεῖς ἀμοιβαῖον **θάνατον** (=μόρον κοινὸν) διέπραξαν **δι' ὑψωθεισῶν ἐναντίον δλλήλων κειρῶν** (=ἐπαίληλουν κεροῖν). Τώρα δὲ πάλιν ἀναλογίσθητι πόσον σκληρότατα [διότι ἐπίκειται θάνατος διὰ λιθοβολίους] θὰ καταστραφῶμεν αἱ μόναι (60) **ὑπολελειμμέναι δύο ήμεῖς, ἐὰν παρὰ τὸν νόμον**

(=νόμου βίᾳ) θὰ παραβῶμεν (=παρέξιμεν) τὸ πρόσταγμα (=ψῆφον) τῶν κυριάρχων ἢ [γενικῶς εἰπεῖν περιφρονήσωμεν] τὴν βασιλικὴν αὐτῶν ἔξουσίαν. 'Αλλὰ πρέπει νὰ ἔχης κατὰ νοῦν (=ἔννοεῖν) ἀφ' ἐνδὸς μὲν (=τοῦτο μὲν) ὅτι γυναικες ἐκ φύσεως ἔγεννηθημεν ἀνίκανοι νὰ πολεμήσωμεν (=ώς οὐ μαχούμενα) πρὸς ἄνδρας· ἀφ' ἐτέρου δὲ (=ἐπειτα δὲ) δτι (=οὕνεκα) ἔξουσιαζόμεθα ὑπὸ ἴσχυροτέρων, ὥστε καὶ εἰς ταῦτα νὰ δεικνύωμεν ὑπακοὴν καὶ εἰς ἔτι λυπηρότερα (πικρότερα) τούτων δά. 'Εγὼ μὲν λοιπὸν ἵκετεύουσα (=αἴτοῦσα) τοὺς χθονίους θεοὺς καὶ (65) τοὺς νεκροὺς τῶν συγγενῶν (=τοὺς ὑπὸ χθονὸς) νά με συγγωρῶσιν [ἔχοντες ὅπ' ὅψει] ὅτι ἀκουσα πράττω αὐτὰ ἔδω, θὰ ὑπακούσω εἰς τοὺς ἀρχοντας (ἥ: εἰς τοὺς ἐν τῇ ὑπάτῃ βαθμίδι τῶν ἀξιωμάτων ὄντας =τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι). διότι τὸ νὰ πράττῃ τις παράτολμα (:ὑπέρομετρα, ὑπερβαίνοντα τὰς δυνάμεις του=περισσά) δὲν ἔχει κανὲν νόημα (:εἶναι δὲ τοις ἀνόητον=οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα).

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Οὔτε ἥθελον προτρέψει, οὔτε, ἀν ἥθελες ἐπιθυμεῖ τώρα πλέον (=ἔτι) [μετὰ τεὸς τελευταίους τούτους λόγους σου, ἐξ ὧν ἔμαθον τὶ φρονεῖς] νὰ συνεργασθῆς (=πράσι- (70) σειν), ἥθελες συμπράττει (=ἴμου μέτρα δρόψης) κατὰ τρόπον εὐχάριστον (=ηδέως) [δι' ἐμὲ (=έμοι)]. 'Αλλά φρόνει, οἵτι σοὶ ἀρέσκει· ἔκεινον ὅμως θὰ θάψω ἔγώ. 'Εντιμον εἶναι δι' ἐμὲ νὰ ἀποθά.ω, ἀφοῦ κάμω τοῦτο. Θὰ κεῖμαι μετ' αὐτοῦ φίλη μετὰ φίλου, ἔργον εὐεργείας (=ὅσια) ἐπιτελέσθεσα, [τοῦτο περὶ πλείστου ποιοῦμαι], διότι περισσότερος [εἶναι] ὁ χρόνος, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἀρέσκω ἔγώ εἰς τοὺς κάτω [θεούς, τοὺς χθονίους] ἀπὸ ἔκεινον, παθ' ὃν πρέπει νὰ ἀρέσκω ἔγώ εἰς τοὺς ἐνταῦθα (δηλ. εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπους, ἥτοι τὸν Κρέοντα=Ἴη τοῖς ἐνθάδε κατὰ βραχυλ. ἀντὶ=ἔκεινον, ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς ἐνθάδε) διότι ἔκει (ἐν "Ἄδου) θὰ εἰμαι (=κείσομαι=ἔσομαι) αἰώνιος. Εἰς σὲ δὲ ἔὰν [σοὶ] φαίνεται καλόν, τὰ παρὰ τοῖς θεοῖς [νομιζόμενα] τίμια, θεάσῃς ἀτιμα (ἀτίμαζε, περιφρόνει =ἀτιμάσας' ἔχει).

ΙΣΜΗΝΗ. 'Εγὼ μὲν δὲν περιφρονῶ [ταῦτα], ἀλλ' ἐκ φύ-

σεως εῖμαι ἀνίκανος (=ἔφυν δ' ἀμήχανος) τὸ νὰ ἐνεργῶ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν πολιτῶν.

(80) ANTIGONH. Σὺ μὲν ταῦτα **δύνασαι νὰ προφασίζῃς** (=προσύχοι ἄν), ἐγὼ δῆμος ἥδη θὰ ὑπάγω, ἵνα θέσω εἰς τάφον τὸν φύλατον ἀδελφόν.

ΙΣΜΗΝΗ. Ἀλλοίμονον [σοῦ] τῆς δυστυχοῦς, πόσον πολὺ φοβοῦμαι διὰ σέ.

ANTIGONH. Μὴ φοβῇσαι δι' ἔμε· **φρόντιζε νὰ βελτιώνῃς τὴν ἴδικήν σου μοῖραν** (ἥ: φροντιζε τὰ ἔξασφαλίζῃς τὴν ἴδικήν σου θέσιν=τὸν σὸν ἔξορθον πότμον).

ΙΣΜΗΝΗ. Ἀλλὰ **τοὐλάχιστον** (=ἄλλ' οὖν γε) μὴ προαναγγέλῃς εἰς κανένα τὸ ἔργον τοῦτο, ἀλλὰ πράτει αὐτὸ μυστικόν, **συγχρόνως** (=οὖν) δὲ ἐγὼ ὠσαύτως [θὰ πρατῷ μυστικὸν (=κεύσω)].

ANTIGONH. Ἀλλοίμονον, **μαρτύρησον** (καταμήνυσιν), πολὺ μισητοτέρα θὰ είσαι [εἰς ἐμέ] σιωπῶσα, ἐὰν δὲν διαλαλήσῃς εἰς ὅλους ταῦτα.

ΙΣΜΗΝΗ. [Προτιμέμενη νὰ ἐπιτελέσῃς πρᾶξιν, καθ' ᾧς ἐπικρέμαται ὁ θάνατος] ἔχεις **πολὺ θεωρήν τὴν καρδιὰν** (πολὺ θάρρος) διὰ **πράγματα, τὰ δποῖα συνήθως παγώνουν τὸ αἷμα ἄλλων** (πρὸ τῶν δποίων οἱ ἄλλοι ἀποδειλῶσι =ἐπὶ ψυχροῖσι).

ANTIGONH. Ἄλλ' ἡξεύρω ὅτι ἀρέσκω εἰς ἐκείνους, εἰς τοὺς δποίους πρὸ πάντων πρέπει ἐγὼ νὰ ἀρέσκω;

ΙΣΜΗΝΗ. Ναὶ (=γε) [θὰ ἀρέσῃς], ἀρκεῖ μόνον καὶ (90) νὰ δυνηθῆς [νὰ γίνῃς εὐάρεστος θάπτουσα τὸν Πολυνείκην]· ἀλλ' ἐπιθυμεῖς **ἀδύνατα** (=ἀμηχάνων).

ANTIGONH. Λοιπόν, δταν πλέον δὲν δυνηθῶ, [τότε] **θὰ παραιηθῶ ἀσφαλῶς** (=πεπαίσομαι).

ΙΣΜΗΝΗ. **Οὐδαμῶς** (=ἀρχὴν οὐ) δὲ πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ τις τὰ ἀδύνατα.

ANTIGONH. Ἐὰν ταῦτα [ἄπερ προτίθεμαι νὰ κάμω] θὰ ἔξακολουθῆς νὰ λέγῃς, θὰ μισηθῆς μὲν ὑπ' ἐμοῦ, [διότι ἡ πρόωρος κήρυξίς σου θὰ ματαιώσῃ τὴν ἐπιχείρισίν μου], θὰ εἴσαι δὲ

[ὅταν ἀποθάνῃς] (=προσκείσει) μισητὴ εἰς τὸν ἀποθανόντα δικαιώς (=δίκῃ): ἀλλ' ἀφινε ἐμὲ καὶ τὴν ἰδικήν μου ἀφρο- σύνην (:ἀλλ' ἄφες ἐμὲ μὲ τὰς ἀνοησίας μου) νὰ πάθω τοῦτο, τὸ δποῖον εἰς σὲ φαίνεται φοβερὸν (=τὸ δεινόν): διότι οὲν θέλω πάθει κανὲν καλὸν τόσον μέγα (=τοσοῦτον=τηλικοῦτον), ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνω ἐνδόξως (ὅπερ δηλ. θά μοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν ἔνδοξον θάνατον).

ΙΣΜΗΝΗ. 'Αλλ' ἔάν σοι φαίνεται καλὸν [τοῦτο, ως εἴπας], πορεύθητι τοῦτο δὲ μάθε, ὅτι ἀνοήτως μὲν ἀπέρχεσαι (=ἔρχει), ἀλλ' εἰλικρινῶς (ἀληθῶς= δρόθως) ἀγαπῶσα (=φίλη) τοὺς προσφιλεῖς (δηλ. τὸν Πολυνείκην).

Β' ΠΑΡΟΔΟΣ (100—143)

ΧΟΡΟΣ

(100) Στροφὴ α'. Ὡς ἀκτὶς τοῦ ἡλίου (:) ἀκτινοβόλε ἥλιε, φῶς φανὲν εἰς τὰς ἐπιταύλους Θήβας τὸ ὕραιότατον ἐκ τῶν προτέρων [τρώτων], ἐφάνης τέλος πάντων (=ποτέ) [μετὰ μακρὰν ἐναγώνιον προσδοκίαν], ὃ χρυσῆς ἡμέρας δφθαλμὲ =βλέφαρον), ἔλθοῦσσα (=μοιοῦσα) ἀνωθεν τῶν ὑδάτων (105) (=ὑπὲρ ὁρέθων) τῆς [πρὸς Δ. τῶν Θηβῶν κειμένης κορήντης καὶ ποταμίου τῆς] Δίκης, ἀφοῦ ἔξεδιωξας (ἀπήλασσας=κινήσασα) τὸν ἐξ Ἀργοὺς ἔλθόντα πάνοπλον (=πανσαγία) στρατὸν, τοῦ δποίου αἱ ἀσπίδες ἤσαν λευκαὶ (=λεύκασπιν φῶτα), ὥστε νὰ φεύγῃ προτροπάδην (=φιγάδα πρόδομον) μὲ καλινοὺς τοὺς δποίους ἔκινει ταχύτερον [ἢ δτε ἥρχειο] (ἢ: σὺν ταχυτέρῳ ἄρματι =δέστέρῳ καλινῷ): τοῦτον ὥδηγησεν ἐναντίον τῆς πατρὸδος ἡμῶν δ Πολυνείκης ἔξαφθεὶς (:δρμηθεὶς=ἀρθεὶς) ἐξ ἀδιαλλάκτων (=ἐξ ἀμφιλόγων) ἔρδων ἐκεῖνος (δ στρατὸς) ἐκβάλλων δξεῖς κρωμμούς (διατόρους κραυγάς= δξέα κλάζων) ὡς ἀετὸς ἐπέταξεν ὑπεράνω εἰς τὴν χώραν [ἡμῶν] κεναλυμμένος (:πεφραγμένος= στεγανός) μὲ πτέρυγας χιονολεύκους (δηλ. μὲ ἀσπίδας λευκοτάτας), μετὰ πολλῶν δπλων καὶ μετὰ περικεφα- (115) λαιῶν ἔχουσῶν ως κόσμημα λοφιάν ἐκ τριχῶν οὐρᾶς ἵππου.

Αντεστροφὴ α'. Ἀφοῦ δὲ ἐστάθη ἀνωθεν τῶν οἰκιῶν [ἡμῶν] (ἥτοι ἀφοῦ ἐστρατοπέδευσε ἐπὶ τῶν πλησίον λόφων οὕτως, ὅστε νά φαίνηται ὑπεριστάμενος τῆς πόλεως) ἀνοίξας τὸ στόμα περὶ τὸν ἔπτάπλυν περίβολον (=στόμα) μὲ λόγχας αἰμοδιψεῖς (=φονώσαισιν λόγχαις) ἀπῆλθε ταχὺς (=ἔβαι-
ψχετο ἀπιών) ποίν ποτε τὸ στόμα τον χορτάση (ἥ: κατὰ τὸ στόμα ἐμπλησθῆ=γένενσιν πληρωθῆναι) ἐκ τῶν αἰμάτων ἡμῶν (120) καὶ [ποὶν ἦ] οἱ πεύκινοι δαλοὶ περιαρπάσωσι (=έλειν) τὸν πυργωτὸν περίβολον (=στεφάνωμα πίργων). Διότι τοι-
αύτη (=τοῖος) περὶ τὰ νῶτα παταγώδης (φοβερὰ) μάχη (=πάταγος "Ἄρης) ἀνερριπίσθη (=ἐτάθη), δυσκόλως κερδη-
(25) θεῖσα (=δυσχείρωμα) ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου δράκοντος (ἥτοι ὑπὸ τῶν Θηβαίων ὡς καταγομένων ἐκ τῶν ὀδόντων τοῦ δράκοντος τοῦ "Ἄρεως).

Διότι ὁ Ζεὺς ὑπερβολικὰ μισεῖ (=ὑπερεχθαίρει) τὰς καυ-
χήσεις τῶν μεγάλων (ὑπερηφάνων) λόγων (=μεγάλης γλώσ-
σης) καὶ ἐπειδὴ εἰδεν δτι αὐτοὶ ἐπέπιπτον (:προσήρχοντο)
[κατὰ τοῦ τείχους] (=σφᾶς προσνισσομένους) μὲ ἀκατάσχετον
δρμῆν (ἥ: ὡς δρμητικὸς κείμαρρος=πολλῷ ὁεύματι) [καὶ] μὲ
(130) ἔπαρσιν (=ὑπεροπλίαις) διὰ τὴν ολαγγήν τῶν χευσῶν
δπλων (=κανακῆς χρυσοῦ), κατακρημνίζει (=ὅπιτεῖ) [τὸν Κα-
πανέα] ἐκσφενδονίσας κεραυνὸν (=παλιῷ πυρὶ), δτε πλέον
[οῦντος] ὠρμα ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν ἐπάλξεων (=ἐπ' ἄκρων
βαλβίδων) νὰ ἀλαλάξῃ (φωνάξῃ) νικητήριον κραυγὴν (=νίκην).

Στροφὴ β'. Διασεισθεὶς δὲ ἐπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις τὸν
ἀντεκτύπησεν κρατῶν ἔτι εἰς τὰς χεῖρας τὸν δαλὸν (=πυρφό-
(135) ρος) [ἴκεινος ὁ Καπανεὺς], δοτις τότε μὲ μανιώδη δρμὴν
λυσσῶν (ώς μεθύων=βακχεύων) ἐφρυάττετο (:ἔφύσα, ἐρρου-
θούνιζε, πρὸς τὴν πόλιν=ἐπέπινει [τῇ πόλει]) μὲ φιράν (=δρμὴν
=ὅπιαῖς) ἔχθρικωτάτων (δυσμενεστάτων) ἀνέμων, ἀλλ' δσα ἀνέ-
μενε (:ἥτοι, αἱ προσδοκίαι του, τὰ ὄνειρά του) εἶχον ἀποβῆ
ἄλλως [ἢ ὅπως ἔκεινος ἐφαντάζετο, ἥτοι εἶχον διαψευσθῆ οἰκτρῶς]
(=εἰχε δ' ἄλλα τὰ μέν'), ἄλλα δὲ [κακὰ] ἐπεσώρευε (διεσκόρπιζε
=ἐπενώμα) εἰς ἄλλους [ῆρωας] ἀπωθῶν [τὸν πολεμίους] δ

(140) μέγας "Αρης ὡς μεγαλοδύναμος βοηθός (=δεξιόσειρος).

Ἐπτά δηλ. στρατηγοί (=λοχαγοί), ἀφοῦ ἐτάχθησαν ἐναντίον τῶν ἔπτα πυλῶν, ἵσοι ἐναντίον ἵσων κατέλιπον [διὰ τοῦ θανάτου των] εἰς τὸν τὴν νίκην (τροπὴν τῶν πολεμίων) παρέχοντα (=τροπαῖω), Δία τὰ ὄλόχαλκα ὅπλα των [τὰ ὅποια οἱ νικηταὶ σκυλεύσαντες ἀνεκρέμασαν ὡς τρόπαιον εἰς τὸν Δία] ὡς φόρον—δεφείλην—διὰ τὴν νίκην (=τέλη), ἐκτὸς τῶν ἀδίλιων (>:κρυελῶν διὰ τὴν ἀφύσικον γέννησιν καὶ τὸ οἰκτόδον τέλος=τοῖν στυγεοῖν), οὔτινες (=ῷ), ἂν καὶ ἐγεννήθησαν ἐξ ἑνὸς καὶ (145) τοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς, ψύφωσαντες (=στήσαντες) κατ' ἀλλήλων (=καθ' αὐτοῖν) λόγχας, αἱ δοποῖαι ἐκράτησαν καὶ αἱ δύο (ἢ λόγχας νικητρίας), μετέσχον ἀμφότεροι κοινοῦ θανάτου.

· Αντιστροφὴ 6'. Ἄλλα λησμονήσατε (=θέσθε λησμονήναν) μὲν ἥδη μετὰ τὸν πρασφάτους πολεμικοὺς θριάμβους (=ἐξ πολέμων τῶν νῦν) [τὰς συμφορὰς καὶ τοὺς κινδύνους], ἐπειδὴ (=γὰρ) ἥλθεν ἡ ἔχουσσα μέγα ὅνομα (:ἥπολυνύμιατε) Νίκη ἀντικρύσασσα (δεξιουμένη) μὲ συγχαρητήριον μειδίαμα (=ἀντιχαρεῖστο) τὴν πολιαρόματον Θήβην ἀς ἐπισκεψθῶμεν (=ἐπέλθωμεν) δὲ πάντας τὸν ναοὺς τῶν θεῶν μὲ δλονυκτίους χορούς, δ δὲ τραντάζων τὸ ἔδαφος τῶν Θηβῶν [διὰ τῶν χοροπηδημάτων] (=ἐν ελίχθων) Βάκχος, εἴθε νὰ ἡγήται ὡς κορυφαῖος (ἢ : εἴθε νὰ σύρῃ τὸν χορούς). — Ἄλλα [ἃς (155) διακόψιμεν], διότι **Ιδού** (=ὅδε) ἥδη προσέρχεται (=χωρεῖ) δ βασιλεὺς τῆς χώρας Κρέων, δ υἱὸς τοῦ Μενοικέως, **νεωστὶ** (=νέον) καταλαβὼν τὴν ἔξουσίαν, νέος (=νεοχμός) μετὰ τὸ νεωστὶ συμβάντα ἐκ τῶν θεῶν (ἢ : μετὰ τὰς τελευταίας περιπετείας= νεαραῖσι θεῶν ἐπὶ συντυχίαις), ποίαν ἀρά γε (:τάκο=δὴ) σκέψιν **ἀνακυκλῶν** (=ἐρέσσων), **διότι** (=ὅτι) ταύτην δὰ τὴν ἔκτατον συνέλευσιν (=συγκλητον λέσχην) τῶν γερόντων προεκήρυξε (:ἀνέγραψε, ἐν τῷ πίνακι τῆς ἡμερησίας (160) διατάξεως=προύθετο) προσκαλέσας αὐτοὺς (=πέμψας= μεταπεμψάμενος) διὰ κοινῆς προσκλήσεως;

Γ' α') ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (149--318)

ΚΡΕΩΝ. ^Ω ἄνδρες [συμπολῖται, ἦ]: ὁ ἄνδρες Θηβαῖοι], ^{ώς} βλέπετε (=δή) τὸ μὲν σκάφος τῆς πολιτείας (=τὰ μὲν πόλεως) ἀποκατέστησαν εἰς τὴν θέσιν του (=ῶρθωσαν πάλιν) ^{ἀκλονήτως} (=ἀσφαλῶς) οἱ θεοὶ, ἀφοῦ συνεκλόνισαν (=σείσαντες) ἐν πολλῇ θαλασσοταραχῇ ὑμᾶς δὲ ἔγῳ κατ' ἐκλογὴν (=ἀριστίνδην=δύχα) ἐξ ὅλων δι' ἀγρέλων (=κλητήρων= πομποῖσιν) προσεκάλεσα (=ἔστειλα ἵκεσθαι=μετεπεμψάμην), ἐπειδὴ ἡξείρω παλᾶς πρῶτον μὲν (=τοῦτο μέν), ὅτι πάντοτε ἐσέβεσθε τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν τοῦ Δαῖον (=τὰ κράτη θρόνων Λαῖον): δεύτερον δὲ (=τοῦτο), ἔτι πάλιν, ὅτε ὁ Οἰδίποντος προσεπάθει νὰ προάγῃ τὰ συμφέροντα τῆς πόλεως (=ῶρθου πόλιν) [ἐσέβεσθε τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν ἐκ ίνου] (=σέβοντας τὰ κείνουν) καὶ ἀφοῦ κατεστράφῃ, [ότι] ἐμένετε ἀκόμη μὲ σταθερὰ (=πιστὰ=εμπέδοις) φρονήματα πρὸς τοὺς παῖδας ἐκείνουν.

(170) ^{Ἄφ'} ὅτου (ἦ: ἐπειδὴ= ὅτε) ἐκεῖνοι ὑπὸ κοινοῦ θανάτου (=πρὸς διπλῆς μοίρας) ἀπέθανον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δι' ἰδιοχείρου μιαρᾶς πράξεως (ἦ: αὐτόχειρες αἵματι μιαθέντες= αὐτόχειρι σὺν μιάσματι), κτυπήσαντες καὶ κτυπηθέντες, ἔγῳ ^{ώς} γνωστὸν (=δή) κατὰ τὸ δίκαιον (=ἐκ δικαιώματος) τῆς πλησιεστάτης συγγενείας πρὸς τοὺς φονευθέντας (=ιατ' ἀγκιστεῖα γένους τῶν διλολότων) κατέχω πᾶσον τὴν βασιλείου ἀρχὴν (=κράτη καὶ θρόνους=κράτη θρόνων σχ. ἐν διὰ δυοῖν): εἶναι (175) δὲ ἀδύνατον (=ἰμήχανον) νὰ μάθῃ τις κατὰ βάθος (=ἐκμαθεῖν) πανιὸς ἀνδρὸς τὴν ψυχήν, δηλ. καὶ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς σκέψεις (ἥτοι τὸν χαρακτῆρα, τὴν φύσιν καθόλου) πρὸιν ἀν δοκιμασθῆ (=πρὸιν ἀν ἐντοιχῆς φανῆ) καὶ ἐκ τῆς διοικητικῆς καὶ ἐκ τῆς νομοθετικῆς αὐτοῦ ἴνανότητος (=ἀρχαῖς τε καὶ νομοῖσι). [Άλλὰ τοῦτο περὶ ἐμοῦ εἶναι ἀδύνατον, διότι μόλις ἡδη ἀναλαμβάνω τὴν ἀρχήν δύνασθε ὅμως νὰ μάθητε τὰς περὶ τούτων ἀρχὰς μου:] ἔγῳ δηλ. νομίζω (=ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ) καὶ τώρα καὶ πρὸ πολλοῦ ὅτι εἶναι τὰ μάλιστα περιφρονητέος (ψεκτέος=κάκιστος) πᾶς δστις, ἐνῷ κυβερνᾷ (=εὐθύνων) μίαν δλόκληρον πόλιν (=πᾶσαν πόλιν) δὲν σκέπτεται

τὰ ἄριστα (=μὴ ἀπεται τῶν ἀρίστων βουλευμάτων), ἀλλὰ ἐκ (180) φόβου τινός ἔχει κλεισμένην (*μαξευμένην*) τὴν γλῶσσάν του (:δὲν παρρησιάζεται)· καὶ ὅστις ἀντὶ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος νουίζει φίλον [τινά] πολυτιμότερον ἀγαθὸν (=μείζον), τοῦτο δὲν ἔκτιμῷ ποσῶς (ἢ: τοῦτον οὐδεμιᾶς τιμῆς ἀξιον λέγω [ὅτι εἶναι] =τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω). [Τὰς γενικὰς δὲ ταύτας ἀρχάς μουν θὰ κυρώσω καὶ ἐμπρόκτως], ἐγὼ δηλ.—Δις εἶναι [δὲ] μάρτυς ὁ Ζεὺς δ αἰωνίως τὰ πάντα ἐφορῶν (=ἔργων)—οὗτε ἥθελον σιωπήσει, ἐὰν ἥθελον βλέπει ἐρχομένην πρὸς τοὺς πολίτας τὴν βλάβην ἀντὶ τῆς σωτηρίας, οὔτε ἥθελον θεωρήσει (=θεέμην ἄν) ποτὲ ἄνδρα πολέμιον τῆς [πατρόφας] γῆς ὡς φύλον εἰς ἐμαυτόν, διότι ἔχω ἐν τῷ νῷ (:πρὸς ὄφθαλμῶν) τοῦτο, ὅτι αὕτη ἡ πόλις (*πατρὶς=ῆδε*) εἶναι ή σώζουσα [ἡμᾶς] καὶ ἐὰν πλέωμεν ἐπ' αὐτῆς οὕσης δρθῆς [καὶ οὐχὶ ἀνατεραμένης] ἀποκτῶμεν (190) τοὺς ἡμετέρους φίλους (=ποιούμεθα τοὺς φίλους) [ἢτοι, διαν ἔχῃ τις πατρίδα τότε καὶ μόνον ἔχει φίλους καὶ συγγενεῖς πρβλ. δημητριούν Περικλέους ἐν Θουκιδίδη Β', 60]. Διὰ τοιούτων ἐγὼ νόμων τὴν πόλιν ταύτην προσπαθῶ νὰ μεγαλύνω (:νὰ καταστήσω μεγαλυτέραν καὶ ἐνδοξοτέραν =σέξω). Καὶ τώρα σύμφωνα πρὸς ταῦτα (ἢ: διάταγμα σύμφωνον πρὸς τὰς ἔκτεθείσας ἥδη ἀρχάς μου=ἀδελφὰ τῶνδε) ἔχω κηρύξει πρὸς τοὺς πολίτας περὶ τῶν παίδων **τοῦ Οἰδίποδος** (=ἀπ' Οἰδίπου=Οἰδίπου)· τὸν Ἐτεοκλέα μέν, ὅστις μαχόμενος ὑπὲρ ταύτης τῆς (195) πόλεως ἀπώλετο, ἀφοῦ κατὰ πάντα ἡρίστευσεν ἐν τῇ μάχῃ [=δόρει] κυρίως διὰ τοῦ δόρατος) [ἐκήρυξα] καὶ νὰ ἐνταφιάσωσι καὶ νὰ τελέσωσι πάσας τὰς νενομισμένας πρὸς τοὺς νεκρούς σπονδὰς (*ἐναγίσματα*) (=καὶ τὰ πάντα ἐφαγγίσαι), αἴτινες προσφέρονται συνήθως εἰς τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν νεκρῶν καὶ διεισδύσωσι μέχρι αὐτῶν (ἢ: ὅσαι ἀκολουθοῦσι τοὺς κάτω ἀρίστους νεκροὺς)· τὸν δὲ ἀδελφὸν (=ξύναυμον) ἀφ' ἐτέρου τούτου, ἐννυῶ τὸν Πολυνείκη, διότι οὗτος (=ὅς) ἀπὸ (200) τῆς ἔξορίας ἐπανελθών ἡθέλησε μὲν καὶ τὴν πατρόφαν γῆν καὶ τοὺς ἔγχωρούς (πολιούχους) μεοὺς διὰ πυρὸς νὰ καύσῃ καθ' δλοικηρίαν (:ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων=κατ' ἄκρας), ἡθέ-

λησε δὲ νὰ γευθῇ ἀδελφικοῦ μὲν αἵματος (==κοινοῦ αἵματος), τοὺς δὲ [πολίτας] νὰ ἔξανδραπόδεσῃ (ἢ: νὰ ἀπάγῃ ως δούλους), τοῦτον λέγω ὅτι ἐγὼ ἔχω δημοσίᾳ κηρύξει εἰς τὴν πόλιν ταύτην μήτε νὰ θάψῃ τις προσφέρων κτερίσματα (ἀντικείμενα προσφιλῆ αὐτῷ ἔμψυχα ἢ ἄψυχα) (==κτερίζειν) μήτε νὰ θρηνήσῃ τις, ἀλλὰ νὰ ἀφίνωσιν ἀθαπτον καὶ νὰ ἰδωσι τὸ σῶμα (205) (τοῦ Πολυνείκους) (==δέμας) καταφαγωμένον (==ἔδεστὸν) καὶ κατεσπαραγμένον καὶ ὑπὸ τῶν ὀρνέων καὶ ὑπὸ τῶν κυνῶν. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἴδεα μου καὶ οὐδέποτε ὅσον τοῦλάχιστον ἔξαρταται ἐξ ἐμοῦ (==ἐκ γ' ἐμοῦ). Θὰ τύχωσι μεγαλυτέρων τιμῶν (ἢ: τιμῆσον μᾶλλον=τιμήν προέξουσι) οἱ ἀδικοι (==οἱ κακοὶ) ἀπὸ τοὺς δικαίους (==τῶν ἐνδίκων). Ἀλλ' ἔάν τις (==ὅστις) εἶναι φίλος εἰς ταύτην τὴν πόλιν, [οὗτος καὶ] νεκρὸς καὶ ζῶν θὰ τιμᾶται ἐξ Ἰσού τοῦλάχιστον ἐπ' ἐμοῦ.

ΧΟΡΟΣ. Εἰς σὲ εἶναι ἀρεστὰ ταῦτα, ὡς νιὲ τοῦ Μενοικέως Κρέον, [νὰ γίνωσπι] ως πρὸς τὸν δυσμενῆ (ἔχθρὸν=δύσνονυ) καὶ τὸν φίλον (ὑπέρομαχον=εὔμενεῖ) εἰς ταύτην τὴν πόλιν, [ἄλλοι δόμως ἄλλως περὶ τούτου κρίνουσι]. Εἶναι δὲ δικαίωμά σου (ἢ: δύνασαι δέ=ἔνεστί σοι) ως νομίζω (==πον) νὰ νομοθετῆς (==νόμῳ χρῆσθαι) οἰονδήποτε νόμον (θέλης) (==παντὶ) καὶ περὶ τῶν θανόντων καὶ περὶ [πάντων ἡμῶν] ὁπόσοι ζῶμεν.

ΚΡΕΩΝ. [Προσέξατε (==δρᾶτε ἢ σκοπεῖτε) τῷρα πῶς θὰ (215) ἥσθε (==ὅπως ἂν ἥτε=ὅπως ἔσεσθε) φύλακες τῶν [ὑπὸ ἐμοῦ] κεκηρυγμένων.

ΧΟΡΟΣ. Εἰς νεώτερόν τινα ἀνάθες (==πρόσθες) νὰ ἐπελέσῃ (ἀναλάβῃ=βαστάειν) ταύτην τὴν φύλαξιν τοῦ πτώματος τοῦ Πολυνείκους (==τοῦτο).

ΚΡΕΩΝ. Ἀλλὰ διὰ τὸν νεκρὸν τοῦλάχιστον εἶναι ἔτοιμοι σκοποί [μὴ ἀνησυχεῖτε].

ΧΟΡΟΣ. Ἐὰν λοιπὸν ἡ φύλαξις ἔχει ἀνατεθῆ εἰς ἄλλους (ἢ: τούτου οὕτως ἔχοντος· ἢ: τότε ἢ: λοιπόν=δῆτα) τί ἐκτὸς τούτων ἀκόμη ἐννοεῖς (διατασσεῖς) μὲ ταύτην τὴν ἐντολὴν (==τοῦτο).

ΚΡΕΩΝ. [Διατάσσω (==ἐπεντέλλω)] τὸ νὰ μὴ συγκωρῆτε

τοὺς ἀπειθοῦντας (=τοῖς ἀπιστοῦσιν) εἰς τὸ προκείμενον πρόσταγμά μου (=τάδε).

ΧΟΡΟΣ. Δὲν ὑπάρχει τις τόσον ἀνόητος, ὥστε νὰ (=ὅς) (220) ἐπιθυμῇ νὰ ἀποθάνῃ.

ΚΡΕΩΝ. Καὶ δύτες (=καὶ μὴν) ἡ ἀμοιβὴ βεβαίως [εἶναι] αὕτη (δηλ. δ. θάνατος), ἀλλ' ἔνεκα ἐλπίδων πολλάκις τὸ κέρδος παταστρέψει (=διωλεσε' γνωμ. ἀδόρ.) τοὺς ἀνθρώπους.

ΦΙΔΑΞ. *Ω βασιλεῦ, δὲν θὰ εἴπω μὲν δτι (=δπως) ἔνεκα ταχύτητος (=τύχους ὑπο) ἵνανω (=ἔχω ἔλθει) ἀσθμαίνων (=δύσπνον) μετεωρίσας ἐλιφρὸν πόδα (ἢ: ταχέως βαδίσας ἢ: διότι οἱ πόδες ἔκαμον πτερό· χωρὶς νὰ πατῶσι τὴν γῆν οἱ πόδες μου=κοῦφον ἔξαρας πόδω). [Ἄλλὰ ἀσθμαίνων ἔχω ἔλθει], διότι αἱ φροντίδες πολλάκις μὲ ἔκαμαν νὰ σταθῶ (ἢ: αἱ (225) βασανιστικαὶ σκέψεις ποιῶσιν σταθμὸν μοῦ ἐπέβαλον νὰ κάμω, ἔφεστασάν με) στρεφογυγρέζων (διαγράφων κύκλους ἢ: κάμνων στροφάς=κυκλῶν ἔμαυτὸν) εἰς διάφορα σημεῖα τῆς δόδοις (=δόδοις) μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐπιστρέψω. Διότι πολλὰ μοὶ ἔλεγεν (=ηὔδα μυθουμένη πλεονασμὸς) ἡ ψυχή «ταλαίπωρε, διατὶ πορεύεσαι ἐκεῖ ὅπου (=οἵ), ἐὰν ἔλθῃς, θὰ τιμωρηθῆς»; «Δυστυχισμένε, μένεις πάλιν; Καὶ ἐὰν ὁ Κρέων θὰ μάθῃ ταῦτα (τὰ δσα δηλ. δφείλης νὰ ἀναγγείλῃς) παρ' ἄλλου ἀνδρός, πῶς συ βεβαίως δὲν θὰ αἰσθανθῆς ἄλγος (ἢ: πῶς σὺ βέβαια θὰ ἀπο- (230) φύγῃς τὴν αὐστηρὰν τιμωρίαν);» **Τοιαῦτα ἀνακυκλῶν** [κατὰ νοῦν] (ἢ: δέρνων μὲ τὸν νοῦν μον τοιαῦτα) **διέτρεχον** [τὸν δρόμον] (=ην τον [τὴν δόδον]) ἀργὰ μόλις καὶ μετὰ βίας, καὶ τοιουτοτρόπως βραχεῖα δδὸς γιγνεται μακρά. Ἐπὶ τέλους δμως ὑπερίσχυσε [τὸ] νὰ ἔλθω ἐδῶ πρὸς χάριν σου καὶ μολονότι θὰ ἀνακοινώσω **καθαρὸν μηδενικὸν** (=τὸ μηδὲν) [ῶς πρὸς τὸ πρόσωπον τὸ ἐκτελέσαν τὴν πρᾶξιν] θὰ εἴπω ὅμως [τὴν ἐκτελεσθεῖσαν πρᾶξιν]. διότι ἔχομαι κρατούμενος σφιγκτὰ ἀπὸ (235) τὴν ἐλπίδα δτι δὲν ἥθελον πάθει ἄλλο, πλὴν τὸ πεπρωμένον.

ΚΡΕΩΝ. Ἀλλὰ τί συμβαίνει, ἐξ αἰτίας τοῦ ὄποίου ἔχεις ταύτην δὰ τὴν ἀθυμίαν;

ΦΥΛΑΞ. Θέλω νά σοι εύπω πρῶτον ὅτι ἀφορᾷ ἐμὲ [ὅς πρὸς τὸ πρᾶγμα] τὴν ταφὴν δηλ. τοῦ νεκροῦ (=τὸ γὰρ πρᾶγμα) οὔτε ἔξετέλεσα, οὔτε εἰδον τίς ἦτο δ ἐργάτης (=δ δρῶν), οὐδὲ (240) δικαίως ἤθελον πέσει εἰς κακόν τι.

ΚΡΕΩΝ. Ἀλήθεια, ὡραῖα σκοπεύεις τὸν στόχον σου (θαυμαστὰ σημαδεύεις εἰς τὸν στόχον σου, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σχεδίου σου=στοχάζει) καὶ περιχαρακώνεσαι διλόγυρα ἀπὸ τοῦ πράγματος [διὰ νὰ μᾶς πείσῃς ὅτι εἶσαι ἀθῆφος] φαίνεσαι δὲ ὡς νὰ θελης νὰ ἀναγγείλῃς σοβαρόν τι (=νέον τι).

ΦΥΛΑΞ [Ναί, ζητῶ νὰ ἀσφαλισθῶ], διότι τὰ δυσάρεστα (=δεινὰ) βέβαια προξενοῦσι πολὺν φόβον (=ὄκνην)

ΚΡΕΩΝ. Λοιπὸν δὲν θὰ εἴπῃς τέλος πάντων, ἔπειτα θὰ κρημνισθῆς (ἢ : καὶ ἔπειτα νὰ κρημνισθῆς ἀτ' ἐδῶ = ἀπαλλαγθεὶς ἄπει = ἀπαλλαχθήσει ἢ ἄπει);

(245) ΦΥΛΑΞ. Καὶ λοιπὸν σοὶ λέγω ἀφοῦ ἔθαψέ τις τὸν νεκρὸν πρῷ διάλιγου ἀπῆλθε καὶ ἀφοῦ ἔπασπάλισε (=παλύνας) ἐπὶ τοῦ σώματος (=ἐπὶ χρωτὶ) ἔηριν (=διψίαν) κόνιν καὶ ἔξετέλεσε τὰ νερομισμένα (=ἀ χοῇ) (ἴερά : ἦτοι τὰς ἐν στίχῳ 430 ἀναφερομένας χοάς).

ΚΡΕΩΝ. Τί λέγεις, τίς ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἦτο διολμήσας ταῦτα;

ΦΥΛΑΞ. Δὲμ γνωρίζω διότι ἔκει οὔτε σκαπάνης (ἀξίνης, τσάπας=γενῆδος) ὑπῆρχε που κτύπημα, οὔτε χῶμα ἐκβεβλημένον (250) διὰ δικέλλης ἀλλ' ἡ σκληρὰ (=στύφλος) γῆ καὶ χέρσος ἦτο ἀσκιστος (μὴ διερρηγμένη=ἀρρώξ) οὐδὲ κεχαριγμένη διὰ τροχῶν ἀμάξης, ἀλλ' ἀγνωστός τις ἦτο δ σπράξας (οἱ ἐργασάμενος =οὖργάτης) [ταῦτα]: μόλις (=ὅπως) δὲ ὁ πρῶτος σκοπός τῆς ἥμερας ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς [τὸν τρόπον τοῦ ἐνταφιασμοῦ] εἰς πάντας ἔφάνη (παρουσιάζετο) θαῦμα δυσεξήγητον (ἢ : πάντας κατέγκε δύσνηρα κατάπληξις=πᾶσι θαῦμα δυσ ερις παρῆν). Διότι (255) ὁ μὲν νεκρὸς (νέκυς) εἶχε γίνει ἀφινής οὐχὶ μὲν τυμβόχωστος (κεχωσμένος ἐντὸς τάφου), ἀλλὰ λεπτὴ κόνις ὑπῆρχεν ἐπάνω ως ἔάν τις ἤθελεν νὰ ἀποφύγῃ τὸ μίασμα (τὸ τῆς ἀσεβείας ἔγκλημα). Τίχνη (=σημεῖα) δὲ οὔτε ἀγρίου τινός θηρίου, οὔτε

κυνός τινας ἐλθόντος, οὐδὲ σπαράξαντος ἐφαίνοντο (ἥτοι : οὔτε ἔχνη βημάτων ἀγρίου τινὸς θηρίου ή κυνὸς ἐφαίνοντο, οὔτε ἔχνη σπιραγμοῦ δέ' ὄντων καὶ ὅδοντων). Λόγοι θορυβώ-
(260) δεις διημείθοντο (=ἔρροθουν ἐν ἀλλήλοισι) ἀπειλητικοὶ
(=κακοί), διότι φύλαξ ἤλεγχε φύλακα, καὶ ἐπὶ τέλους (=τελευ-
τῶσα) θά κατέληγε τὸ πρᾶγμα ἐς ἀμοιβαίον ἔντοκοπημα, [έαν
δὲν ἥμεθα ἔτοιμοι καὶ μύδονται καὶ. ἵδε στίχ. 264], οὐδὲν ὑπῆρχε
τις, ὅστις ἔμελλε νὰ παρεμποδίσῃ [τὸ ἔντοκοπημα]: διότι εἰς ἔκα-
στος ἔξι ἥμιδων ἥτο [κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀλλών] ὁ δράστης καὶ
οὐδεὶς ἀπεκαλύπτετο προφανῶς ὡς ἔροχος (=κούδεις ἐναργής),
ἀλλ' ἰσχυριζετο ὅτι οὐδὲν ἐγίγνωσκε περὶ του πράγματος (=ἄλλ'
ἔφευγε [τὸ] μὴ εἰδέναν): ἥμεθα δέ ἔτοιμοι καὶ πεπυρακτωμένους
σιδήρους νὰ σηκωσώμεν διὰ τῶν ψειρῶν καὶ διὰ μέσου τοῦ πιρός
(265) νὰ βαδίζωμεν [ὅπως διὰ τῆς θεοκρισίας ἀποδεῖξωμεν τὴν
ἀθωτητά μας], καὶ θεοὺς νὰ δρκιζώμεθα τὸ δτι οὔτε ἐπράξαμεν
[τοῦτο] οὔτε δτι ἐγνωρίζομεν ἀσφαλῶς περὶ τυνος, [οὔτε] δια-
νοηθέντος οὔτε ἐκτελέσαντος τὸ πρᾶγμα. Ἐκὶ τέλους δέ, δτε ἐκ
τῶν ἐρευνῶν ἥμιδων οὐδὲν ἐπὶ πλέον πράξενπτε, λέγει τις εἰς
(δηλ. δὲν ἐνθυμοῦμαι ποιος), ὅστις ἤγάγκασε (=προύτρεψε) νὰ
(270) κλίνωμεν ἐν φόβου τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἔδαφος· διότι δὲν
ἡδυνάμεθα (=εἴχομεν) οὔτε νὰ ἀντιλέγωμεν, οὔτε [ἐγνωρίζομεν.
(=εἴχομεν)] τί, ἐὰν ἐπράττομεν (=ὅπως δρῶντες), ἡθέλομεν πρά-
ξει καλῶς (ἡθέλομεν σωθῆ=καλῶς πράξαιμεν = σωζοίμεθα).
"Ἔτο δέ ἡ πρότασις (=δο μῦθος) δτι ἐπρεπε τὰ ἀναφέρωμεν εἰς
σέ (=ώς ἀνοιστέον εἴη σοι=ώς δέοι ἀναφέρεσιν σοι) τὸ γεγονός
(275) τοῦτο καὶ οὐχὶ νὰ κρύπτωμεν. Καὶ ἡ πρότασις αὕτη (=καὶ
ταῦτα) ὑπερίσχυσε καὶ ἐμὲ τὸν δυστυχῆ καταδικάζει (=καθαιρεῖ
δικῆρος (=πάλος) ταῦτη τὴν καὶ ἡ τύχην (τοῦτο τὸ λαχεῖον)
τῆς ἀναγγελίας δηλ. τοῦ πεπραγμένου) νὰ λάβω. "Ἐκὼ δὲ ἐλθε,
ἀκουσίως [πρὸς ὑμᾶς (=ὑμῖν)], οἵτινες δυσαρέστως βλέπετε τὴν
ἀκονισταν παρονοιαν μου (=οὐδὲν ἔκοῦσιν), εἰμαί βέβαιος περὶ
τούτου, διότι οὐδεὶς ἀγαπᾷ ἄγγελον δυσαρέστων εἰδήσεων.

ΧΟΡΟΣ. Βασιλεῦ, ὀλῇθεια (=τοι) πρὸ πολλοῦ (:ἄπὸ πολ-

λὴν ὕσθαν, δηλ. ἀφ' ἵς σιγμῆς τὸ ἥκουσα—πάλαι) ἐγὼ οὐκέπτο-
μαι καὶ ἔμαυτὸι (ἢ: δέρνει ὁ λογισμός μου=ἡ ξύννοια βου-
λεύει ἐμοὶ) μήπως τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν προεκλήθῃ
(=καὶ θείλατον.)

(280) ΚΡΕΩΝ Σιώπησον (:σκασμὸς=πᾶσαι) πρὶν καὶ μὲ
παροχγίσης (ἢ: πρὶν μοῦ ἀνάψῃς ἀπόμη περισσότερον τοὺς κα-
πνοὺς = πρὶν καὶ με δργῆς μεστῶσαι) διὰ τῶν λόγων σου (=λέ-
γων) μήπως καίτερο γέρων ὅν (=γέρων [ὅν]) ενδεθῆς συγχρό-
νως καὶ μωρός. Διότι λέγεις πράγματα τὰ διοῖα δὲν ἀνέχεται τις
[νὰ ἀκούνη], λέγων δὲ οἱ θεοὶ ἔλαθον πρόνοιαν περὶ τούτου τοῦ
νεκροῦ ποίον ἐκ τῶν δύο: 1) ἔθαπτον αὐτόν, διότι ἔξαιρετικῶς
(285) ἐτίμων ὡς εὐεργέτην, αὐτόν, δστις ἥλθε νὰ κατακαύσῃ τοὺς
περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς κιονας ἔχοντας (: τοὺς περιστύλους, ἢ.
περιπτέρους) ναούς, καὶ τὰ ἀφερόματα καὶ νὰ καταπατήσῃ (=
διασκεδῶν) τὴν χώραν ἐκείνων [τῶν πολιούχων θεῶν] καὶ νὰ κα-
ταλέσῃ τοὺς νόμους· ἢ 2) βλέπεις δὲ οἱ θεοὶ τιμῶσι τοὺς κα-
κούς: Ἀδύνατοι εἶναι [τοῦτο, ὅπερ ὑπωπτεύετε]. Άλλὰ τὰ
γενόμενα (=ταῦτα [τινὲς ἐκ τῶν πολιτῶν (=πόλεως ἄνδρες)
(290) ἐψιθύροις (=έμουρμοντικον = ἐρρόθουν) ἐναντίον ἐμοῦ
ἀπὸ τὴν στενοχωρῷαν των (=μόλις φέροντες=χαλεπῶς φέροντες)
[διὰ τὴν ἄνοδόν μου εἰς τὸν θρόνον] ἀπὸ τῆς πρώτης σιγμῆς
τῆς βασιλείας μου (=καὶ πάλαι) κρυφὰ σείοντες τὴν κεφαλήν,
οὐδέ, δπως ἡτο δίκαιον (=δικαίως), εἰζον τὸν τράχηλον ὑπὸ τὸν
ζυγόν [μου], ὡστε νὰ σέβωνται ἐμέ]: εἴμαι ἀκραδάντως
πεπεισμένος (=έξεπίσταμαι καλῶς) δὲ οἵτοι οἱ φύλακες (=
τούτους) ἔχοντοι ἐκτελέσει ταῦτα (: τὴν πρᾶξιν αὐτὴν ἐδῶ, τὴν
ταφὴν δηλ. =εἰργάσθαι τάδε), διότι παρεσύρθησαν διὰ δωρο-
δοκίας (=παρηγμένους μισθοῖσι) ὑπὸ τούτων τῶν δυσηρεστημέ-
(295) νων (=ἐκ τῶνδε): διότι οὐδεμία συνήθεια (:κατασκεύασμα
=οὐδὲν νόμισμα) ἀνεπιύχθη παρὰ τοῖς ἀνδρῶσις [τόσον (=
οὗτω) φθιοροποιὰ (=κακή), δποία ἡ τοῦ ἀργύρου οὔτος ὁ ἀρ-
γυρός (=τοῦτο κυρίως: τοῦτο τὸ νόμισμα) καὶ πόλεις κατα-
στρέφει, οὔτος ἀνθρώπους ἐκ τῶν οἰκιῶν των ἐκδιώκει, οὔτος
κατηγεῖ (=έκδιδάσκει) καὶ διαστρέφει (:μεταβάλλει) τὸν χρη-

στὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων (== βροτῶν) ὥστε νὰ σιρέφωνται (== ἵστασθαι) πρὸς αἰσχρὰ πράγματα, ἔδειξεν δὲ εἰς τοὺς ἄν- (300) θρώπους νὰ καταγίνωνται (== ἔχειν) μὲ πονηρίας καὶ νὰ ἔχωσι πᾶν ἀσεβὲς αἰσθῆμα (φρόνημα). "Οσοι δὲ ἀγοραζόμενοι (ἱλαμβάνοντες μισθόν, ἀντὶ ἀμοιβῆς == μισθαρνούμενοι) διαπράτ- τουσι (= ἤνυσσαν) ταῦτα (τὰ κακὰ δηλ. τὰ ἐκ τοῦ ἀργύρου προερχό- μενα) μετὰ πάροδον χρόνου τέλος πάντων κατορθώνονται (== ἔξε- πρᾶξαν), ὥστε (== ὡς) νὰ δώσωσι λόγον τῶν πρᾶξεών των (: νὰ τιμωρηθῶσι). 'Αλλ' ἐὰν βεβαίως δὲ Ζεὺς τυγχάνει ἀκόμη σεβα- σμοῦ παρ' ἔμοι, ἦξενδε τοῦτο καλῶς, σοὶ διμιλῶ δὲ μεθ' ὅρκουν (305) (== δοκιος), ἐὰν μὴ παροντισάσῃτε (== ἐκφανεῖτ') ἐνώπιόν μου ἀνακαλύψαντες τὸν ἀντιουργὸν (== τὸν αὐτόχειρα) ταῦτης τῆς ταφῆς, δὲν θὰ εἴραι ἀρκετὸς δι' ὑμᾶς ἀπλοῦς θάνατος (== οὐχ' ὑμῖν "Ἄδης μοῦνος ἀρκέσει) πρὸιν ἀν τὸντες κρεμασμένοι [ἀπὸ σχοινίον] φανερώσπτε τὸν δράστην τῆς προκειμένης θρα- (310) σύντητος (ἀθεμιτουργίας) (== εἶνδε τὴν ὕβριν), ἵνα, ἦξενδρον- τες, πόθεν πρέπει νὰ λαμβάνητε τὸ κέρδος, ὀρπάζητε τοῦ λοι- ποῦ (== τὸ λοιπόν) καὶ μάθητε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀγαπᾶτε (: επι- διώκητε == φιλεῖν) τὸ κέρδος διὰ παντὸς τρόπου ή μέσου (== ἔξ απαντος); διότι δύνασαι νὰ ἴδῃς ὅτι οἱ περισσότεροι βλά- πτονται ἐκ τῶν αἰσχρῶν κερδῶν (== λημμάτων) παρὰ σφίζονται (ῳφελοῦνται).

ΦΥΛΑΞ. Θὰ [μοι] ἐπιτρέψῃς νὰ εἴπω τι ἡ στραφεῖς νὰ (315) ἀπέλθω ἔτσι (δηλ. ὡς ἔχω ἀναπολόγητος, ἀνεν ἄλλης ἔξε- τάσεως τοῦ πράγματος (== οὕτω) ;

ΚΡΕΩΝ. Δὲν γνωρίζεις ὅτι ἀκόμη καὶ τώρα δὲ λόγος σου- μὲ δυσαρεστεῖ;

ΦΥΛΑΞ. Εἰς τὰ ὅτα ή εἰς τὴν ψυχὴν σὲ λυποῦσι ταῦτα;

ΚΡΕΩΝ Καὶ πῶς ἔξετάζεις (ἰχνηλατεῖς) ἡ καλτὶ εἰσαι σύ; δοτις ἔξετάζεις τι διὰ δυθμίζεις), ποῦ ἔχει τὴν ἔδραν αὐτῆς ἡ λύπη μου;

ΦΥΛΑΞ. Ο ἐργάτης [τῆς ταφῆς] λυτεῖ σε κατὰ τὴν ψυχὴν, ἔγρο δὲ κατὰ τὰ ὅτα.

(320) ΚΡΕΩΝ. Οἶμοι, πῶς φαίνεσαι ὅτι εἶσαι γεννημένος φλύαρος (=λάλημα);

ΦΥΛΑΞ [Ίσως εἶμαι φλύαρος], ἀλλὰ ἀσφαλῶς αὐτὴν τοῦ λάχιστον τὴν πρᾶξιν οὐδέποτε ἔχω διαπράξει (=οὐ ποιήσας εἰμί)

ΚΡΕΩΝ. Καὶ μάλιστα (=καὶ ταῦτα) ἔχεις διακυβεύσει (=προδοὺς [εἰ]) τὴν ζωὴν (=τὴν ψυχὴν) ἀντὶ χρημάτων.

ΦΥΛΑΞ. Φεῦ! Ἀλήθεια [εἶναι] φοβερὸν πρᾶγμα καὶ νὸ ἔχῃ ἡμαρταμένην κρίσιν (: καὶ νὰ πλανᾶται ἐν τῇ κρίσει του= καὶ φευδῆ δοκεῖν), ὅστις τοῦλάχιστον ἀποφασίζει (:δίδει διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὴν κρίσιν, δηλ. τὴν κρίσιμον λύσιν εἰς οἰνοδή- ποτε φλέγον ζήτημα=ῷ δοκεῖ.)

ΚΡΕΩΝ. Λογοπάίκτει (: εὐφυολόγει=κόμψινε) τώρα μὲ τὸ δοκεῖν (: μὲ τὴν λέξιν κρίσιν): ἀλλ', ἐὰν δὲν θὰ μοὶ δείξητε τοὺς (325) πράττοντας ταῦτα, θὰ διατηρούξητε (=ἔξερσῖτε' ἔξαγορεύω) ὅτι τὰ διὰ σκοτίων καὶ ἀνάγδον μέσων ποριζόμενα κέρδη προ- ξενοῦσι συμφροδάς.

ΦΥΛΑΞ. Ἄλλ' ἡ πρωτίστη μου εὐχὴ εἶναι νὰ εὑρεθῇ ὁ δρά- στης ἐὰν δὲ βέβαια συλληφθῇ καὶ ἀν μῆδιότι ἡ τύχη θὰ λύσῃ (= κρινεῖ) τοῦτο, οὐδαμῶς θὰ ἴδης σὺ ἐμὲ ἐδῶ ἐπανελθόντα, διότι καὶ τώρα παρὰ τὰς προσδοκίας μου καὶ τοὺς ὑπολογισμούς μου (= ἔκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς) σωθεῖς διφεύλω εἰς τοὺς θεοὺς πολλὴν γάρ.

α' ΣΤΑΣΙΜΟΝ (332-375)

ΧΟΡΟΣ

Στροφὴ α'. Πολλὰ [εἶναι] τὰ ἐπιληπτικά (θαυμαστὰ=δεινά,) ἀλλ' ὅμως (=καὶ) οὐδὲν [ὑπάρχει] τὸ προκαλοῦν τὴν μεγαλυτέ- οραν κατάπληξιν [διὰ τὸ ὑπέροποφόν καὶ ὑπέρτολμον] ἀπὸ τὸν ἄν- θρωπον. Οὗτος δὲξ ὅλων θαυμαστότατος ἄρθρωπος (=τοῦτο) καὶ (335) διαπεραιῶνται ἐς τὰ βάθη τοῦ πολιοῦ πελάγους (ἥ: διαπερᾶ τὸ πολιοῦ πέλαγος=πέραν πόντου χωρεῖ) ἐν καιρῷ θυελλώδονς (=τρικυμιώδονς) νότου, ὑποβρύχιος ὑπὸ τὰ κύματα, τὰ δποῖα πνυ- γοῦνται γέρω τον (=περιβρυκίοισι περῶν ὑπ' οἴδμασιν), καὶ τὴν

μεγαλειοτάτην [τὸ μὲν ὡς πρεσβυτάτην ἄτε γενομένην μετὰ τὸ Χάος καὶ γεννήσασαν τοὺς ἄλλους θεούς, τὸ δὲ ὡς παμβῶτιν, ἥτοι ὡς τὰ πάντα τρέφουσαν] ἐν τῶν θεῶν, τὴν Γῆν, τὴν αἰώνιαν (=ἀφθιτον, τὴν οὐδέποτε ἀποκάμνουσαν [νὰ φέρῃ καρπούς]) (340) καταποτεῖ πρὸς ἴδιαν ὁμοίειαν (=ἀποτρέψας), περιστρεφομένων [βουσιροφῆδορ] (=ἄλλομένων) τῶν ἀρότρων ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἀροτριῶν [αὐτῆρ] (=πολεύσων) διὰ τῆς ἵππικῆς γερεᾶς (:δὶ' ἵππων καὶ ἵμιόνων].

Ἀντιστροφὴ χ'. — Καὶ τὸ γέρος (=φῦλον τε) τῶν ἐλαφρονόων (:ἐλαφρομυάλων) πηγῶν (=δρυνίθιν) καὶ τὰ σιήρη (345) (=ἔθνη) τῶν ἀγρίων θηρίων καὶ τὴν ἐν τῷ πόρτῳ [ὑπάρχουσαν] θαλασσίαν φύσιν (ἢ: καὶ τα θαλασσινά) περιβαλλον (=ἱμριβαί ὀν) ὁ πολυμήχαρος (περίνους= περιφραδῆς) ἀνὴρ διὰ δικτύων νηματοπλέκτεων (=σπέραισι δικτυοκλώστοις) ἀπάγει [ἀπὸ τῆς ἐνέδρας τον] (=ἄγει). Γίνεται δὲ κύριος (=κρατεῖ) δι' ἐντέχων μηχανῆμάτων (=μηχαναῖς) τῶν ἀγροδιαιτῶν θηρίων (=Ἄγρανθου θηρός) καὶ δαμάζει πρὸς ἴδιον ὅφελος (=δημάζεται τε) διὰ [τοῦ χαλινοῦ καὶ] τοῦ περὶ τὸν λαμπὸν ζυγοῦ τὸν λά- (350) σιν αὐχένα ἔχοντα ἵππον καὶ τὸν δρεσίβιον ἀκαταπόνητον ταῦρον.

Στροφὴ 6'. Πρὸς δὲ τούτους καὶ γλῶσσαν (=καὶ φύλεγμα) καὶ κόσμον ἰδεῶν (=φρόνημα) πετῶντα ταχὺν ὡς ἄνεμος (=ἄνεμόνεν) ἐδίδαξεν ὁ εἰς ἄνθρωπος τὸν ἄλλον (=ἐδιδάξατο) καὶ [ἀνέγκει ὁ εἰς ἄνθρωπος πρὸς τὸν ἄλλον (= ἐδιδάξατο)] τὴν δρμήν (: ἐπιθυμίαν, τάσιν) πρὸς ἴδουσιν κοινωνίας (τοῦ κατ' ἄστη νέμεσθαι =ἀστυνόμους) καὶ [ἥδιδαξεν ὁ εἰς ἄνθρωπος τὸν (355) ἄλλον] [τοὺς τρόπους] νὰ ἀποφεύγῃ (=φεύγειν) τὰς προσβολὰς (=βέλη) τῶν παγετῶν τῷν καθιστώντων ἀφόρητον τὴν ὑπὸ αἴθριον οὐραὸν διανυκτέρευσιν (=δυσαύλων) καὶ τὰς [προσβολὰς] τῶν ὁγδαίων βροχῶν (=δύσωμβρα βέλη) (360) παμμήχανος (: ἐν πᾶσι μηχανάς ἔξενρίσκων =παντοπόρος) ἀμήχανος (: ἀστλος = ἀπορος) εἰς οὐδὲν ἐκ τῶν μελλόντων νὰ γίνωστι (=εἰς οὐδὲν τὸ μέλλον) ἔρχεται· τοῦ θαράτον μόνον (== "Αἰδα μόνον) τρόπον ὑπεκρυψῆς (= φεῦ-

ξιν) δὲν θὰ παράσχῃ εἰς ἑαυτὸν (=οὐκ ἐπάξεται). τρόπους δῆμως ἀποφυγῆς ἀθεραπεύτων (=ἀμηχάνων) νόσων ἔχει ἔξενόρει.

(365) **Ἀντιστροφὴ 6'.** Παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν (=ῆπερ ἔλπιδα) ἔχων [οὐ ἀνθρώπος] ἐξόχως ἀνεπινηγμένον (=σοφόν τι) τὸ τάλαιτον τῆς ἐφευρετικότητος μηχανήμάτων (=τὸ μηχανόν τέχνας), ἄλλοτε μὲν βαδίζει (=ἔρει) πρὸς τὸ κακόν, ἄλλοτε δὲ πρὸς τὸ ἀγαθόν· ἐὰν τιμᾷ (=γεραιόων) τοὺς νόμους τῆς χώρας καὶ τὸ δίκαιον τὸ κεκυρωμένον δὲ δρκῶν πρὸς τοὺς θεοὺς (ποβλ. συνθήκας, δόκους πολιτῶν, ἀρχόντων) (=θεῶν ἔνορκον δίκαιον) ἴσταται ὑψηλὰ ἐν τῇ πόλει (፡ κατέχει ὑψηλὴν θέσιν ἐν (370) τῇ πόλει ἥ: εἶναι περιβλεπτος πολίτης =ὑψίπολίς [ἐστι], ἀπατῶς [δὲ εἶναι (=δ' ἐστι) ἐκεῖνος] (=ἀπατῶς), δρτις ἀναστρέφεται ἐν τῷ κακῷ (፡ δρτις ἔχει περιπτυχῆ τὴν ἀνηθικότητα =ὅτῳ τὸ μὴ καλὸν ξύνεστι), ἵνα ἴκανοποιῇ τὴν αὐθάδειάν του (=τόλμης χάριν). Εἴδε μήτε σώροικος (=παρέστιος) νὰ μοι γίνη μήτε πολιτικῶς δμόφρων (=ἴσον φρονῶν), δρτις (375) πράττει ταῦτα (τὰ μὴ καλὰ δηλ.).

Β' ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (376-581)

Αὗτὸς ἔδω [είναι] θαῦμα ἀπίστευτον = (τέρας), θεόπεμπτον (=δαιμόνιον), ὃς πρὸς (=εἰς) τὸ δρποῖον εἰμαι ἐν ἀμφιβόλᾳ (፡ πρὸ τοῦ δρποίου δυσκολεύομαι νὰ πιστεύσω τοὺς δρφαίμονές μουν =εἰς δαιμόνιον... τόδε =δαιμόνιον τέρας ἐστι τόδε, ἐς δὲ ἀμφινοῶ). Λῶς, ἐνῷ γνωρίζω δτι αὕτη δὰ εἶναι ἡ παῖς Ἀντιγόνη (=τήνδε [οὐσαν πτιδα Ἀντιγόνην]) νὰ ἀντείπω δτι δὲν (380) εἴραι (=οὐκ εἶναι); Ω δυστυχῆς καὶ δυστυχοῦς πατρὸς Οἰδίποδος, τί τέλος πάντων [νὰ συμβαίνῃ]; Δὲν σὲ φέρουσι λοιπόν, ἀν δὲν ἀπατῶμαι (=ποὺ) διότι παρέβαινες τοὺς νόμους τοῦ βασιλέως καὶ διότι συνελήφθης ἐπ' αὐτοφράδῳ (=καθελόντες) διαπράττουσα ἔργον ἀσύνετον (፡ ἐν ἀφρονι καταστάσει ἀφρονα πράττουσα =ἐν ἀφροσύνῃ).

ΦΥΛ. Ἐκείνη ἥτις ἔχει κάμει τὸ ἔργον εἶναι αὕτη ἔδω (=ἥδε) (385) ταύτην συνελέθομεν θάπτουσαν. Ἄλλὰ ποῦ εἶναι ὁ Κρέων;

ΧΟΡ. Ἰδού ἐκεῖνος (=όδε) ἔρχεται πάλιν (ἀφορρος) (πρὸς ἡμᾶς) ἕξεργόμενος ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ (=ἐκ δόμου) ἐπικαίως (εἰς πατάλληλον στιγμὴν =εἰς δεον).

ΚΡ. Τὶ δὲ εἶναι (: τί τρέχει); Μὲ ποῖον τυχαῖον περιστατικὸν (= ποίᾳ τύχῃ) συνέπεσεν ἡ ἐνταῦθα παρουσία μου (ἢ: ισόχρονος ἥλθον, ἐνεφανίσθην = ἔνυμιερος προνίβην):

ΦΥΛ. Ὡ βασιλεῦ, οὐδὲν οἱ μνητοὶ δι' ὄρκου δύνανται νὰ ἀρνηθῶσι [ὅτι δὲν θὰ γίνη]: διότι ἡ δευτέρα σκέψις (: ἡ ἐπούσια γνώμη = ἡ πίνοια) διαφεύδει τὴν [προτέραν] ἰδέαν (390) παραδείγματος χάριν (= ἐπεὶ) ἐγὼ διελάλουν (διεκήρυττον = ἔξηρχονν) ἔνεκα τῶν ἀπειλῶν σου, διὰ τῶν δποίων τότε ὑπέστην ἀνεμοζάλην (: ἔπαθον τῶν παθῶν μου τὸν τάραχον = ἐχειμάσθην) ὅτι δυσοκόλως (= οχολῆ) τέλος πάντων θὰ ἔλθω ἐδῶ. Ἀλλὰ, ἐπειδὴ (= γάρ) ἡ χαρὰ ἡ ἐπερβαίνοντα τὴν προσδοκίαν (= ἐκτὸς [ἐλπίδων]) καὶ παρὰ τὴν προσδοκίαν οὐδόλως δμοιάζει κατὰ τὸ μέγεθος πρὸς ἄλλην ἥδονήν (: εἶναι μεγαλυτέρα πάσης ἄλλης ἥδονῆς = οὐδὲν ἔσικεν ἄλλην ἥδονῆ μῆκος), ἔχω ἔλθει ἀντὶ καὶ ἔχω δι' ὄρων λόρηθῆ (= καίπερ ὡν ἀπώμοτος δι' ὄρων) [ὅτι (395) δὲν θὰ ἐπανέλθω], οδηγῶν ταύτην δὰ τὴν κόρην, ἢτις συνέληφθη ἐπ' αὐτοφάρῳ (= καθηρρέθη) ἐπιτελοῦσα καροπῶς (ἐν τάξει) τὴν ταφὴν (= τάφεν κοσμοῦσα). Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει (= ἐνθάδ') αλήρωσις δὲν ἐγίνετο, ἀλλ' εἶναι τὸ ἐνδόγμα (= θοῦρμασιν) τοῦτο δὰ ἰδικόν μου, [καὶ] οὐχὶ ἄλλον. Καὶ τώρα, ὁ βασιλεῦ, ἀφοῦ παραλάβῃς ταύτην σὺ δὲντος, ὅπως θέλεις [δηλ. κατὰ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν σου, ἵδε στιχ. 307] καὶ ἀνάχρις (= κρίνε) καὶ ἐξέταζε· ἐγὼ δὲ δικαιοῦμαι νὰ (400) ἀπαλλαχθῶ ἐλεύθερος ἀπὸ ταύτας τὰς ποινὰς [τὰς συναφεῖς πρὸς τὴν προκειμένην πρᾶξιν] (= τῶνδε κακῶν).

ΚΡ. Φέρεις δὲ ταύτην δὰ μὲ ποῖον τρόπον (= τῷ τρόπῳ ποῦ (= πόθεν = ποῦ) συλλαβών [αὐτήν]);

ΦΩΛ. Αὕτη ἔθαπτε τὸν ἄνδρα· ἡξεύρεις πάντα.

ΚΡ. Ἀληθῶς καὶ ἐννοεῖς (= ξυνιεῖς) εὐκρινῶς (= ὁρθῶς) τὴν σοβαρότητα τῶν λεγομένων σου) καὶ λέγεις μετὰ τοῦ διανυοῦς (= ὁρθῶς), ὅσα λέγεις;

ΦΥΛ. [Καὶ ἐκριβῶς ἐννοῶ καὶ λέγω ἐν συνειδήσει (=καὶ ξυνίημι [ὅρθως] καὶ λέγω ὅρθως) διότι εἶδον ταύτην νὰ θάπιη ἔκεινον τὸν δροῖον σὺ ἀπηγόρευσας, δηλ. τὸν νεκρόν· ἄρα γε (405) καθαρὰ καὶ ξιστερα λέγω [σοι];]

KP. Καὶ πῶς θὰ ἔθεαθη (=δρᾶται) καὶ συνελήφθῃ ἐπ' αὐτοφώρω (=καπύληπτος ἡρέθη=ἔληφθη ἐπὶ τῇ πράξει);

ΦΥΛ. Τὸ πρᾶγμα (: ή ὑπόθεσις) ἵτο τοιοῦτον· μόλις (=δπως) δηλαδὴ (=γὰρ) [ἴγιοι καὶ οἱ ὄλλοι φύλακες, οἵτινες ἐναγάντιοι είχον σπεύσει πρὸς συνάντησίν μου ἐπινερχομένου] ἐπανῆλθομεν (=ῆριομεν) [εἰς τὸν τόπον, ὅπου τὸ πτῶμα], ἀφοῦ ἡπειλήθημεν ὑπὸ σοῦ τὰς φοβερὰς ἔκεινας ἀπειλάς, σαρώσαντες (=σήραντες) πᾶσαν κόνιν, ἥτις ἐκάλυπτε (=κατεύχε) τὸν νεκρόν, (410] καὶ τὸ ἀποστάζον ἐκ σήψεως σῶμα τοῦ νεκροῦ (=μηδῶν τε σῶμα) ἀπογυμνώσαντες (=γυμνώσαντες εὗ) ἐκαθήμεθα ἐν ταῖς πορφυρῖς βράχιοι [=ἄκρων ἐκ πάγων=ἐν ἄκροις πάγοις ἦ: μᾶλλον εἰς τὰ πλευρὰ τῶν βράχων] ὑποκείμενοι εἰς τὸν ὀνειρούντα πνέοντα ὅπισθει[ῆτοι ἔχοντες τὰ νῦτα ἐστραμμένα πρὸς τὸν ὄντα προφυλαγμένοι ἀπ' αὐτοῦ=ὑπῆνευοι] ἵνα ἀποφύγωμεντὴν ἀτ' αὐτοῦ [τοῦ μυδῶντος σώματο;], δυσωδίαν, μήπως[αὕτη ἡ δυσωδία] προσβάλῃ [τὰς δίνας ἡμῖν], [καὶ ἐκαθήμεθα] ἐγρηγοροῦντες (: ἀγρυπνοι=ἔγερτι) πάρσομεν ἀνήρ ἀνήρ (ἢ: παρακινοῦντες ἀλλήλους) μὲν ὑβριστικὰς (=ἐπιφρόδθοις κακολογίας (παληόλογα=κακοῖσιν) μήπως τις (=εἰς τις πλαγ. ἐρωτ.) ἥθελεν ἀμελήσει (=ἀκηδήσοι) ταύτης τῆς ἐπιπότου [δεὶς ἐκ τοῦ θάλπους καὶ τῆς κακοκοσμίας] φρουρήσεως (=τοῦδε πόνου). Ταῦτα συν-(415) ἔβαινον τοσοῦτον κρόνον, ἔως ὅτου (=ἔστε) ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ (=ἐν αἰθέρι μέσῳ) ἐστάθη ὁ λαμπτὸς τοῦ ἡλίου κύκλος καὶ ὁ κάνσων (=καῦμα) ἔκαιε. Καὶ τότε ἔξαιφνης μανιαδῆς κατιαγίς (=τυφῶς), σηκώσασα (=ἀειδας) ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεμοστροβίλον (=σκηντόν), πληγὴν θεῖκήν, θεομηνίαν =οὐρανίον ἄχος, πληροῖ [ἀπὸ τούτου τοῦ ἀνεμοστροβίλου] τὴν πεδιάδα ἀποκόπτουσα (: κακοποιοῦσα = αἰκίζεν) πᾶσαν κόμην (: πᾶν (420) φύλλωμα = πᾶσαν φόβην) τῆς ἐν τῇ πεδιάδι βλαστήσεως προσέπι δέ (ἢ: συγχρόνως δὲ=ἐν δὲ) ἀπληγώθη (=ἔμεστάθη)

[=ἀπὸ τούτου τοῦ ἀνεμοστροβίλου] ὁ μέγας αἰθήρ κλίσαντες δὲ τοὺς δρθαλμοὺς (=μύσαντες; δὲ) [ἐνερα τοῦ κονιορτοῦ] ὑπεμένομεν τὴν θεῖκὴν συμφορὰν. Καὶ ἀφοῦ παρῆλθε τοῦτο (τὸ κακόν, δηλ. ἡ κοσμοταραχὴ) (=τοῦδ' ἀπαλλαγέντος) μετὰ μακρὸν χρόνον, βλέπομεν ἡμεῖς τὴν κύρην καὶ ἐκβάλλει δεξεῖαν θρηνώδη φωνὴν (=ἀνακωκύει δεξὺν φθόγγον) πικραμμέρου (=πικρᾶς) πτηνοῦ, καθὼς [τοῦτο ἐκβάλλει δεξεῖαν θρηνώδη φωνῇ νήν], δταν ἵδη τὴν κοίτην τῆς φωλεᾶς (=λέχος εὐνῆς) κενὴν ἐστερημένην (=δοφανὸν) τῶν νεοτεσσόπως δὲ καὶ αὕτη, καθὼς εἶδε γυμνὸν [τῆς κόνεως] γοεωδὸς ἐπέναξε (=γόνισι εἴσιν ιδέες) ἀπαισίους δὲ πατάρας ἐξέρερε (=: πατηρᾶτο) καὶ ἐπεινῶν· οἵτινες είχον διαποδάει τὸ ἔργον. Καὶ παρευθὺς διὰ τῶν ζειρῶν φέρει [έπι τοῦ νεκροῦ] ἤηράν (=διψίαν) κόνιν καὶ ἐκ κούμψης (=: καλῶς ἐσφυρηλατημένης=εὐκροτήτου) γαλινῆς πρόχον (=: καννατιοῦ) σηρπάρουσι αὐτὴν (τὴν πρόχον ἐκ (430) τοῦ ἐδάφους =ἄρδην) περιρραΐνει (=στέφει) τὸν νεκρὸν μὲ σπορόδις (=ζωῖσι) τρισπυτσάτους (=: τριμείκτους, ἢται συγκειμένας ἐξ οίνου μελικράτου—μέλιτος μεθ' ὕδατος—καὶ γάλακτος =τρισπόνδιοι). Καὶ ἡμεῖς ἰδόντες [σύντηγν] σπεύδομεν (=: δρμοῦσι μεν), δλοι δὲ μαζὸν συλλαμβάνομεν (=συνθηρώμεθα δὲ) εὐθὺς ταύτην (=:νῦν) ψωρὶς καθόλου νὰ ἐλναι ἐκπεπληγμένη, καὶ ἀνεκρίομεν [αὐτὴν] καὶ διὰ τὰς πρότερον καὶ διὰ τὰς νῦν πράσις (435) ἔεις [της]· οὐδὲν δὲ ἐκ τούτων ἥρνετο, τοῦθ' ὅπερ δι' ἐμὲ τοντλάκιστον ἥιο εὐχάριστον ἄμα καὶ λυπηρὸν (=ἄμα) ἡδέως ἔμοιγε καλεινῶς ἄμα· διότι εἰναι μὲν ἥδιστον τὸ νὰ ἔχῃ διαφύγει τις ὁ ἴδιος ἐκ τῶν συμφορῶν, ἀλλ' εἰναι λυπηρὸν [τὸ] νὰ φέρῃ (=: δῦνηγῆ) φιλικὰ πρόσωπα (δηλ. τὴν Ἀντιγόνην, ὃς συγγενῆ τοῦ βασιλέως =τοὺς φίλους) εἰς δυστυχίαν (=ἐξ κακοῦ). Ἄλλα (440) εἰς ἐμὲ φυσικὸν εἰναι νὰ θεωρήσω πάντα ταῦτα κατώτερα (=: δευτερεύοντα—ἥσσω) ἀπέναντι τῆς ἰδικῆς μου σωτηρίας.

KP. Σὲ ἥδη [θρωτῷ], σὲ ἡτις νεύεις (συνέφτεις) τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἔδαφος, δυολογεῖς ἡ ἀρνεῖσαι ὅτι ἔπραξας ταῦτα :

AN. Καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἔπραξα καὶ δὲν ἀρνοῦμαι τὸ ὅτι δὲν [έπραξα ταῦτα].

K.P. Σὺ μέν, [φύλαξ], δύνασαι νὰ ὑπάγῃς (=κομίζοις ἄν (445) σεαυτόν), ὅπου θέλεις ἐντελῶς ἀπηλλαγμένος (=ἔξω ἔλευθερον) [πάσης] φοβερᾶς κατηγορίας. Σὺ δὲ εἰπὲ μοι, οὐχὶ ἡ πολυλογία (=μὴ μῆκος), ἀλλὰ συντόμως, ἐγνώριζες διὰ ἐκηρύχθη (νπ' ἐμοῦ) [τὸ νὰ μὴ πράττῃ τις ταῦτα δὰ (=τὸ μὴ πράσειν τάδε)];

A. N. Ἐγνώριζον καὶ διατέλχι (=η: πῶς δὲ δὲν ἔμελλον νὰ γνωρίζω = εἰδένα); Ἡσαν βέβαια γενικῶς γνωστὰ (=έμφαντ).
K.P. Καὶ λοιπὸν (=καὶ δῆτα) ἐτόλμας νὰ παραβάνῃς ταῦτα τὰ κηρύγματα (=τούσδε νόμους);

AN. [Ναὶ ἐτόλμων νὰ παραβάνω], διότι δὲν ἦτο καθόλου ὁ Ζεὺς ἐκεῖνος, ὅστις ἐπήρουξεν εἰς ἐμὲ ταῦτα, οὐδὲ η σύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη, οἵτινες ὥρισαν τοὺς ἐδῶ κάτω (=τούδε) μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων νόμους, οὐδὲ ἐνόμιζον διὰ τὰ ἰδιαί τους κηρύγματα ἔχουσι δύναμιν (=σινένειν) τοσαύτην, ὡστε, ἐνῷ εἶσαι θνητός (455) νὰ δύνασαι νὰ παραβῇς (=ὑπερδραμεῖν) τὰ ἀγραπτα καὶ ἀπαραισκευτα (=ἀσφλῆ) τῶν θεῶν νόμιμα [ἄτε ὅντα ἐγκεχαραγμένα ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων], διότι δὲν ἰσχύουσι (=ζῆ) ποσῶς ταῦτα σήμερον (=νῦν) βεβαίως καὶ χθές, ἀλλὰ αἰωνίως [ταῦτα ἔχουσι ἴσχύν], καὶ οὐδεὶς γνωρίζει ἀπὸ πότε (=ἔξι ὅτου) ἐφάρησαν (: ἔλαβον τὴν ἀρχὴν). Ἐγὼ δὲν εἰχον σκοπὸν (η: δὲν ἦμην διατεθειμένη = οὐκ ἔμμελον) ἐκ φόβου λαβοῦσα ὑπ' ὅψιν (=δείσασα) τὴν θελησιν ἐνὸς ἀνδρὸς (=τὸ φρόνημα ἀνδρὸς οὐδενὸς = τὸ φρόνημα ἀνδρός τυνος) νὰ τιμωρηθῶ (=τὴν δίκην δώσειν) ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν θεῶν διὰ τὴν παραβάσιν (460) τῶν ἀγοράφων τούτων ρόμων (=τούτων). Διότι ἐγνώριζον καλῶς διὰ ἀποθάνω [μίαν ἡμέραν φυσικὸν θάνατον] — καὶ διατέλχι; — καὶ ἐάν σὺ δὲν ἥθελες προκηρύξει τοῦτο (η: καὶ ἐάν σύ δὲν ἥπελεις διὰ τοῦ κηρύγματος τὸν θάνατον ὃς ποινὴν τῆς παραβάσεως αὐτοῦ = κεὶ μὴ σὺ προκήρυξες) ἐάν δὲ θα ἀποθάνω πρὸ τοῦ [εἰμαρμένου] χρόνου, ἐγὼ ἐν ἀντιθεσεὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους (: τούναντίον = αὐτε) κέρδος καὶ [οὐχὶ ζημίαν] θεωρῶ [τοῦτο, ἀτε ἀποφεύγων τὴν θείαν δίκην]. Διότι ὅστις ζῇ ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν συμφορῶν, καθὼς ἐγώ, πῶς οὗτος

(465) (= ὅδε = οὗτος) δὲν λαμβάνει (= φέρει) κέρδος ἐὰν ἀτο-
θάνητο; Κατὰ ταῦτα (ὅθεν = οὗτος) ἐμὲ τούλαχιστον παντελῶς δὲν
λυπεῖ [τὸ] νὰ ὑποστῶ τὸν ἐπικορεμάμενον θάρατον (= τοῦ μό-
ρου τυχεῖν) ἀλλ' ἐὰν ἥθελον ἀνεγένθῃ τὸν νίδον τῆς μητρός μου
(= τὸν ἐξ ἐμῆς μητρὸς [γεγωνα]) μετὰ τὸν θάνατόν του (= θα-
νόντα) νὰ παραμέρη πιῶμα ἀταφόν (= ἄδαπτον νέκυν), δι' ἐκεῖ-
νο ἥθελον λυπηθῆναι διὰ ταῦτα δὲ δὲν λυποῦμαι. Ἐὰν δὲ εἰς σὲ
(470) φαίνωμαι τώρα ὅτι τυγχάνω νὰ πράττω μωρά, ἵσως (ἢ θά-
νοντα) νὰ εἴπῃ ὅτι (= σχεδόν τι) θεωροῦμαι μωρὰ ὑπὸ^{τηλε}
μωροῦ.

XOP. Ὁ χαρακτήρος (ἢ φύσις = τὸ γέννημα) τῆς κόρης
φαίνεται (= δηλοῦ) [ὅτι εἶναι (= ὁν)] τραχὺς (ἢ ἀκτεγκτος = ὠμὸς)
[ἢ ὡς κληροδοτηθεῖς] ἐξ ἀτέγκτου πατρός δὲν ἥξενρει δὲ νὰ ὑπο-
χωρῇ εἰς τὰς δυστυχίας.

KP. Ἀλλὰ ἥξενρει βεβαίω, [ὦ Χορέ] ὅτι τὰ λιαν ἄκαμπτα
πείσματα ταπεινοῦνται (ἢ παταπίτουσι) πρὸ πάντων (ἢ συνηθέστατα
= μάλιστα) καὶ δύνασαι νὰ ἴδῃς (= εἰσίδοις ἀν) ὅτε ὁ Ισχυρότατος
(475) σίδηρος (δηλ. ὁ χάλυψ) (= τὸν ἔγκρατέστατον σίδηρον)
[ἢ ἐὰν εἶναι (= ὁντα)] πολὺ σκληρὸς (περισκελεῖ) ἐκ πυρακτιώσεως
(= ὃ πτὸν ἐκ πυρὸς) θραύσεται συνήθως (= θραυσθέντα) καὶ
διαρρήγνυται εἰς πλεῖστα τεμάχια (= πλεῖστα), γνωρίζω δὲ ὅτε αἱ
θυμοδεῖς Ἱπποι διὰ μικροῦ χαλινοῦ σωφρονέζονται (ἢ καταρ-
τυθένται)· διότι δὲρ εἶναι ἐπιτετραμμένον (= οὐκ ἐκπέλει = ἔξε-
στι) νὰ ἔχῃ μεγάλα φρονήματα [πᾶς] ὅστις εἶναι δοῦλος τῶν
ἄλλων. Αὕτη δὲ ἐγνώσις μὲν πολὺ καλά (= ἐξηπίστατο μὲν) νὰ
παρεκτρέπηται (= ἕνθρούσειν) τότε, [ὅτε παρέβανε τοὺς προκειμέ-
νους νόμους], αὐθάδεια δὲ δευτέρᾳ μετὰ τὴν πρᾶξιν τῆς (= ἐπε-
δέδρακε) [εἶναι] τοῦτο (= ἥδε = τόδε), [τὸ] νὰ κανχάται δηλ
(= ἐπανχεῖν) διὰ ταῦτα (τὰ πεπραγμένα δηλ.) καὶ νὰ δμιλῇ σκωπε-
κῆς καὶ χλεναστικῶς (= γελᾶν), διότι ἔχει πράξει [αὐτό].

Αληθῶς (= ἦ) τώρα (ἥτοι μετὰ τὴν δρᾶσίν της) ἔγώ μὲν δὲν
[θὰ εἴμαι] ἀνήρ, ἀλλ' αὐτῇ [θὰ εἶναι] ἀνήρ, εἰσὶν θὰ
ἔξαπολον θῆ ποδοπατούμενον (= κείσεται) ἀτιμωρητί (= ἀνατί)
ὑπὸ ταύτης ἔδω (= τῆδε) τὸ βασιλικόν μου τοῦτο σκῆπτρον

(=ταῦτα κράτη) Ἀλλ' εἴτε τιναχάρει (=κυρεῖ) [θυγάτηο] τῆς ἀδελφῆς [μου], εἴτε [τιναχάνει θυγάτηο] μᾶλλον συγγενοῦς (δηλ. τῆς μητρός μου ἢ θυγατρός=ομαίμονεστέρα) ἐκ τοῦ συνόλου τῶν συγγενῶν ἡμῶν (=τοῦ παντὸς ἡμῶν Ζηνὸς ἔρκειον,) καὶ αὐτὴ καὶ ἡ ἀδελφὴ (=χλὶ ξύναιμος) [αὐτῆς] δὲν θὰ ἐκφύγωσιν ὁδυηρχότατον (=κακίστον) θάνατον· διότι καὶ ἐκείνην [τὴν ἀποῦσαν] βέβαια ἐξ ἵσου (=ἵσου) κατηγορῷ διὰ τὴν ταφὴν ταύτην, διὰ δηλ. ἐπομειέτησεν [αὐτήν] (=βουλεῦσαι). Καὶ καλέσατε αὐτήν· διότι πρὸ διάγον εἶδον αὐτήν ἐτόδιον οἶκον (=ἔσω=ἔνδον) ἐν μεγίστῃ ταραχῇ διατελοῦσαν (=λυσσῶσαν) καὶ οὐχὶ κυριάρ (=ἐπιβολον) τοῦ νοῦ [αὐτῆς]. Συνηθίζει (=φιλεῖ) δὲ ἡ ψυχὴ τῶν οὐδὲν καλὸν ἐν κρυπτῷ μηχανευομένων νὰ προδίδεται (νὰ πιάνεται=ἥρησθαι) ἐξ τῶν προτέρων δόλιος κακοποίος (=κλοπεὺς) (καὶ κατ' ἔννοιαν· ἡ ψυχὴ τῶν σκοπούντων νὰ πράξωσι κακὸν τι κρυφά καταγγέλλεται ὑπὸ τῆς φυσιογνωμίας καὶ διαγιγνώσκεται πρὸ τῆς πράξεως· ἡ ἄλλως· ἡ συνείδησις προδίδει τὸν ἔνοχον). Μισῶ ὅμως βέβαια καὶ ὅταν τις οὐληφθείεις ἐπί αὐτοφώρῳ καθ' ὅν χρόνον διαπράττει κακὴν πρᾶξιν (=χώταν ἐν κακοῖσι τις ἀλούς), ἐπειτα θέλῃ νὰ παρασήσῃ ὃς καλὴν (νὰ δικαιολογήσῃ) τὴν ἐπί αὐτοφώρῳ ταύτην σύλληψιν (=τοῦτο).

495) ANT. Θέλεις τι μεγαλύτερον [κακὸν νὰ κάμης πρὸς ἐμὲ (=κακὸν ποιῆσαι με) ἢ νὰ μὲ πάρῃς νὰ μὲ σιντάσῃς (=ἢ κατακτεῖναι μὲ ἔλων);

ZP. Ἐγὼ τοῦδε λέγεις (=μὲν) οὐδὲν [θέλω νὰ κάμω πρὸς σέ] κατέχων τοῦτο (δηλ. τὴν σύλληψιν σου), κατέχω δῆλα ἐν γένει.

ANT. Διατὶ λοιπὸν βραδύνεις (ἀναβάλλεις =μέλλεις), διότι εἰς ἐμὲ οὐδὲν [μέρος] τῶν ἴδιων σου λόγων [εἰναι] ἀφεστὸν καὶ (500) εἴνε νὰ μὴ ἀρέσῃ ποτὲ [μηδὲν μέρος τῶν ἴδιων σου λόγων]. Οὕτω δὲ καὶ εἰς σὲ οἱ ἴδιοι μου λόγοι (=τὰμα [έπη]) εἰναι τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ ἀπαρέσκονται (=ἀφαγδάνοντ' ἔφυ). Καὶ ὅμως ἐπὶ τειρος ἄλλης πράξεως (=πόθεν) ἥθελον λάβει (=κατέσχον ἀν=ἔσχον ἄν) βεβαίως δόξαν εὐκλεεστέραν παρὰ θάπτουσαν τὸν [έπον] αὐτάδελφον; · Υπὸ πά των τούτων (τὸν

ἀνδρῶν, δηλ. τοῦ χρονὸν) θὰ ἐλέγετο ὅτι τοῦτο (: ἡ πρᾶξις μου αὐτῇ) ἀρέσκει [εἰς αὐτὸν] (ῃ : πάντες οὗτοι δύνανται νὰ βεβαιώσωσι ὅτι ἡ πρᾶξις μου τυγχάνει τῆς ἐπιδοκιμασίας των), ἐάν ὁ (505) φόβος δὲν ἥθελε ἔγκλειει (: δένει) τὴν γλῶσσάν [των]. Ἀλλά [σιωπῶσι, διότι] ὁ τύραννος καὶ ἄλλα πολλὰ πλεονεκτήματα ἔχει καὶ εἶναι ἐπιτεραμένον εἰς αὐτὸν νὰ λέγῃ καὶ νὰ πάρῃ ὅσα θέλει.

KP. Σὺ μόνη ἐκ τούτων δὰ τῶν Καδμείων φρονεῖς (= ὅρᾶς=γιγνώσκεις τοῦτο (τὸ ὅτι δηλ. ἡ ταφὴ τοῦ Πολυνείκους) περιποιεῖ τιμὴν).

ANT. Φρονοῦσι καὶ οὗτοι, ἀλλὰ πρὸς χάριν σου συμμαζεύουσι τὴν γλῶσσαν δοιλοφρόνως (κυρίως : συμμαζεύουσι τὴν οὐράνιν ὑπὸ τὰ σκέλη δίκων κυνῶν=ὑπίλλοντι).

KP. Σὺ δὲ δὲν δὲν αἰσχύνεσαι, ἐάν διαφωνῇς (=εὶ φρονεῖς (510) χωρὶς) πρὸς τοὺς ἔδω [ἀντιπροσώτους τῆς ὅλης πόλεως];

ANT. [Δὲν αἰσχύνομαι], διότι οὐδεμίᾳ εἶναι αἰσχύνη νὸ τιμῶ τοὺς διμοσπλάγχνους (ἀδελφούν);

KP. Δὲν ἦτο λοιπὸν ἀδελφός καὶ ὁ ἀπέραντι ώς ἀνίπτιλος αὐτοῦ φορευθεὶς (=χὼ καταναντίον θανών);

ANT. [Μάλιστα] ἀδελφός, καὶ ἐκ μιᾶς [μητρὸς] καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός.

KP. Ήως λοιπὸν τιμᾶς [τὸν Πολυνείκην] με τιμὴν μαρτυροῦσαν Ἑλλειψιν σεβασμοῦ πρὸς ἐκεῖνον (δηλ. τὸν Ἐτεοκλέα);

ANT. Δὲν θὰ βεβαιώσῃ δῶς μάρτυς ταῦτα (ὅτι δηλ. τιμῶσα (515) τὸν Πολυνείκων ἀσεβῶ πρὸς τὸν Ἐτεοκλέα) ὁ ἀποθανὼν νεκρός.

KP. [Θὰ βεβαιώσῃ δῶς μάρτυς ταῦτα], ἐάν βεβαίως τιμᾶς αὐτὸν ἔξ ἵσου πρὸς τὸν ἀσεβῆ.

ANT. [Ἀπόνεμω ἵσας τιμάς], διότι [δὸ Πολυνείκης] δὲν ἀπέθανε ποσῶς δοῦλος [αὐτοῦ], ἀλλ᾽ [διμότιμος] ἀδελφός.

AP. [Ἄδελφὸς μὲν ἀπέθανε], καταστρέφων διμως ταύτην τὴν χώραν· δὲ δὲ ἔτερος ἀντισταθεὶς ὑπὲρ αὐτῆς.

ANT. "Ομως ὁ Ἄδης τουλάχιστον ποθεῖ οἱ περὶ τῶν νεκρῶν καθιερώμενοι νόμοι ἔξ ἵσου (ἀδιακρίτως) νὰ τηροῦνται ἐπὶ πάν-

τρ. Γραφείο Εθνικής Βιβλιοθήκης

ετας (δικαιόντες τε καὶ ἀδίκους) μετὰ τὸν θάρατον αὐτῶν (=τοὺς (520) νόμους ἵσους [εἰλαν]).

KP. Ἀλλὰ ὁ χρηστὸς δὲν διατελεῖ ἐν τῇ αὐτῇ μοίρᾳ πρὸς τὸν κακὸν, ὥστε νά τύχῃ τὸν αὐτῶν τιμῶν.

ANT. Τις γνωρίζει, ἢν ταῦτα (δηλ. αἱ τοιαῦται περὶ τοὺς θανόντας διακρίσεις, οἵας σὺ κάμνεις) εἶναι κάτω (ἐν τῷ Ἀδῃ) εὐσεβῆ; [τοῦτο δηλ. θὰ ἀντέφασκε πρὸς τοὺς ἵσους νόμους τοῦ Ἀδού]

KP. Οὐδέποτε βέβαια ὁ ἔχθρος εἶναι φίλος, οὐδὲ ὅταν ἀποθάνῃ [καθ* ὅσον κατὰ τὰς τότε δοξασίας τὰ ψυχικὰ πάθη ἐξηγούονται καὶ ἐν τῷ Ἀδῃ ποβλ. Ὁδυσσ. Λ. 563 ἔνθα δηλοῦται ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ Αἴαντος ἀπηξίνωσε παντὸς λόγου τὸν Ὁδυσσέα, δτε οὗτος κατέβη εἰς τὸν Ἀδην].

ANT. Δὲν ἐγειρήθην (ἐπλάσιμην) βέβαια ἐκ φύσεως νὰ συμμισῶ, ἢ: νὰ συμμερίζωμαι τὸ μῆσος), ἀλλὰ νὰ συναγαπῶ (ἢ: νὰ συμμερίζωμαι τὴν ἀγάπην).

KP. Ὄταν λοιπὸν πορευθῆς κάτω, ἄγαπα ἐκώνινους (τοὺς (525) κάτω δηλ.) ἐὰν πρέπη νὰ ἀγαπᾶς· ἀλλ’ ἐν ὅσῳ ἐγὼ ζῶ δὲν θὰ κυριαρχήσῃ γυνή.

XOP. Ἀλλ’ ίδον (=ηδε) ἡ (Ισμήνη [εἰνδίσκεται]) πρὸ τῶν πυλῶν, χύρουσα κάτω (=κάτω εἰβομένη) δάκρυα ἀδελφικῆς ἀγάπης, μαύρη δὲ θλῖψις (=νεφέλη δὲ) [ώς πηγὴ κατηφείας καὶ δακρύων] ὑπεράνω τῶν δρονῶν (ἢ: ἐπὶ τοῦ συνωφρυνομένου μετώπου =δρούων ὑπερ) [ἐπικαθημένη] δασκημίζει (=αἰσχύνει) τὸ κατέρυθρον (καταπόρφυρον= αἰματένε) πρόσωπον (=ὅρθος) (530) βρέχουσα τὴν ωραίαν [αὐτῆς] παρειάν.

KP. Σὺ δὲ, ἦτις ἐν τῷ οἴκῳ [μου] ὡς ἔχιδνα ἐλλογῶσα (=νφειμένη) μοῦ ἐπινεις τὸ αἷμα μου χρόις τὰ σὲ ἀντιληφθῶ (=λήθουσά με ἐξέπινες) καὶ δὲν εἰγον ἀντιληφθῆ (=οὐδὲ ἐμάνθανον) ὅτι ἔτρεφον δύο κακά (πανούκλαις=ἄτα) καὶ ἐπαναστάτιδας τοῦ θρόνου [μου], ἔλα εἰπέ μοι λοιπόν, καὶ σὺ [ώς ἡ Ἀντιγόνη] θὰ διμολογήσῃς ὅτι μετέσχες τῆς ταφῆς ταύτης ἢ (535) ἐνόρκως θὰ ἀρνηθῆς ὅτι δὲν ἡξεύρεις;

ΙΣΜ. Ἐχω κάμει τὸ ἔργον, ἐὰν βεβαίως αὕτη ἐδῶ διμολογῆ (συμφωνῆ=διμορφοθεῖ) καὶ συμμετέχω τῆς κατηγορίας καὶ ἀνα-

λαμφάρω ἀπὸ κοιροῦ τὴν εὐθύνην τῆς πράξεως (=καὶ [ξυμ] φέρω).

ΑΝΤ. Ἀλλὰ τὸ δίκαιον δὲν θὰ σοὶ ἐπιτρέψῃ τοῦτο βέβαια,
ἐπειδὴ οὔτε ἡθέλησας, οὔτε ἐγὼ οὐ προσέλαβον ὃς συνεργόν
(=κοινωσάμην).

ΙΣΜ. [Ναὶ, πρότερον δὲν ἡθέλησα], ἀλλὰ [τώρα] ἐν τῇ συμ-
φορᾷ σου δὲν ἔντρεπομαι νὰ καταστήσω ἐμαυτὴν συμμετοχον
(=ξύμπλουν) τοῦ πάθους.

ΑΝΤ. *Tίτων* (=ῶν) [εἰναι] τὸ ἔργον δὲ "Ἄδης καὶ οἱ πάτοι
ἡξενόρουσι μετ' ἐμοῦ (=ξυνίστορές [ιεῖσι]=ξυνίσασι)" φιλην δε
ἀγαπῶσαν μὲ λόγια [καὶ οὐχὶ μὲ ἔργα] ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ.

ΙΣΜ. Μή, βεβαίως, ὃ ἀδελφή μου, μὲ στερήσης τῆς τιμῆς καὶ
(545) νὰ ἀποθάνω μετὰ σου καὶ νὰ ἔχειεώσω τὸν θανόντα [Πολυ-
νείκην, ὅστις εἶναι ἔξωργισμένος διὰ τὴν προτέραν στάσιν μου]

ΑΝΤ. Νὰ μὴ συναποθανῆς (=μὴ θάνης κοινᾶ) σὺ μετ' ἐμοῦ,
μηδὲ νὰ οἰκειοποιήσας ἔργα εἰς τὰ δόποια δὲν ἔβαλες χεῖρας ἀρ-
κειόρθια εἴραι διὰ ἐγὼ ἀποθνήσκω (=ἀρκέσω θνητούσα ἐγὼ =
ἀρκετὸν ἔσται θνήσκειν ἐμέ)

ΙΣΜ. Καὶ ποιὸν θέλγητρον ἔχει δι᾽ ἐμὲ ή ζωῆ, ἐὰν εἴμαι ἐ-
στερημένη σοῦ (=σοῦ λελειμμένη);

ΑΝΤ. Τὸν Κρέοντα ἐρώτα διότι σὺ περὶ τούτου φροντίζεις
(=κηδεμὸν [εἰ] τοῦδε)

(550) ΙΣΜ. Διατὶ μὲ λυπεῖς οὕτω χωρίς νὰ ὠφλήσαι τίποτε;

ΑΝΤ. Λυπουμένη μὲν βέβαια [σὲ λυπῶ (=ἀνιῶ σε), διότι σὲ
μυκτηρίζω [καθ' ὅσον μὲ πικραίνει η πρὸς τὸν Κρέοντα ἀφοσίω-
σίς σου]

ΙΣΜ. [Εὰν μὴ πρότερον σὲ ὠφέλησα ἐν τῇ ταφῇ], τώρα τοῦ-
λάχιστον (=ἄλλὰ νῦν) τὶ λοιπὸν δύναμαι ἐγὼ ἀκόμη νὰ σὲ ὠφέλησω

ΑΝΤ. Σῷσον σεαυτήν δὲν σοι ἀργοῦμαι τὴν χάριν (=οὐ
φθονῶ) νὰ ἀποφύγῃς σὺ [τὸν θάνατον].

ΙΣΜ. Ἄλλοιμονον η δυστυχής, καὶ νὰ ἀποτύχω τοῦ [μετὰ]
σοῦ θανάτου (δηλ. καὶ νὰ μὴ συμμερισθῶ τὸν θάνατον μετὰ σοῦ);

ΑΝΤ. [Ναὶ, δὲν πρέπει σὺ νὰ ἀποθάνῃς μετ' ἐμοῦ], διότι σὺ
μὲν προετίμησας νὰ ζῆς, ἐγὼ δὲ νὰ ἀποθάνω.

ΙΣΜ. Άλλα [έτραξα τοῦτο] ὅχι χωρὶς νὰ εἶπω τοῦλάχιστον τοὺς λόγους (σκέψεις) μου (ἢ: ἀλλὰ προετίμησα νὰ ζῶ διὰ λόγους τοῦλάχιστον ὥητούς: σοὶ εἶπον δὴ ὅτι δὲν συμπράττω οὐχὶ ἐξ ἀστοργίας πρὸς τὸν Πολυνείκην, ἀλλ' ἐκ γυναικείας δειλίας).

ΑΝΤ. [Σὺ μὲν ἔνόμιζες ὅτι σκέπτεται λογικῶς] ὡς πρὸς τὸν Κρέοντα, ἐγὼ δὲ ἔνόμιζον ὅτι σκέπτομαι λογικῶς ὡς πρὸς τὸν Πολυνείκη καὶ τοὺς χθονίους.

ΙΣΜ. Καὶ ὅμως καὶ αἱ δύο ἐξ ἵσου μετέχομεν τοῦ ἀμαρτήματος [διότι καὶ ἐγὼ τὰ αὐτὰ πρὸς σὲ ἐφόρονυν—πρβλ. στιχ. 65, 66, 99—ἀλλὰ μοὶ ἔλειπε μόνον τὸ θάρρος]

ΑΝΤ. *Ἐγε ταρρος* (: παρηγορήθητι, μὲ ταρράττεσαι), σὺ μὲν δικαιοῦσαι νὰ ζῆς, ἐγὼ δέ (=η δ' ἐμὴ ψυχὴ) πρὸ πολλοῦ ἔχω ἀποθάρει (ἢ : ἢ δὲ ἴδική μου ζωὴ ἔχει πρὸ πολλοῦ τερματισθῆ, ὅτε [νὰ δύναμαι] νὰ βιηθῶ τοὺς νεκροὺς του (νὰ παρέχω τὴν συνδρομὴν πρὸς τοὺς νεκροὺς=ῳφελεῖν τοῖς θανοῦσι).

ΚΡ. Δισχυρίζομαι ὅτι αἱ δύο ἀνταὶ νεάνιδες (ἀντί: ἐκ τῶν δύο τούτων νεανίδων), ἢ μὲν πρὸ δλγον ἔχει φανῆ ἀνόητος, ἢ δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς γεννήσεώς της.

ΙΣΜ. Διότι, ὃ βασιλεῦ, ὅχι μόνον ἢ ἐκ τῆς πείρας κτηθεῖσα φρόνησις, ἀλλ' οὐδ' ὁ ἔμφυτος νοῦς παραμένει εἰς τοὺς (565) δυστυχοῦντας, ἀλλὰ φεύγει (σαλεύει=ἔξισταται).

ΚΡ. Ἀπὸ σὲ βέβαια ἔφυγε [=ἔξιστη], ἀφ' ὅτου=ὅτε προειμήσας νὰ πραττῆς κακά (νὰ κακουργῆς) μετὰ κακῶν.

Σημ. Ἡ Ἰσμήνη εἶπε τοῖς κακῶς πράσσονσιν (=δυστυχοῦσι) ἀπόλλυται ὁ νοῦς, ὁ δὲ Κρέον ἔστρεψεν εἰς τὸ τοῖς κακά πράσσονσι (=κακουργοῦσιν) ἀπόλλυται ὁ νοῦς.

ΙΣΜ. [Ναὶ] διότι διὰ ποιὸν λόγον πρέπει ἐγὼ νὰ ζῶ (βιώσιμόν μοι =βιωτόν μοι ἐστί) μόνη ἀνεν ταύτης ἐδῶ;

ΚΡ. Ἄλλ' ὅμως μὴ λέγε «αὗτη ἐδῶ». διότι διότι δὲν ὑπάρχει πλέον (ἢ : ἔχει διαγραφῆ ἐκ τῆς ζωῆς).

ΙΣΜ. Ἄλλα θὰ φονεύσῃς τὴν νύμφην τσῦ τέκνου σου;

ΚΡ. [Ναί,] διότι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλων ἀγροὶ (δηλ. κόραι=γύναι) οἱ δποῖοι δύνανται νὰ σπαρῶσι.

ΙΣΜ. [Τὰ τοῦ νέου γάμου δὲν θὰ εἶναι οὔτως ἡρμοσμένα] (570) παθώς βέβαια εἰς ἐκεῖνον καὶ εἰς ταύτην ἐδῶ ήσαν ἡρμοσμένα.

ΚΡ. Κακάς γυναικας διὰ τοὺς νέούς [μου] ἔγὼ μισῶ.

ΙΣΜ. Ὡ φύλατε Αἴμον, πῶς σὲ ἔξευτελίζει ὁ πατήρ.

ΚΡ. Πολὺ βέβαια μὲ ἐρογλεῖς (ἢ ἄφες με ἡ τυχον) καὶ σὺ καὶ δέ γάμος περὶ τοῦ δποίου διμλεῖς (=τὸ σὸν λέχος).

ΧΟΡ. Ἀληθῶς (=ἦ γὰρ) θὰ στεφήσῃς ταύτης τὸν νίόν σου;

ΚΡ. Ὁ Ἄδης ἡτο προωρισμένος νὰ διαλύσῃ (=ὁ παύσων (575) ἔφυ) τοὺς γάμους τούτους.

ΧΟΡ. Εχει ἀποφασισθῆ υπὸ τούτου (=δεδογμένα [ἔστι αὐτῷ]) δῶς φάνεται, νὰ ἀποθάνῃ αὕτη.

ΚΡ. Καὶ υπὸ σοῦ βέβαια καὶ ὅπ' ἐμοῦ [ἔχει ἀποφασισθῆ (=δέδοκται)]. Μὴ χρονοτριβεῖτε πλέον (=μὴ τριβας ἔτι [ποιεῖσθε]) υπηρέται, ἀλλὰ φέρετε αὐτὰς (=νιν) ἐντὸς (δηλ. εἰς τὸν γυναικωνῖτιν). Ἀπὸ ταντῆς δὲ τῆς στιγμῆς πρέπει νὰ είναι αὕται ἐδῶ γυναικες [ἔγκλειστοι] καὶ οὐχὶ ἀδέσποτοι (χειραφετημέναι (580)=μηδὲ ἀνειμέναι) διότι ζητοῦν νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν βέβαια καὶ οἱ τολμηροὶ (=χοὶ θρασεῖς), ὅταν ἥδη βλέπωσι τὸν θάνατον (=τὸν Ἄδην) ἐπικρεμάμενον (ἢ πλησίον τῆς ζωῆς [των] =πέλας τοῦ βίου)

Β' ΣΤΑΣΙΜΟΝ (582-625)

ΧΟΡΟΣ

Στροφὴ α'. Εὐτυχεῖς [είναι ἐκεῖνοι] εἰς τοὺς δόποίους δὲ βίος [είναι] ἀπηλλαγμένος συμφορῶν (ἢ: εὐτυχεῖς είναι ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν ἐδοκίμασαν ἐν τῷ βίῳ τὴν πικρίαν τῶν συμφορῶν): διότι εἰς ἐκείνους εἰς τοὺς δόποίους δὲ οἰκος ἥθελε σαλευθῆ ἐκ μέρους τῶν θεῶν, [εἰς τούτους] οὐδεμία συμφορὰ (=οὐδὲν ἄτας κυριοῦ=οὐδεμία ἐκ τῶν συμφορῶν) πανει ἀπὸ τοῦ νὰ ἔρχηται (=ἔλλειπει ἔρπον) ἐπὶ πολλὰς γενεάς.

[Τὸ πρᾶγμα εἶναι] δμοιν, δπως (=ἄστε) κῦμα (=οίδμα) ΙΩΑΝ. Θ. ΡΑΣΣΑ-ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΤΟΣ

ἀναμοχλεύει (=κυλίνδει) ἀπὸ τοῦ πυθμένος (=βυσσόθεν) τὴν μαύρην καὶ ἀνεμόδαιτον ἀμμουδιάν, ὅταν [τοῦτο τὸ κῦμα] ἔνεκα Θρακιῶν μαριωδῶν ἀρέμων (=Θρήσσαισιν δυσπνόοις πνοαῖς) ἐρχομένοις ἀπὸ τὰ ἀντικτά (=ποντίαις) κυλισθῆ ἐπάρω (=ἐπιδράμῃ) ἀπὸ τὰ μᾶρηα ὄφαλα στρώματα (=ὄφαλον ἔρεβος), (590) μετὰ στόνου δὲ βοῦζουνται (βρυχῶνται) αἱ ἀκταί, κτυπούμεναι κατὰ πρόσωπον.

Ἀντεστροφὴ α' Βλέπω ὅτι αἱ συμφοραὶ τῶν γενεῶν τῶν Λαβδακιδῶν (=Λαβδακιδῶν οἴκων) ἐπεφέρονται (=πίπτοντα) ἀπὸ παραγχαίων χρόνων (=ἀρχαῖα) διαρκῶς κατόπιν (ἐπάνω) συμφορῶν τῶν ἀποσθεμεισῶν γενεῶν (=ἐπὶ πήμασι φθιτῶν) (595) καὶ δὲν ἀπαλλάσσει [τῶν συμφορῶν (=τῶν πημάτων)] γενεά τις προγενεστέρα (=γενος) γενεὰν νεωτέραν (=γενεάν) [καθὼς ὁ Ὁρέστης τῇ βοηθείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς ἔλυσε τὴν ἀρὰν τῶν Τανταλιδῶν καὶ κατέστησεν εὐδαίμονας τοὺς ἐκγόνους], ἀλλὰ καταρημνίζει (=έρειπει) ἐκ τῶν θεῶν τις [αὐτάς], οὐδὲ παρέχει [μία ἐπιγιγνομένη γενεά] ἀπολύτωσιν [ἀπὸ τοῦ κακοῦ] (ἥτοι αἱ συμφοραὶ εἶναι ἀτελεύτητοι). Διότι τώρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Οἰδίποδος ὑπεράνω τῆς μόρης ὑπολειφθείσης (τῆς ὑστάτης) ὄζεις [τοῦ οἰκογενειακοῦ δένδρου τῶν Λαβδακιών (600) δῶν] είχεν ἔξαπλωθῆ ἐλπὶς [ἥτοι ἡ ἐλπὶς τοῦ νὰ παραχθῆ νέα γενεά εὐδαίμων διὰ τοῦ μετὰ τοῦ Αἴμονος γάμου τῆς Ἀντιγόνης] αἴγανης διως (=αὖ) κατάκόπτει (=κατ' ἀμῷ) αὐτὴν ἡ φονικὴ τῶν χθονίων θεῶν μάχαιρα, δηλ. καὶ σὶ ἀρόντος λόγοι (=λόγου τ' ἀνοια) καὶ ἡ διατάραξις τῶν φρεγῶν (ἢ: καὶ τὸ πεῖσμα).

Στροφὴ 6. Ὡ Ζεῦ, τὴν σῆν δύναμεν (=τεὰν δύνασιν) τις ἀνθρωπίνη ἀτασθαλία (τίς ἀλαζῶν θνητὸς) δύναται νὰ καταβάλῃ (=κατάσχοι ἀν), τὴν δοποίαν (=τὰν=ῆν) οὔτε διὰ πάντα ἀγρεύων (διὰ πανδαμάτωρ) ὑπνος δαμάζει (=αἴρει) ποτέ, οὔτε οἱ τρέχοντες ἀκούραστοι μῆνες; μὴ γηράσκων δὲ ἐκ τοῦ χρόνου κατοικεῖς (=κατέχεις) ὡς κυρίαρχος τὸν ἀπαστράπη (610) πτοντα λαμπρὸν Ὅλυμπον. Θὰ ισχύσῃ τοῦτο(δηλ. ἡ θεία σου ὑπεροχὴ) ὃς φυσικὸς νόμος καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς μέλλων

νευ ὑμεναίων) ἡ δυστυχὴς φέρομαι δι' αὐτῆς ἐδῶ τῆς ὄδοῦ, ἵτις εἴραι παρεσκενισμένη (:=ἥτις εἶναι κατάπλαντα ἔτοιμος =ἔτοιμαν) Δέν εἶναι πλέον ἐπιτερῷα μένον (=οὐκέπι θέμις [=εστί] =οὐκέπι ἔξεστι) εἰς ἐμὲ τὴν δυστυχὴν νὰ βλέπω τοῦτο δὰ τὸ ἴερὸν φῶς τοῦ ἥλιου, τὴν δὲ συμφοράν μου, ἥτις τελεῖται χωρὶς νὰ κλαίῃ τις (=ἀδάκυτον) οὐδεὶς ἐκ τῶν φίλων στενᾶται.

KP. Ἀρά γε, [ὦ νπηρέται], ἥξεν ύρετε, ὅτι, ἐὰν ἥθελετε εἴραι χρήσιμον (=εἰ ἔχει=ἔξει=χρήσιμον εἶη) τὸ λέγεν μοιορολόγια (=ἀοιδὰς) καὶ θρήνους ἐνώπιον τοῦ θαράτου (=πρὸ τοῦ θανεῖν) οὐδεὶς ἥθελε παύσει [λέγων]; ἀπαγάγετε ὡς τάχιστα καὶ (885) ἀφοῦ περικλείσητε διὰ κατεστεγασμένου θολωτοῦ τάφου. ὅπως ἔχω εἴπει (διατάξει) ἐγώ, ἀφετε μόνην ἔρημον, εἴτε ἐπιθυμεῖ (=χοῦ· χοώ) νὰ ἀποθάνῃ, εἴτε ἐν τοιαύτῃ στέγῃ ζῶσα νὰ διάγῃ ἐν τύμβῳ. Διότι ἡμεῖς εἴμεθα ἀγνοὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ συμβαίνοντα εἰς ἀλτήρ ἐδῶ τὴν κόσην (=τοῦτο τήνδε τὴν κόσην)* ἀλλ' ὅπως δίποτε καὶ ἄν ἔχει τὸ πρᾶγμα (=δ' οὖν) ὠρισμένο (890) νως θὰ στερηθῇ τοῦ νὰ κατοικῇ μεταξὺ ἡμῶν τῶν ζῶντων ἐν τῷ ἄνω κόσμῳ.

ANT. Ὡ τάφε, ὃ νυμφικὲ θάλαμε, ὃ κατεσκαμμένη κατοικία, αἰωνίαν παρεχούσα φυλακὴν (=αείφρουρος) καθ' ὅσον ἔμελλε νὰ εἶναι πάντοτε κεκλεισμένη) εἰς ποῖον τόπον (=οὗ) πορεύομαι πρὸς τοὺς συγγενεῖς μου, τὰν ὁποίων (=ῶν) ἀποθανόντων (=δλωλότων) μέγαν ἀριθμὸν μεταξὺ τῶν νεκρῶν ἔχει δεχθῆ ἡ Περσεφόνη ἐκ τούτων ἐγὼ τελευταία καὶ καθ' ὅπερβολην ἀπαισιώτατα (=μακρῷ δη κάκιστα) κατέρχομαι, ποὺν συμπληρωθῆ (παρέλθῃ) δ' εἰμαρμένος φυσικὸς χρόνος τοῦ βίου (=πρὸν βίου).^{**} Οταν δύμως ἔλθω [εἰς τὸν Ἀδην] πολὺν ἐλπιζω (=ἐν ἐλπίσι τρέφω) δτι θὰ ἔλθω ἀγαπητὴ μὲν εἰς τὸν πατέρα, ἀγαπητὴ δὲ εἰς σέ, ὃ μῆτερ, ἀγαπητή, δὲ εἰς σέ, ὃ ἀδελφὴ (=κασίγνητον (900) κάρα) διότι ὑμᾶς ἀποθανόντας ἐγὼ ἴδιᾳ χειρὶ (=αὐτόχειρ) ἔλουσα καὶ ἐστόλισα καὶ ἐπιταφίας σπονδᾶς προσέφερον τώρα δέ, ὃ Ποιλύνεικες, θάπτουσά σε (=τὸ σὸν δέμας περιστέλλουσα τοιαύτην ἀμοιβὴν λαμβάνω. Καὶ δύμως [καλὰ ἔκαμα ἐγὼ καὶ σὲ ἐτίμησα (=εὖ [ἐποίησα] τιμήσασα=εὖ τίμησα κατὰ τὴν γνώ-

μην τῶν συνετῶν. Λιότι οὐδεποτε θὰ ἀνελάμβανον τὸ ἐπικινδυνόν τοῦ αὐτὸῦ ἔργον (=οὐ γάρ ποτ' ἂν ἡρόμην τόνδε πόνον) παρὰ τὴν θέλησιν τῶν πολιτῶν, οὔτε ἐὰν τέκνα τῶν δοπιών νὰ ἥμην μήτηρ, [ἀποθάνοντα ἐσήποντο (=κατθάνοντ' ἐπήπετο)], οὔτε ἐὰν σύζυγός μου ἀποθανών ἐσήπετο.

Κατὰ ποίαν δὰ λογικὴν ἀρχὴν (=πρὸς χάριν τίνος δὴ νόμου) λέγω ταῦτα; [Ταῦτα λέγω, διότι] σύζυγον μὲν θὰ ἐλάμβανον ἐγὼ ἄλλον, ἵνα ἥθελεν ἀποθάνει, καὶ τέκνον ἀπὸ ἄλλον (910) σύζυγον, ἐὰν ἔχαρον τοῦτο (=ἱμπλακον τοῦδ'), διαν ὅμως ἥ μήτηρ καὶ δὲ πατήρ εἶναι κεκρυμμένοι ἐν τῷ Ἀδῃ οὐδεὶς ἔτερος ἀδελφὸς δύναται νὰ γεννηθῇ ποτε. Ἐνῷ ὅμως ἐγὼ κατὰ τοιούτον συλλογισμὸν ἔξαιρέτως σὲ ἑτίμησα [τέκνου καὶ συζύγου], ἐφάνην εἰς τὸν Κρέοντα, διὰ διὰ τῆς πράξεως μου ταύτης (915) τῆς ἡμάρτανος (=ἀμαρτάνειν ταῦτα) καὶ διὰ διέπραττον προμερὸν πραξικόπημα (=δεινὰ τολμᾶν), ὃ ἀδελφέ. Καὶ τώρα ἀπάγει με διὰ τῆς βίας (=κιὰ κειρῶν), ἀφοῦ μὲ ἔλαβεν οὕτεως ἄγαμον, ἕνευ ὑμεναίων χωρὶς οὔτε νὰ ρυμφευθῶ οὔτε νὰ ἀναθρέψω τέκνα (=οὔτε του γάμου μέρος λαχοῦσαν, οὔτε παιδέον τροφῆς), ἀλλ' ὡς με βλέπεις (=ῶδε) ἐγκαταλειμμένη ὑπὸ τῶν (920) φίλων (=ἔρημος πρὸς φίλων) ἡ δυστυχῆς ζῶσα ἔχομαι εἰς κοίλους τάφους (=εἰς θανόντων πατασκαφάς), διότι παρέβην ποῖον θεῖον νόμον (=ποίαν δαιμόνων δίκην); Τι ὀφελεῖ (=τι χρή) νὰ ἀναβλέπω ἐγὼ ἥ δυστυχῆς ἀκόμη εἰς τοὺς θεούς; τίνα ἐκ τῶν συμμάχων νὰ ἐπικαλῶμαι (=αὐδᾶν); διότι δὲς γνωστὸν ἐπιτελοῦσα ἔργον εὐσεβείας, ἀπέκτησα (ἐκέρδισα) τὸ δνειδος τῆς (925) ἀσεβείας. 'Αλλ' ἐὰν μὲν ὅντως (=οὖν) ταῦτα δὰ (δηλ. ἥ ἀμοιβὴ τῆς πράξεως μου διὰ τοῦ θανάτου =τάδε) εἶναι κατὰ τὴν κοίσιν τῶν θεῶν (=ἐν θεοῖς) κακά, ἐκ τοῦ παθήματος (=παθόντες) ἥθέλαιμεν λάβει συνείδησιν (: ἥθέλομεν διδαχθῆ ἐκεῖ ἐν τῷ Ἀδῃ=ξυγγνοῦμεν ἀν) διότι ἔχομεν διαποάξει ἀμάρτημα. Εάν δὲ οὗτοι δὰ (δηλ. ὁ Κρέων =οὗδε) ἀμαρτάνουσιν, εἴθε νὰ μὴ πάθωσι κακὰ περισσότερα ἥ ὡς (=καὶ) κάμνουσιν εἰς ἐμὲ ἀδίκως (=ἐκδίκως).

XOP. Τὸ αὐτὸῦ θυελλῶδες πάθος(:αὶ αὐταὶ ἐμπαθεῖς ἔξαψεις)

μὲ τὴν αὐτὴν ἔντασιν κυριαρχεῖ βέβαια μάκομη ἐν τῇ ψυχῇ ταύτῃς ἔδω.

KP. Αἱ ταῦτα ἀφοιβῶς (=τοιγὰρ τούτων) θὰ συμβῶσι (930) κλαύματα εἰς τὸν ἀπάγοντας αὐτὴν ἔνεκα τῆς βραδύτητος, [διότι ἐπιτρέπουσιν εἰς αὐτὴν νὰ καθηταὶ νὰ λέγῃ ταῦτα].

ANT. Ἄλι λοίμωνον, ὁ λόγος οὗτος δεικνύει διὰ ὁ θάρατος εἰλατ ὅλως ἐγγύς.

XOP. Διόλου δὲν οὲ συμβουλεύω νὰ ἐλπιζῃς (=θαρσεῖν) (935) διὶ αὐτὰ ἔδω (δηλ. ὁ θάρατος) δὲν θὰ πραγματοπιθῶσιν οὕτω (ὅπως ἀφοιβῶς, σὺ λέγεις = ταύτη).

ANT. Ὡ πατρόφα πόλις τῆς Θηβαϊκῆς γῆς καὶ θεοὶ τῶν πρόνοιων, ἀπάγομαι ἡδη ἄνευ ἀλλής πλέον ἀραβολῆς (=κούκετι μέλλω [ἀχήσεσθαι]). Βλέπετε ὑμεῖς, οἵ τῶν Θηβῶν πρόσωποι τὴν μόνην ἐκ τῶν βιασιλοπαίδων ὑερόλοιπον, δποῖα ὑπὸ δποίων [ἀδίκων καὶ ἀνοικτομόνων] ἀνδρῶν πάσχω, διόπι ἐτίμησα τὸ τῆς εὐσεβείας ἔργον.

Δ' ΣΤΑΣΙΜΟΝ (944-987)

ΧΟΡΟΣ

Στροφὴ α'. Υπέμεινε (ἥνπέκυψεν εἰς τὴν σιδηρᾶν ἀνάγκην = ἔτλα) καὶ ἡ Δανάη (=Δανάις δέμας) νὰ ἀνταλλάξῃ τὸ οὐράνιον φῶς [πρὸς τὸ σκότος τὸ] ἐν θαλάμῳ (=αὐλαῖς) ἐπενδεδυμένῳ ἔσωθεν διὰ χαλκῶν πλακῶν κεκλεισμένῃ δὲ ἐν θαλάμῳ τυμβοειδεῖ ὑπέκυψεν ὑπὸ τὸ "ζυγόν τῆς εἵμαρμένης (=κατεζεύχθη) καὶ διως καὶ κατὰ τὸ γένος εὐγενής (=τίμος [ῆτο], ὃ τέκνον τέκνον, καὶ εἰχεν ἐγναποταμεύσει ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς (=ταμένεσκε) τὰ στέρωματα τοῦ Διός τὰ χυθέντα εἰς αὐτὴν ὑπὸ μορφὴν χρυσῆς βροχῆς. Άλλ' ἡ δυνάμις τῆς μοίρας [εἰναι] φοβερὰ τις. Ταύτην (τὴν δύναμιν τῆς μοίρας) (=ιν) οὔτε πλούτος, οὔτε πολεμικοὶ δυνάμεις (=Αρης), οὐχὶ πόλις (φρούριον), οὐχὶ θαλασσόπληκτοι μέλαιναι νῆσες δύνανται μὲν ἀποφύγωσιν (=ἐκφύγοιεν ἀν).

Αντεστροφὴ β'. Ἐδαμάσθη δέ (ἥνπέκυψεν δὲ εἰς τὸν ζυγὸν (955) τῆς Μοίρας = ζεύχθη δέ) ὁ εὐερέθιστος (=δεξύχολος) νέδει τοῦ Δρυάντος, διὰστηνές τῶν Ἡδονῶν [Λυκούργος] ἔτεκα τῶν ἕβριστικῶν ἐκρήξεων τῆς δογῆς του (=κεκτομίαις δογαῖς), ἐγκάθειρκτος (=κατάφρακτος) ἐν βραχώδει δεσμωτηρίῳ ὑπὸ τοῦ Διονύσου. Τοιουτοτρόπως (διὰ τοιούτων διδάκτικῶν μαθημάτων, τιμωριῶν) στάγδην διαρρέει (βαθμηδὸν ἔξαφανίζεται, ἔξατμιζε-

ταὶ ἀποστάτει) ἡ ἔξαψις (δι παροξυμόδου) τῆς μαριας (=μένος τῆς μανίας) ἡ φοβερὰ καὶ ἀχαλιωτος (=δεινὸν ἀνθηρόν τε). Ἐκεῖ-(960) νος ἐιόησεν ἀργά (=ἐλέγνω) δι της μανίας διατελῶν ἡρέθιζε (=προσέβαλε = ψαύων) τὸν θεὸν διά γένενασικῶν λόγων. [Καὶ προσεβαλε ἐν μανίᾳ διατελῶν τὸν θεόν], διότι ἡράγκαζε τὰ διακόπτωσι τὴν ἑορτήν των (=παύεσκε) τὰς θεολήπτους (ἐνθουσιώδεις) γυναικας καὶ ἔσβυνε (=παύεσκε τὰς καιομένας δῆδας αἴτινες ἐσειοτο ἐν μεσῳ τῷρ κρανγῷ εὗοι, εὗοι [=εὗιον τε πῦρ], ἔξωργιζε δε [διὰ σκωπτικῶν λόγων] τὰς τὸν αὐλὸν ἀγαπώσας Μούσας.

Στροφὴ 6. Πλησίον δὲ τῶν αἰοιειτῶν κηρύττων (=κυανέων πελαγέων) [τῶν βρεχόντων τὰς Κνανέας ἢ Σημπληγαδας πέτρους] τῆς διπλῆς θαλάσσης (ἵτινι τοῦ Ελέξεινου πόντου καὶ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου) [έκτείνονται] αἱ ἀκταὶ τοῦ [Θρακικοῦ] Βοσπόρου καὶ ἡ Θρακική (=Θρακῶν) ἀφιέξενος [πόλεις] Σακαμυδησσός, ὅπου δὲ γείτον (=δι πλησίον τῆς πόλεως ἵστρευμενος) Ἄρης εἶδε τὸ κατηραμένον τραῦμα (=ἀρατὸν ἔλκος), τὸ ὥποιον κατηγένεται πρὸς τύφλωσιν (=τυφλωθὲν) ὑπὸ θηριώδους (=ἔξ ἀγρίας) συζύγου [τῆς Εἰδοθέας] ἐπὶ τῷρ ἐκ Νικησιν βοώντων (=ἄλαστροφοισι) τῶν δύο οὐών τοῦ Φοινέως δρθαλμῶν, ἀγρίως πτυν-(975) πηθέτων (=ἀραχθέντων) διὰ καθημαγμένων χειρῶν καὶ τῶν γινιῶν τῶν κερκίδων, ὅστε τὰ εἰλαι τυφλοὶ (=ἄλαδν).

Αντεστροφὴ 6. Κατατηρόμενοι δὲ οἱ δυστυχεῖς διὰ τὸ οἰκεῖρὸν πάθημα (=μελέαν πάθαν) ἔκλαιον, διότι ἐγερρήθησαν ἐπὶ τοῦ δυστρχοῦς γάμου τῆς μητρός των [Κλεοπάτρας] (=έχοντες (980) ἀνύμφευτον γονάν=γεγονότες ἐπὶ μητρὸς ἀνύμφευτον, δηλ. ἐπὶ κακῷ νυμφευθείσης). Ἐκείνη δὲ (δηλ. ἡ Κλεοπάτρα) ὡς πρὸς μὲν τὴν καταγωγὴν (=πέριμα) ἐκ χατεῖτο (: μετεῖχε, ἤρχετο εἰς ἐπαφὴν=ἄντασ) ἀπὸ τῶν παναργαίων Ερεχθείδῶν, ἀνετράφη δὲ εἰς τὰ μακρὸν πόσον ἔχοντα (: εἰσέα=τηλεπόροις) σπῆλαια ἐν μέσῳ τῶν θυελλῶν τοῦ πατρὸς ἡ κόρη τοῦ Βορέου (Κλεοπάτρα), ἡ τοέχουσα ὡς ἴππος (=άμπτιος) ἐπὶ δροὺς (=ὑπὲρ πάγου) [985] ὑψηλοῦ ἀποκορύμνου (=δρθόποδος), τῶν θεῶν τέκνον· ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκείνης διηρόθυναν τὸν δρόμον τῷρ ἐστράφησαν (=κάπ' ἐκείνα ἔσχον) αἱ μακρόβιοι (αἰώνοβιοι) Μοῖραι, δι κόρη.

Ε ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (980—1114)

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Ω ἄρχοντες τῶν Θηβῶν, ἥλθεμεν δμοῦ (=κοινὴν ὁδὸν) δύο βλέποντες διὰ τῶν δρθαλμῶν ἐνδές (=ἔξ

ένός· διότι οἱ τυφλοὶ ἔρχονται καὶ τοῦτον τὸν τρόπον, δηλ. (990) τῇ βοηθείᾳ ὁδηγοῦ.

KP. Τι νέον δὲ εἶναι, ὡς γέρον Τειρεσία;

ΤΕΙΡ. Έγὼ θά [σοι] εἴπω καὶ σὺ πείσθητι εἰς τὸν μάντιν

KP. Τῇ ἀληθείᾳ πρότερον τοῦλάχιστον δὲν παρήκουν εἰς τὴν συμβουλήν σου.

ΤΕΙΡ. Διὰ τοῦτο βέβαια αἰσίως (=διὸ δοῦλης [όδοιν]) ἐκυβέρνας [ῶς ναύκληρος τὴν ναῦν] ταύτην ἕδω τὴν πόλιν.

KP. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω τοῦτο, ἐπειδὴ ἔχω ὥφεληθῆ (995) ὑπὸ σοῦ.

ΤΕΙΡ. Μάθε (=φρόνει=ίσθι), διτι τοῦναντίον (=αὐτὸν) τῷρα πατεῖς ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς.

KP. Ἀλλὰ τὶ συμβαίνει; Πόσον ἐγὼ τρέμω ἀπὸ τοὺς λόγους σου (= τὸ σὸν στόμα).

ΤΕΙΡ. Θὰ ἔννοιήσῃς ἀκούων τὰ σημεῖα τῆς τέχνης μου. Καθήμενος δηλ. εἰς τὴν πᾶλαιάν ἔρδαν τοῦ οἰωνοσκοπείου, δπον (1000) (=ίνα) μοὶ ἵτο παντὸς δργέοντος τόπος συγκεντιώσεως (=λιμῆν), ἀκούοντος γνωστον φωνὴν οἰωνῶν, οἱ δόποι εξέβαλλον μετά λύσης οργημούς ἀγρόνων (=κακῷ) καὶ ἀκαταλήπτων, καὶ ἀκαταλήπτων, καὶ ἔνοιησα ὅτι ἔξεσχιζον ἄλλήλους διὰ τῶν φοικῶν δρύχων (=ἐν χηλαῖς φοναῖς). διότι ἡ πλαταρή (: δορύτος =ὅοιβδος) τῶν (1005) πτερῶν δὲν ἦτο δυσδιάγνωστος (=ἀσημος). Εὐθὺς δὲ φοιβηθεὶς ἔκαμπτον δοκιμῆγ (:ἀπελειώμητη =ξευόμην) μὲ τὴν διὰ τοῦ πιρὸς ἴεροσκοπίαν (=ἔμπλοων) ἐν βωμοῖς ὀλόγυρα φλεγομένοις· ἀλλ' ἐκ τῶν [ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν] σφαγῶν δὲν ἀνεφλέγετο (=ἔλαμπεν) τὸ πῦρ (=Ἡφαιστος) [ῶστε νὰ ἀπανθρακωθῶσι], ἀλλὰ τὸ ἐκ τῆς διαλύσεως τῶν μηρίων ἀταβλήζον ὑγρὸν (=μυδῶσα ηρκὶς μηρίων) ἔσταζεν ἐπὶ τῆς τέφρας καὶ ἐκάπτησε (=κάτανφε) καὶ ἐξηκόντιζε μόρια (=κάνεπινε) καὶ αἱ [ἐπὶ τῶν μηρίων τιθέμεναι] χολαὶ μετεωρίζομεραι (: ὑψηλὰ εἰς (1010) τὸν ἄερα=μετάρρυτο) διεσπείροντο, καὶ οἱ μηροὶ ἀπὸ τῶν δποίων λυώσασα εἰχε καταρρεύσει ἡ περιτετλιγμένη περὶ αὐτοὺς πιμελή (=καταρρεῖς. πιμελῆ; =ῶν κατερρύνη ἡ πιμελή...) ἐκείνη τοιαῦτα παρὰ τοῦ παιδὸς τούτου ἐμάνθανον, διτι δηλ. τὰ θύματα μὲ τὰ δποῖα ἐγίνοτο τὰ μαντικὰ πειραμάτα, ἐχφενον χωρὶς οὐδὲν νὰ δίδωσι σημεῖον (ἢ : διτι δηλ. ἐχάνοντο αἱ μαντικαὶ παρασκευαὶ τῶν θυμάτων χωρὶς νὰ δώσω (1015) οἱ κανένεν σημεῖον); διότι οὗτος εἶναι ὁδηγός ἐμοῦ, τῶν δὲ ἄλλων ἐγώ. Καὶ ταῦτα πάσχει (=νοσεῖ) ἡ πόλις ἐκεῖνα τῆς ἰδικῆς σου πανοπεφαλιᾶς· διότι οἱ βωμοὶ ήμῶν καὶ ἐσχάραι πᾶσαι (=παντελεῖς), εἰτι αἱ πεπληρωμένοι (=πλήρεις [εἰσὶ]) τεμαχίων

ἐσπραγμέτων (=βορᾶς) καὶ ὑπὸ τῶν ὀφρέων καὶ ὑπὸ τῶν κυνῶν τοῦ τεθνεῖτος δυστυχοῦς τέκνου τοῦ Οἰδίποδος. Καὶ διὰ τοῦτο (=κάτα) οἱ θεοὶ δὲν δέχονται πλέον παρ' ἡμῖν τὰς μετὰ θυσίας (1026) ὥν παρακλήσεις, οὐδὲ φλόγα μηδὲν οὐδὲ τὰ ὄφρεα (=ὅρνις περιληπτ.) ἐκπέμπουσι κυρωμούς (φωνάς) (=πυροβολιθεῖ) εὐδιακρίτους), διότι ἔχουσι φάγει λιπαρὸν αἷμα (: θρόμισον αἴματος=αἵματος λίπος) ἀνδρὸς φθαρέντος (: νεκροῖ). Ταῦτα λοιπόν, ὃ τέκνον, σκέψθητι (=φρόνησον), διότι τὸ ἀμαρτιάνειν εἶναι κοινὸν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους· ὅταν δὲ ἀμαρτήσῃ τις, [1025] ἔκεινος δὲν εἶναι πλέον ἀνὴρ ἀπερίσκεπτος οὐδὲ μωρὸς (=ἀνολβός), δυτικ., ἀφοῦ πέσῃ εἰς κακόν, ἐπαγορθώνει [αὐτὸ] καὶ δὲν εἶναι ἀμετάχεπτος (: ἀγνόιστος=ἀκίνητος); ἡ ἴσχυρογνωμοσύνη βέβαια θεωρεῖται (καταδικάζεται) ὡς σκαπά καὶ αὐθάδεια [=σκαιότητ̄ διφλισκάνει]. Ἀλλ᾽ ὑποχώρει εἰς τὸν θατόρτα (: ἀλλά σέβον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀποθανόντος) καὶ μὴ πλήττῃς [αὐτὸν] τεθνεῖτα [ῆδη] ποίου εἴδους ἀνδρεία εἶναι νὰ (1030) φινεύσῃς πᾶλιν τὸν νεκρόν; Μετὰ ὕσιμον σκέψην (=εὖ φρονήσας) προτείνω εἰς σὲ φρόνιμον πρᾶγμα ὠφελιμώτατον δὲ [είναι] τὸ νὰ μανθάνῃ (ἀκοινῇ) τις παρὰ συμβουλεύοντος ὁρῶς, ἔαν οὗτος ἥθελε λέγει ω̄ τέλιμα.

KP. ⁷Ω γέρον, πάντες τοξεύετε κατὰ τούτου ἐδῶ τοῦ ἀνδρός, ως (= ωστε) τοξίται [τοξείωσι] κατὰ τοῦ στόχου, καὶ οὐδὲ εἰλμαι ἀνεπιβούλευτος ὑφ' ἵματι ἀπὸ τὰ δπλα τῆς μαρτικῆς (δηλ. καὶ αὐτὴν τὴν μαντικὴν δὲν ἀφήκατε ἀχρησιμοτοίητον κατ' (1035) ἐμοῦ) ὑπὸ τοῦ σωματείου τῶν ὀποιων (=τῶν ὑπαὶ γένους) ποδὸς πολλοῦ ἔχω πωληθῆ καὶ ως φορτίον φορτώνομαι εἰς τὸ πιοῖον καὶ παιριγμα δρόμον (=καμπέφροτισμα). Κερδαίνετε, ἐμπορεύεσθε τὸ ἀπὸ τῶν Σάρδεων ἥλεκτρον, ἔαν θέλετε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν χρυσόν· ἔκεινον ἔμως δὲν θὰ θάψητε, οὐδὲ ἂν θέτε (1040) λουσιν οἱ ἀετοὶ τοῦ Διός ἀρπάζοντες αὐτὸν νὰ φέρωσιν δις βιοράν [έαυτῶν] εἰς τοὺς θρόνους [τοῦ Διός], οὐδὲ ἔν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ ἐπιτρέψω (=οὐ μὴ παρῆσω) ἐγὼ νὰ θάπτωσιν ἔκεινον τρομάξας (=τρέσας) τὸ μάσμα τοῦτο· διότι ἡξεύρω γαλῶς ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων δίνονται νὰ μολύνῃ τοὺς (1045) θεούς. ⁸Ω γέρον Τειρεσία, καὶ οἱ πολὺ ἐπιτήδειοι (: καὶ οἱ παμπόνησοι) τῶν ἀνθρώπων αἰσχρῶς ναναγοῦσιν, ὅταν προτάσεις (= λόγους) προκαλούσας αἰσχος περιβάλλοντι δι' ὥραιών λέξεων (= καλῶς λέγουσι) χάριν κέρδους.

ΤΕΙΡ. Φεῦ, ἄρα γε ἡξεύρει τις ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἄρα γε σκέστεται;

KP. Τι πρᾶγμα; ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ κοινὸν καὶ τετριμένον,

τὸ δοῖον λέγεις (= ποῖον . . λέγεις = ποῖον ἐσπι τοῦτο τὸ πάγκον, δὲ λέγεις);

(1050) TEIP. Ήστον ἀριστον[ἔξ ὅλων] τῶν κτημάτων εἶναι ἡ εὐβούλια;

• KP. [Τοοοῦτον ἄριστον] ὅσον ἀκοιθῶς, ὡς νομίζω ἡ ἀφροσύνη (= [τὸ] μὴ φρονεῖν) [εἶναι] ἐπιβλαβέστατον πολῆγμα (= πλειστη βλάβη [=στὶ]).

TEIP. Ταύτης ομως τῆς ράσου (δηλ. τῆς ἀφροσίνης) σὺ εἶσαι πλήρης.

KP. Δὲν θέλω νὰ πακολογήσω τὸν μάντιν ἀνταποδίδων τὰ ἵστα.

TEIP. Καὶ ὅμως πακολογῆς (= λέγεις [κακῶς]), διότι λέγεις ὅτι ἐγὼ μάντεύω ψεύδη;

(1055) KP. Διότι δὲν τὸ γένος τῶν μάντεων [εἶναι] φιλάργυρον.

TEIP. Τὸ δὲ ἐκ βασιλέων [γένος] (ἰοὶ δὲ βασιλεῖς), ἀγαπᾶ τὴν αὐθαιρεσίαν τὴν προσπορίζουσαν ἐπορείδιστον κέρδος (= αἰσχρόκέρδειαν).

KP. Ἄρα γε γνωῷζεις ὅτι, ὅσα ἀν λέγης, λέγεις πρὸς ἥγεμονά σου;

TEIP. Γνωῷζω [ὅτι σὺ εἶσαι ἥγεμών· οὐδεὶς γιγνόσκει τοῦτο καθλιὸν ἐμοῦ] διότι ἔξ αὐτίας ἐμοῦ ἔχεις σώσει ταύτην ἑδῶ τὴν πόλιν.

KP. [Εἴσαι] σὺ σοφὸς μάντις, ἀλλὰ ἀγαπῶν τὸ ἄδικον.

(1060) TEIP. Θά δὲ ἐξαναγκάσης νὰ εἴπω τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ἕροητα (ἐκεῖνα τὰ δοῖα ἔχουν ἐν τῇ ψυχῇ μου δὲν εἶχον διάθεσιν νὰ ἀνακινήσω=τἀκίνητα).

KP. Λέγε (= ἀνεί), ἐάν μόνον δὲν λέγης πρὸς συμφεροντολογικοὺς σκοπούς!

TEIP. [Συμμορφοῦμαι πρὸς τὴν διαταργὴν σου] διότι νομίζω ὅτι [τὰν δὲ τι θὰ εἴπω] ἥδη εἰνά τοιοῦτον (δηλ. πὶ κέρδεσι = πρὸς ὠρέλειαν) ὅσον ἀφορᾷ σέ.

KP. [Οτιδήποτε καὶ ἀν εἴπῃς πρὸς τὸ συμφέρον μου] μάθε ὅτι δὲν θὰ ἐμπορευθῆς (δὲν θὰ ἐξαγοράσῃς) τὸ φρόνημά μου.

TEIP. Ἀλλὰ μάθε καλῶς [τοῦτο] τοῦλόχιστον ὅτι δὲν θὰ διανύσῃς (συμπληρώσῃς) (= μὴ τελῶν) ἀκόμη πολλοὺς ἀμιλλομέρους δρόμους τοῦ ἥδιον (πολλὰς δηλ. ἡμέρας) ἐντὸς τῶν τῶν νεκρῶν [Ἀντιγόνης καὶ Πολυνείκονς] ἔνα νεκρὸν ἐν τῶν τέκνων σου, διότι (= ἀνθ' ὧν) κατώκησας (= ἔχεις βαλὼν) μὲν [τίνα] ἐκ τῆς ἐπὶ γῆς (= τῶν ἄνω) κάτω[εἰς τὸν Ἀδην] καὶ κατώ-

κισας ἐν τάφῳ ἀγοσίως μίαρ *ῦπαρξιτ* ζῶσαν (=ψυχὴν), κρατεῖς (=ἔχεις) δὲ ἀφ' ἔτέρους [τινὰ] τῶν ὀνηκόντων εἰς τοὺς κάτωθεν θεοὺς ἐν τῇ γῇ (=ἐνθάδε) νεκρὸν ἄρευ τοῦ μεριδίου τον (ἥτοι ἀνευ τῶν ἀνηκουσῶν εἰς αὐτὸν τιμῶν), ἄρευ νεκρικῶν δώδον (=ἐκτέριστον), μὴ τυχόντα τῶν δούλων ἐπὶ πάντων τούτων (=ῶν) οὔτε σὺ ἔχεις δικαιώματι τι οὔτε οἱ ἄνω θεοί, ἀλλὰ [οἱ ἄνω θεοί] ἔξαναγκάζονται ὑπὸ σοῦ τὰ βλέπωσιν αὐτὰ ἐδῶ (=τάδε) [ἐνῷ δὲ νεκρὸς ὅφειλε νὰ εἴκε ταφῆ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἥλιου, ἵνα μὴ μιαίνηται ἡ γῆ καὶ δὲ οὐρανός]. Αντὶ τούτων αἱ ὑστεροὶ (δηλ. αἵμετά τὴν πρᾶξιν) ἐκδικούμεναι (=ὑστεροφθόροι) διέθροισαν (βλαπτικαὶ) Ἐρινύες τοῦ Ἀδου καὶ τῶν [ἄνω] θεῶν σὲ ἐνεδρεύ- (1075) ουσι, ὅστε τὰ τυλικής εἰς συμφοράς δμοίας (=ἐν τοῖσιν αὐτοῖς κακοῖς) μὲ αὐτοὺς ἐδῶ.

Καὶ παφατήρησον (=ἀθρητον), ἐὰν λέγω ταῦτα ἡγοοδασμένος διὸ κοῆμάτων (=κατηργηνωμένο). διότι οὐγὶ μακροῦ κρόνου πάροδος (=τριβή) θὰ παρουσιάσῃ (=φανεῖ) ἐν τῷ οἰκῳ σον (=σοῖς δόμινις) θρήνους ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Παρτοῖαι δὲ (1080) ἔχθροι ἐρωκήπτισσιν [ἐρειεῦθεν] (=ἔχθροι δὲ πᾶσαι [γίγνονται]) εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς ἔρειπα μεταβάλλονται αἱ πόλεις ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, πιστὶ τοῖς δροῖσις ἐσπασαγμένας σάρκας πιὼν μάτω πολιτῶν (=ὅστιν σπαδάγματα =ὅστιν ἐσπασαγμένων πιώματα) ἡ κύνες ἔθαψαν ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ (=ιαμῆγναν) ἡ θηρία, ἡ πτερωτὸν τι δύνεον, φέρον ἀνόσιον ὅσμήν εἰς ἀκρότοτοιν (=πόλιν) ἔχοντας τρούς καὶ βωμούς (=έστιονχον). Τοιαῦτα βλήματα διαπερδόντα τὴν παρδίαν (=τοξεύματα καρδίας) ἀφῆκαν κατὰ σοῦ ως τοξότης ἀλάνθαστα (=βέβαια) ἐν τῇ (1085) δρυῇ μον (=θυμῷ), διότι μὲ ἐφαρμάκωσας (=ἰνπεῖς γαρ), τῶν δροίων, σὺ τὴν κανστικήτη (φλεγμονὴν =θάλπος) δὲν θὰ διαφύγῃς. Σὺ δέ, δὲ παῖ, ὁδήγησον ἐμὲ εἰς τὸν οἶκον, ἵνα οὗτος τόν θυμὸν ἐπεγύσῃ (ξεθυμιάνη =τὸν θυμὸν ἀφῆ) εἰς νεωτέρους καὶ μάθῃ τὰ ἔχη (=τρέφειν) τὴν γλῶσσαν μαλακωτέρα (=ήσυχωτέραν) καὶ τὰς σκέψις τῆς διανοίας του σωφρονε- (1090) στέρας παρ' δσον τώρα ἔχει.

ΧΟΡ. Ὁ ἀνήρ, δὲ βασιλεῦ, ἀπῆλθε δεινὰ προφῆτεύσας· ἦ ξενόρομεν δέ, ἀφ' ὅτου ἐγὼ φέρω τὰς λευκὰς ταύτας τοίχας ἀπὸ μαύρας, δτι ποτὲ ἔως τώρα αὐτὸς δὲν εἴπε ψεῦδος εἰς τὴν πόλιν.

ΚΡ. Τοῦτο καὶ ἔγὼ δὲ ἴδιος γνωρίζω [ὅτι δηλ. οὐδέποτε δὲ (1095) Τειρεσίας ἐψεύσατο, ὅστε καὶ τώρα ἀληθῆ λέγει] καὶ ταρ- γάσσεται ὁ νοῦς μου· διότι καὶ τὸ τὰς νοικωρήσω εἶναι δεινόν, ἔτιν δὲ ἀντιστῶ, ἐπίκειται δὲ κινδυνός (ἀμεσας φόβος διάρχει = δεινὸν πάρα = δεινὸν πάρεστι) δεινῶς (ἐν = δεινῷ) διὰ συμφο-

οᾶς νὰ πλήξω τὴν ψυχήν μου.

ΧΟΡ. Ὡ νὶ τοῦ Μενοικέως, ἀνάγκη νὰ δπλισθῆς μὲ φρόνησιν.

ΚΡ. Τὶ λοιπὸν πρέτει νὰ κάμνω; λέγε· ἔγὼ δὲ θά ύπακούσω.

ΧΟΡ. Ἀφοῦ ὑπάγγεις ἄφες μὲν τὴν κόρην νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸν (100 ἄνω κόσμον ἐκ τοῦ ἐστεγασμένου ὁρύγλατος, κατασκείασον δὲ διὰ τὸν ἐκεῖ ἐκτεθειμένον (= τῷ προκειμένῳ) τάφον.

ΚΡ. Καὶ ταῦτα ἐπιδοκιμάζεις καὶ σοι φάίρεται καλὸν (=δοκεῖ [σοι]) νὰ ὑποχωρήσω;

ΧΟΡ. Ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα, ὡς βασικεῦ διότι αἱ ταχεῖαι τιμωροὶ θεότητες (Ἐρινύες) (=βιλάριαι Θεῶν) καταρθάνονται διὰ τῆς συνιέμοντάτης δόδον (=συνιέμονού τοῦ) τοὺς κακόφρονας.

[1105] ΚΡ. Οὐλοῦ μετὰ δυοκολίας μὲν ἀφίσταμαι τῆς ἐν τῇ παρδιᾳ στιθερᾶς γρώμης (=μόλις μὲν [=ξίσταμαι καρδίας]), ἀλλὰ μεταπειθομει τὸν ῥά πράξω τοῦτο, δλεο δηλ. συμβουλεύεις (=ξίσταμαι δὲ αὐτῆς τὸ δρῦν). δὲν πρέπει δὲ ἄρεν ἐκπίδος ἐπινήσις νὰ πολεμήσω (=νυσμαχητέων,) ἐναντίον τῆς ἀνάγκης.

ΧΟΡ. Πρᾶττε λοιπὸν ταῦτα, ἀφοῦ ὑιάγης, μηδὲ ἀνάθετε (=ἐπίτρεπε) εἰς ἄλλους [νὰ πράττωσι ταῦτα!]

ΚΡ. Οὕτως, ὅπως εἴμα, θέλω νὰ ὑπάγω (=στείχοιμ' ἄν). σπεύδετε, στεύδετε ἀκόλουθοι, καὶ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες (1110) (=πάντες δηλ. ἀνεξαιρέτως) ἐκκινήσατε κατεσπευσμένως εἰς τὸν ὑψηλὸν (=ἐπώφιον) τόπον, ἀφοῦ λάβητε εἰς τὰς κεισάς σας ἀξίνας· ἔγὼ δέ, ἀφοῦ ἡ γρώμη ἐκλινε ποδὸς τὰ ἔδω (=ἀφοῦ ἔλαβον τὴν ἀντιστροφὴν ἀπόφασιν), ὅπως ἔδεσα ἔγὼ αὐτὸς; οὐτο καὶ αὐτοπροσώπως θ' ἵ απολύω (=ἀντὸς τ' ἔδησα καὶ παρὸν ἐκλύβως τοὺς ἔκπαλαι ὑφισταμένους νόμους.

Ε' ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1115-1154)

ΧΟΡΟΣ

Στροφὴ α'. Ὡ πολυώνυμε Βάκχε (Ἰακχε, Διόνυσε, Εὗιε, Ἐ-θευθερεῦ κλπ.), χίόμα (ἰδιγάλισμα=ἄγαλμα) τῆς Σεμέλης (=τῆς (1115) Καδμείας νύμφης) καὶ τέκνον τοῦ βαρυβρόντου Διός, δστις προστατεύεις (=ἀμφέπεις τὴν ἔνδοξον (=κλυτάν) Ιταλίαν, βασιλεύεις δὲ εἰς τὰς ποσμοβοιδεῖς (=ἐν παγκοίνοις) κοιλάδας (=κόλποις) τῆς Ἐλευσινας, Δήμητρος (=Δηοῦς), δστις κατοικεῖς

(1120) (=ναιετῶν) τὰς Θήβας, τὴν μητρόπολιν τῶν Βακχῶν (=Βακχᾶν) [τὰς κειμένας] πλησίον τῶν ὑγρῶν ἔνυμάτων τοῦ Ἰσμηνοῦ καὶ παρὰ τὸν τόπον ὃπου ὁ Κάδμος ἐσπειρεν τοὺς ὀδόντας τοῦ (1125) ἄγριοι δράκοντος.

Ἀντιστροφὴ β'. Βλέπει δὲ συχνὰ (= ὅπωπε) σὲ ἐπὶ τοῦ δικογύρου ὅρους [Παρνασσοῦ] (= ὑπὲρ διώφου πέτρας) ὁ φεγγοβολῶν (= στέροψ) καπνὸς (= λιγνὸς) [τῶν δάδων], ὃπου αἱ νύμφαι τοῦ ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ Κωρυκεῖον ἄντρον (= Κωρύκη (1130) καὶ νύμφαι) Βακχίδες χορεύονται στιχηδὸρ (=στείχουσι), καὶ ἡ πηγὴ Καστάλια [βλέπει τακτικῶς (=ὅπωπε) σέ] καὶ τὰ κισσόφυτα ὑψώματα (= κισσήρεις ὅχθαι) τοῦ [ἐν Εὐβοίᾳ] ὅρους τῆς Νύστης καὶ ἡ πρασίνη (=γλωρά) πολυστάφυλος ἀκτὴ μετὰ πομπῆς σὲ ανορεύει [πρὸς ήμάς] (=πέμπει σε), ἐν ᾧ θεός (1135) πνευστοι ὅμνοι ἀντηχοῦσι, ὀσάκις ἐπισκέπτεσαι τὰς ἀγυιὰς τῶν Θηβῶν.

Στροφὴ 6'. Τὰς δοιάς (=τὰς =ῆν, δηλ. Θήβαν) ἐκ ταύτων τῶν πέλεων ὑπερβαλλόντως (τὰ μέγιστα =ὑπερτάνταν) τιμᾶς μετὰ τῆς κεραυνοπλήκτου μητρός· καὶ τώρα (ὧς πάντοτε) ἐπειδὴ (=ώς) διόλκηρος (= πάνδαμος) ἡ πόλις ἔχει ὑποστῆ ἀξιάτητη (1140) μόλυντοι (ἢ: ἔχει καρφωθῆ ἐπὶ δξείας νόσου = ἔχεται ἐπὶ νόσου βιάίας) ἐλθε (=μολεῖν· ἀπολ. ἀπομφ. ἀντί προστ.) μὲ ἐρχομόν καθαρτήριον (= καθαρούσιο πόδι)· ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὰς κλι- (1145) τὰς τοῦ Παρνασσοῦ (= ὑπὲρ κλιτὺν Παρνασσίαν) ἢ τὸν πόλυτονον (ῆγώδη) πόρθμὸν [τοῦ Εὐρίπου].

Ἀντιστροφὴ 3'. Ἀχ θεέ μου (= ἵω), κορυφαῖτε τοῦ χοροῦ (= χορηγὲ) τῶν [χορευόντων] πνοίων (πνῷ πνεόντων) ἀστρῶν καὶ ἐπόπτα (ὅνθιμιστά) τῶν νυκτερινῶν ἀλαλαγμῶν, ὡς τέ (1150) κνον, βλαστέ, τοῦ Διὸς, ἐμφανίσθητι (ἐπιφάνημ) μετὰ τῶν ἴδικῶν σου ἀκολούθων (= περιπόλοις) τῶν Μανάδων, αἴτινες μετὰ μανιακοῦ ἐνθυσιασμοῦ πιμᾶσι καθ' ὅλην τὴν γέντα διὰ πανηγυρικῶν χορῶν (= πανύχιοι χορεύονται) σὲ τὸν δεσπότην ταχχον.

ΕΞΟΔΟΣ (1057—1350)

ΑΙΓΑΕΛΟΣ. Ω πάροικοι (γείτονες) τῶν τοῦ Κάδμου καὶ (1155) τοῦ Ἀμφίωνος ἀνακτόρων, δὲν ὑπάρχει ἀνθρώπινος βίος τὸν διοῖν ἐγώ, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται (=στάντα) ἢ ἥθελον ἐπαινέσει ἢ ἥθελον ψέξει ποτέ· διότι ἡ τύχη καὶ τὸν δυστυχοῦντα ἔκάστοτε (=άει) ἀνορθώνει καὶ ἡ τύχη τὸν εὐτυχοῦντα ἔκάστοτε

καταρρίπτει και ούδεις [υπάρχει] μάντις τῆς μελλούσης τύχης,
ἥτης ἀγαμέρει τὸ παρόν (ἥτοῦ πεπρωμένου=τῶν καθεστώτων)
(1160) εἰς τοὺς θυητούς. Π.χ. (=γύρῳ) δι' ἐμὲ τούλαχιστον (=
ώς ἐμοὶ [έδοκει] καθὼς ἐφαινέτο εἰς ἐμὲ ἦ; καὶ τὴν κρίσιν μον)
δικέων ἥτο ἀλλοτε (ἥτοι μέχρι τῆς πρωΐας τῆς σήμερον) (=πο-
τε) ἡλευτὸς (ἀξιομακάριστος), διότι ἔσφος μὲν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν
τὴν Καδμείαν ταῦτην γῆν καὶ διότι ἔλαβεν τὴν ἀπεριόδιστον (=
παντελῆ) τῆς χώρας μοναρχίαν, ἐκνέρωνα [αὐτήν], μακάριος (=
(1165) θάλλων). διότι ἐγένητε τέκνα εὐγενῆ (=εὐγενεῖ τέκνων
σπορᾶ). Καὶ τώρα ἔχουσι χαλῆ (፡ ἔχουσι γίνει ἀνεμος, τοῦ κα-
πνοῦ) πάντα διότι ὅταν ἀνήρ τις διασπαθήσῃ (ἀπολέσῃ) τὰς ἡ-
δονὰς, ἐγὼ δέν θεωρῶ τοῦτον ζωταῖδην ἄνθρωπον (=τίθημι οὐ
ζῶν τοῦτον), ἀλλὰ νομίζω ἔμψυχον νεκρόν διότι συσσώρευε μέ-
γαν πλούτον, ἀν δέλης, εἰς τὸν οἰκόν σου καὶ ζῆθι ἔχων βασιλί-
(1170) κὸν ἀξίσματα ἐν ὅμως ἀπὸ δύλα αὐτὰ ιείπη ἢ χαρὰ τὰ
ἄλλα ἐγὼ ἐν συγκρίσει περὶ τὴν χαρὰν (=πρὸς ἡδονὴν) δέν ἥ-
θελον ἀγοόσαει παρ' ἀρδόδες τυρος (=ἀνδρῷ) [οὐδὲ] ἀντὶ σκιᾶς
καπνοῦ (οὐδὲς ἀντὶ ἐνὸς μηδενικοῦ)

ΧΟΡ. Τὶ δέ πάλιν εἶναι ἡ λυπηρὰ αὕτη εἰδησις (=τόδε ἄχος);
τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, τὴρ δποῖαν ἥλθες ἀργέλων (=τὶ δ'
αὐτὸς φέρων=τὶ δ' αὐτὸς ἐστι; τόδε τὸ ἄχος βασιλέων, δὲ ἵκεις
φέρων);

ΑΓ. Ἐχουσιν ἀποθάνει [οἱ Αἴμων καὶ ἡ Ἀντιγόνη]. οἱ δὲ
ζῶντες εἶναι αἴτιοι τοῦ θανάτου (=τοῦ θανεῖν).

ΧΟΡ. Καὶ τις εἶναι δὲ φονεύς, τις δὲ δὲ φονευθεὶς (፡ δὲ νε-

(1175) κοδός= δὲ κείμενος); Λέγε.

ΑΓ. Οἱ Αἴμων ἔχει ἀποθάνει κυλίεται δὲ εἰς τὸ αἷμα οὐχὶ
διὰ ξένης χειρὸς (=αὐτόχειρ).

ΧΟΡ. Ποῖον ἔκ τῶν δύο ἀπὸ τὴν πατρικὴν χεῖρα ἢ ἐκ τῆς
ἰδικῆς του χειρός.

ΑΓ. Μόνος ἐκ τῆς ιδικῆς του χειρὸς ἔξοργισθεὶς κατὰ τοῦ
πατρός του διὰ τὸν [τῆς Ἀντιγόνης] φόρον (=φόνου).

ΧΟΡ. Ω μάντι, ἀληθῶς πόσον δρθήρ ἐξήρεγκας (=ἵνυσας)
τὴν μαρτείαν (=τοῦπος) (ἢ: πόσον ἀληθῆ ἀπέβησαν δοσα
προεπίπας).

ΑΓ. Ἀφοῦ ταῦτα οὕτως ἔχουσιν [ὅπως δηλ. εἶπον] δύνασαι
(=τάρα=πάρεστι =δύνατόν ἐστι) νὰ σκέπτησαι περὶ τῶν ἀλ-
λων (δηλ. νὰ εἰδοποιήσῃς τὴν Εὑρυδίκην).

ΧΟΡ. Ἄλλ' ίδού βλέπω πλησιον (=όμοι) τὴν δυστυχῆ Εὐ-
(1180) ρδίκην, τὴν τοῦ Κρέοντος γυναικα. ἔχει δὲ ἥλθει (=

πάρα ==πάρεστι== ἔλιήλυθε) ἐκ τοῦ οίκου ἦ (=ἴτοι) διότι ἥκουσε τι περὶ τοῦ οἴκου ἦ τυχαίως.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ. [¶]Ω ἀντιπρόσωποι ὅλης τῆς πόλεως, τὴρ συνομιλανσας (=τῶν λόγων) ἥκουσα ἐξερχομένη (=στείχουσα πρὸς ἔξοδον), ἵνα ἔλθω καὶ ἀπευθύνω εὐχὰς πρὸς τὴν Παλλάδα θεάν. (1185) Καὶ μόλις (=καὶ) κατὰ τύχην (=τυγχάνω) ἀποσύρω τὸν Ἱέκεν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν μοχλὸν (=χαλῶσα κλῆθρα) τῆς πύλης, ἵνα αὕτη ἀνοιχθῇ (ἀνασπασθῇ) (=καὶ τυγχάνω ... χαλῶσαι=καὶ χαλῶ τυχαίως κλῆθρα πύλης ὅπερ ἀνάσπαστον—ἀνοικτὴν—γενέσθαι) καὶ ἀμέσως (=καὶ) ἀκούσμα περὶ συγγενικῆς συμφορᾶς πλήγτει με διὰ τῶν ὅτων φοβηθεῖα δὲ πίπτω (=εκλίνομαι) εἰς τοὺς βροχίορας τῶν ἀμφιπόλων (=πρὸς δμωαῖσι) καὶ λιποθυμῶ. [¶]Άλλ' οὐδήποτε ἐλέγετε, ἐπαναλάβετε [τὸν λόγον]. δι- (1190) ὅτι θὰ ἀκούσω [αὐτὸν] ἀπειρος [λόγῳ τῆς πρὸ τοῦ ἀπώλειας ἑτέρου οὗτοῦ, τοῦ Μεγαρέως] δυστυχιῶν.

ΑΓ. Ἔγώ, ἀγαπητὴ δέσποινα, καὶ θὰ εἴπω ἐπειδὴ ἥμην παρῶν, καὶ δὲν θὰ παραλείψω οὔτε ἐν ἀπὸ τὴν πραγμάτευστητα· διότι πρὸς τί ἡθελόν σε παρηγορεῖ διὰ λόγων, τῶν ὅποιων μετ' ὀλίγον θέλομεν φανῆ ψεῦσται (ψευδολόγοι); [¶]Ισιφορ [πρᾶγμα] (δηλ. οὐχὶ κακῶ; ίδομένον καὶ κινούμενον νὰ πέσῃ=δροθόν) εἶναι πάντοτε ἡ ἀλήθεια. Ἔγὼ δὲ ὡς διαδός (=ποδαργός) ἥκοιονθησα τὸν σύζυγόν σου ἐπίνω εἰς τὴν ὑψηλὴν θέσιν τῆς πεδιάδος (εἰς τὸ ὑψί πεδούν=πεδίον ἐτ' ἄκρον), ὅπου ἔκειτο ἀκόμη χωρὶς [¶]τὰ τύχη οἰκτον (=νηλεές) τὸ κυνοστάρακτον οὖμα τοῦ Πολυνείκους[¶] καὶ τοῦτον μέν, ἀφοῦ παρεκαλέσαμεν (=αἰτήσαντες) τὴν ἐν τοῖς ὅδοῖς διατριβούσαν [κατὰ τὴν νύκτα] (=ἐνοδίαν) θεάν (1200) [[¶]Εκάτην] καὶ τὸν Πλούτωνα εὑμεψῶς [πρὸς τοὺς δράστας] (=εὑμενεῖς) [¶]τὰ συγκρατήσωι τὴν δργὴν των (=κατασχεθεῖν δργάζεις), ἀφοῦ ἐλούσαμεν καθαρικὸν πρὸς [ἔξαγητασμὸν] (=ἄγνων) λουτρὸν ἐν τεινοτεινοῖς κλάδοις ἐλαίας (=νεοσπάσι θαλλοῖς), ὅσα τὴν στιγμὴν ἔκεινην εἶχον μείνει ἐκ τοῦ τεκροῦ (=ο δὴ λέλειπτο), ἔκαιομεν μεθ' ὅλων δμοῦ τῶν τεμαχίων, καὶ ἀφοῦ σωρεύσαντες ἡγείραμεν (=χώσαντες) ὑψηλὸν (=δρόμόκρανον) τάφον ἐκ χώματος τῆς πατρικῆς γῆς, πάλιν ἐσκεπτόμεθα ἐπισέλθωμεν πρὸς τὸν λιθόστρωτον κοῦλον τεινοκόρνον θάλαμον (=νυμφεῖον [¶]Άδου) τῆς κόρης. Μακρόθεν δ' ἀκούει τις [ἐκ τῶν (1205) θεραπόντων] φωνὴν (ῆχον) γοερῶν (=δροθίων) θρηνῶν περὶ τὸν μὴ τυχόντα κτερισμάτων (=ἰκτέριστον) νυμφικὸν θάλαμον (=παστάδα) καὶ ἔλθων ἀναγγέλλει εἰς τὸν δεσπότην Κρέοντα. Πλήττει δὲ τὰ δύο των ὅτα (=περιβαίνει δὲ τῷ) δυσδιάγνωστος θλιβερὰ βοή (=ἄσημα ἀθλίας βοῆς), καθ' ὃν χρόνον

ἔσουσε τοὺς πόδας τον (βραδέως προεχώσει) ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πλησίον (=ἔργοντι μᾶλλον ἀσσον), ἐκραγεῖς δὲ εἰς θοήνονς ἐνθάλλει βασιπειθῆ φωνὴν (=ἴησιν ἔπος δυσθρήνητον). «Ωδηφάλλει βασιπειθῆ φωνὴν (=ἴησιν ἔπος δυσθρήνητον)»¹ οὐδετέλλεις ἔγω, ἀρά γε εἶμαι μάντις; ἀρά γε ἔρχομαι δυστυχεστάτην πορείαν τῶν προτέρων πορειῶν; Πλήττει τὸ οὖς μου (1215) (=σύνει με) ἡ φωνὴ τοῦ νίοῦ [μου]. 'Ἄλλ', δὲ θεράποντες, ταχέως (=ῶκεις) πηγαίνετε πλησίεστερον καὶ ἀφοῦ πλησιάσητε εἰς τὸν τάφον, κυντάσατε, ἀφοῦ διεισδύσητε εἰς τὸ διαποστάσεως λιθον σημματιζόμενον ἄροιγμα (=ἄρμόν χώματος λιθοσπαδῆ) κατ' αὐτὸν τὸ στόμιον, ἐὰν εἴναι δὲ Αἴμαν αὐτός, τοῦ δοποίου ἀκούω τὴν φωνὴν ἢ ἀπατῶμαι (=κλέπτομαι) ὑπὸ τῶν θεῶν». Ταῦτα παρετηροῦμεν κατὰ τὰς διαταγὰς (=ἐκ κελευσμάτων) τὸν περιδιάπον δεσπότον, ἐν δὲ τῷ μυχῷ τοῦ τύμβου (ἢ: ἐν δὲ τῷ ιδιαίτερῳ θαλάσσῃ τῷν θολωτοῦ τάφου, ἐν τῷ δοτίῳ ἐθάπτετο δὲ νεκρός=ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι) ἐκείνην μὲν (1220) (δηλ. τῶν 'Αντιγόνην εἴδομεν ἀτηγχονισμένην (=κρεμαστήν) ἐκ τοῦ τραχίλου κρεμασμένην (=καθημμένην) διὰ βρόχου ἐκ λοισθίου τοῦ ἐνδύματός της (=πνηδόν τοι) διπερ εἰχε στοιφθῆ ως σχοινίον (=μιτώδει), τοῦτον δὲ (τὸν Αἴμανα) [εἴδομεν] νὰ ἔχῃ κλίνει τὴν κεφαλὴν του [ἐπὶ τοῦ στήθους της] καὶ νὰ. ἔχῃ περιπτυ φῆ αὐτὴν ἀπὸ τὴν μέσην της, θρηνοῦντα τὴν ἀπόλειαν (=φθοράν) τῆς ιύμφης (=εἰνῆς), ἥτις ἥδη ενδιοίσκετο ἐν τῷ² Αδή (=τῆς κάτω) καὶ τὰ ἔογα τοῦ πατρὸς καὶ τὸν δυστυχῆ γάμον (1225) (=λέχος). Εκείνος δὲ (δὲ Κρέων) καθὼς βλέπει αὐτὸν (τὸν Αἴμανα), φρικώδη (:ἀπαλίσιον, θλιβερόν) ἀναστεναγμὸν ἐκβαλὼν προκωρεῖ [εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ τάφου διευθυνόμενος] πρὸς αὐτὸν καὶ θρηνωδῶς καλεῖ. «Ωδηφάλλει βασιπειθῆ φωνὴν (=ἴησεις); κάμει; πᾶς ἐσαφέρθης (=τίνα νοῦν ἔσχεις); 'Ἐν πούρ παροξυσμῷ παραμφροσάνης ἔχάθης (=ἐν τῷ—τινι—ουμφορᾶς διεισθάρης); (1230) 'Ἐξελθε, τέκνον, ως ἱκέτης σὲ ἵκετεύω. Τοῦτον δὲ παρατηρήσας (=παπτήνας) δὲ παῖς μὲ ἔηγριωμένους δρθαλμούς, πτύσσας ἐπὶ τοῦ προσώπου [τοῦ πατρὸς] καὶ χωρὶς οὐδὲν νὰ τῷ ἀποκριθῇ τραυαζ ἐκ τῆς θήκης (=ἔλκει) τὸ δίκοπον (=διπλοῦς κνώδοντας ξέφους=διπλᾶς ἀκμᾶς ξίφους· κνώδων=τὸ δέκαν τοῦ ξίφους, παρὰ τὸ κνάειν,—ξένειν—τοις³ δόδοισι· [Σχολιαστής], ἀλλ' ἀπέτυχε (=ῆμιπλακε δὲ), διότι δὲ πατήρ ἐτράπη εἰς ταχεῖαν φυγὴν (=πατρὸς ἔξοδομωμένου φυγαῖσι) ἔπειτα δὲ δυστυχῆς δργισθεῖς καθ' ἔαυτοῦ, δια των ενδιοίσκετο (ἢ: εὐθὺς ἀνεν αναβολῆς ὕσπερ εἰχε) ἴκτείνας τὰς δυνάμεις τον (=ἔπενταθείς) ἐπίεσε (=ηριεσ, ἐστήσιες) τὸ ξίφος μέχρι τοῦ μέσου (=μέσσον) ἐπὶ τῶν πλευρῶν, ξήρων δὲ ξει τὰς αισθήσεις τον (=ξει δὲ ξμρρον) περιπτύσσεται

σημειώντα τὴν παραπάνον εἰς τὸν ἄγονον (παραπάνοντα) βραχίονα του (=εἰς ύγρον ἀγωντα) καὶ ἐκ ρυσῶν ἐξακοντίζει δρυμήτικὴν βρύνην (1240) σιν φονικοῦ αἴματος ἐπὶ τῆς λεικῆς πορειᾶς τῆς παραπάνοντος. Κεῖται δὲ νεκρός περὶ νεκρόν, τελέσας τὴν γαμήλιον τελετὴν (=τὰ νυμφικὰ τέλη λαζῶν) ἐν τῷ Ἀνδρὶ τούλακιστον, δεῖξας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων πόσον μέγιστον κακὸν εἴται (=ποόσκειται) εἰς τὸν ἀνθρώπων ή ἀβουλία.

ΧΟΡ. Πῶς δύνασαι νὰ ἔξηγήσῃς τοῦτο; ή γυνὴ δλίσω ἀνε-
245) χώρησε (=φούσθη [έστι]) χωρὶς νὰ εἴπῃ καλὸν ή κακὸν λόγον.

ΑΓ. Καὶ ἐγὼ αὐτὸς (=καντός) ἔκω ἀπορήσει ἀλλὰ τρέφομαι (=βόσκομαι) μὲν τὰς ἐλπίδας ὅτι δὲν θὰ θεωρήσῃ εὐλόγεπες νὰ στενάζῃ γοερῶς δημοσίᾳ, διότι ἡ γονος (=κλύνουσαν) τὴν συμφορὰν (=ἄλη) τοῦ τέκνου, ἀλλ᾽ ὅτι θὰ προκαλέσῃ (=προθήσειν) τὰς θεραπαινίδας νὰ θηρῷστε (=μοιροίογῶσι=στένειν) τὴν οἰκογενειακὴν συμφορὰν κατάκλειστοι ἐντὸς τοῦ οἴκου· διότι δὲν στερεῖται συνέσεως (=οὐκ ἀπιθός [έστι] γνώμης), ὥστε νὰ περιπίπτῃ εἰς δλισθήματα.

ΧΟΡ. Δεν γνωρίζω ἀλλ' εἰς ἐμὲ τούλακιστον καὶ ή ἄγαν σιωπῇ φαίνεται ὅτι ἐρέχει σοβαρότητα (=προσεῖναι βαρὺ) [καθὼς] καὶ ή ἀδικαιολόγητος (=ἀσκοπος=μάτην) πολὺ βοή (=πολλοὶ θρῆνοι).

ΑΓ. Ἀλλὰ εἰσεοχόμενοι εἰς τὸν οἶκον (=δόμους παραστείχοντες) θὰ πληροφορηθῶμεν, μήπως καὶ κρυφὸν τινὰ πόρον (=μή τι 1255) καὶ κατάσχετον) ἀφορά (=κριτική) καλύπτει ἐν τῇ τεταραγμένῃ καρδιᾷ [της]; διότι καλῶς βέβαια λέγεις καὶ ή ἄγαν σιγὴ ὑποκρύπτει, ὡς νομίζω (=που), σοβαρόν τι.

ΧΟΡ. Ἐάλλοι οὐτός ὁ βασιλεὺς ἔχει ἔλθει κρατῶν εἰς τὴν κεῖρα δεῖγμα (=μνῆμα· ὁ Κρέων είχεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ νεκροῦ, Αἴμ., τὸν δόπον τοῦ σφερού οἱ θεράποντες), ἀπτόν (=προφανές= 1260) ἐπίσημον, ἐὰν ἐπιτρέπεται νὰ εἴπω οὐχὶ ἐένης ἀμαρτίας ἀλλ' ἰδίου ἕαντοῦ ἀμαρτίας (= ὅτι οὐκ ἄλλος ἤμαρτεν, ἀλλ' αὐτός=οὐκ ἄλλοτρίας... ἀμαρτών.)

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΣΚΗΝΗΣ (1260 -1352)

Στροφὴ α'. Φεῦ δρούσων (=δυσφρόνων) φρενῶν ἀκίμητων (=στερεά=στερεῶν) θανατηφόρα (=θανατόεντα) ἀμαρτίματα· ὃς ὑμεῖς [οἱ τοῦ χοροῦ] οὔτινες βλέπετε συγγενεῖς (=ἐμφυλίους;) φονεύσαγτας (Κρ.) καὶ φονευθέντας (Αἴμ.). Ἄλλη

ἀτυχῆ (: θεότυφλα ἴδικί μου μναλά (=ἄνοιβα βουλευμάτων=ἄνοιβα βουλεύματα). Φεῦ τέκνον, νέος μὲ θάνατον καινοφαρῆ, φεῦ, φεῦ, ἀπέθανες, ἀπηλλάγης [τοῦ ζῆτο] (=ἀπελύθης διότι ἡ ψυχή, δικαιώσας κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἄνθρωπος, οὗτος μετὰ τοῦ σιματος ἐκρατεῖτο ἐν δεσμοῖς) ἀπὸ ἴδικήν μου καὶ ὅχι ἀπὸ ἴδικήν σου στραβοκεφαλιάν.

ΧΟΡ. Ἀλλοίμονον, πόσον πολὺ ἀργὰ φαίνεσαι ὅτι ἀνεγνώ-(1270) ωτας τὸ δίκαιον.

ΚΡ. Ἀλλοίμονον, ἔχω ἀναγνωρίσει διστυχῆς [ἀργὰ τὸ δίκαιον] ἀλλὰ (=δὲ) θεός τις τότε, ὃς βλέπω τώρα (=ἄρα), τότε [ὅτε ἔξεδιδον τὸ κήρυγμα] κατέχων με (ἢ : κρατῶν με δέσμιον ἐν τῇ ἔξουσίᾳ του, παλάμη του=ἔχων με) κατήγεγκε κατὰ τῆς κεφαλῆς μονί βαρὸν κτύπημα (ἢ : πλήξας ἐνέβαλεν εἰς τὴν κεφαλήν μου μεγάλην συμφορὰν=ἐν—επαισεν ἐμῷ κάρδα μέγα βάρος), [με] ἔξετρογίασεν εἰς ἀγρίας σκέψεις (: πράξεις =όδοῖς), (1275) ἀλλοίμονον, ἀνετρέπων καρδάν, τὴν δόποιαν ἐλάκτισεν διά τῶν ποδῶν του. Φεῦ, φεῦ, ὃ δοκιμασίαι τῶν ἄνθρωπων δυσφόροητοι.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ. Ὡς δέσποτα, φαίνεσαι (=ἔσικας) ὅτι ἔχεις ἔιθει ὡς κίτοχος καὶ κτήτωρ συμφροδῶν (=ὡς ᔁχων τε καὶ κεκτημένος κακά —κατάφορτος ἀπὸ παλαιάς καὶ νέας συμφροδᾶς), ἄλλας μὲν φέρων ἔδω (τὸ πτῶμα τοῦ Αἴμονος) πρὸ τῶν κειρῶν, ἄλλας δὲ μέλλων νὰ ἴδης (=δύφεοθαι=δύψομενος) ἐν τῷ σίκῳ (1280) καὶ πολὺ ταχέως μάλιστα (=καὶ τάχα).

ΚΡ. Τὶ δὲ οἶναι πάλιν; μήπως συμβάνει τὶ ἀκόμη κεροτεφον ἀπὸ τὰ παρόρτα κακά (=ἢ [ἔστι τι] ἔτι κάκιον κακῶν.

ΕΞ. Ἡ σύζυγός σου ἡ καθ' ὅλα μήτηρ (ἢ : ἡ φιλοστρογοτάτη μήτηρ= πατιμήτωρ. Καὶ ἵτο τοιαύτη, διότι παρηκολούθησε τὸν υἱόν της καὶ εἰς τὸν "Ἄδην) τοῦ νεκροῦ, ἡ δυστυχῆς ἔχει ἀρτίως ἀποθάνει, διὰ κτυπημάτων, τὰ δόποια πρὸ δλίγον τὴν διεπέρασάν.

Ἀντιστροφὴ α'. ΚΡ. Φεῦ, φεῦ, δυσεξελέωτος (=δυσκάθαρτος) [διότι δὲν ἥρκεσθη εἰς τὴν μετάνοιαν τοῦ Κρέοντος, ἀλλ' ἀτήτησε καὶ δύο θύματα] λιμὴν τοῦ Ἄδου, διατὶ λοιπόν, (1285) μὲ καταστρέφεις ; Ὡ σύ, δστις μοι ἔξαπέλυσας (=ώ προπέμψας) στεναγμὸν; διὰ τῶν κακῶν σου εἰδήσεων, τίνα εἴδησιν λέγεις; Φεῦ, ἵδη νεκρὸν ἄνδρα διὰ δευτέραν φορῶν μὲ (1290) ἀπετελείωσας. Τί λέγεις, ὃ θεράπον, τίς νέος πάλιν, φεῦ φεῦ, μοιραίος φόνος τῆς γυναικός μων λέγεις ὅτι μὲ περιβάλει πρὸς τελείαν καταστροφήν μου.

ΧΟΡ. Δύνασαι να ἴδης [τὴν γυναικα]· διός δὲν εἶναι πλέον ἐν τῷ μυχῷ (ἐν τῷ ἐιδοτερῳ) [τοῦ οἴκου].

ΚΡ. Ἀλλοίμονον, ἵδον (=τόδε) ἄλλο κακὸν δεύτερον βλέπων (1295) πω ὁ δυστυχής. Τις ἄρα, τις ἀκόμη τύχη μὲν περιμένει; Ἐγὼ μὲν εἰς τὰς χεῖδας τὸ τέκνον ἀριώσ [νεκρὸν], ὁ δυστυχής, ἄλλον δὲ (=τὸν δὲ) νεκρὸν ἀπέναντι βλέπω. Φεῦ φεῦ ἀθίαμη μῆτερ, φεῦ τεκνον.

ΕΞΑΓ. Αὕτη διὰ ξίφους κοπτεροῦ (: δξέως ἡκονημένου= (1300) δξυθήκιψ) ἐπὶ τῷ βομβοῦ ἔκλεισε (=λύει ἰστορ. ἐν) τοὺς δρυθαλμούς, ἐπὶ τῷ δοιώτῳ ἐπεζύθη ἡ τὸν θανάτου (=κελιανά), ἀφοῦ ἐθρήνησε μὲν τὴν ἐνδοξὸν τύχην (=λάχος) τοῦ πρότερον ἀπόθανότος Μεγαρέως καὶ ἔπειτα [τὴν τύχην τούτου ἐδῶ, [τοῦ Αἴματος], τέ. ος δὲ (=λοισθιον δε), ἀφοῦ κα- (1305) τηράσθη δυστυχίας κατὰ σοῦ τοῦ παιδεικούν.

Στροφὴ 6'. Άλιαι οὐαὶ ἀραιτάσσομαι (=ἀνέπτον γναορ) ἀπὸ φύσον [μόλις ἡκονσα τὰς κατύρας]. Διατί δὲν μὲν κινητὴς κατάστηθα (=ἀνταίαν [πλαγάν]) μὲν κοτερὸν δίκα πον (1310) ξίφος; Δυστυχής ἐγώ, φεῦ φεῦ, ἐχω δὲ ἐμπλακῆ (τυλιγή) ἀναποσπάσιως μὲν δυστυχή ἀστιούτηα.

ΕΞ. Κατηγορείσον βέβαια ὑπὸ τῆς θανούσης ταύτης ὡς ὑπενθυίος (=ώς ἔχων αἰτιαν) τοῦ θανάτου [τοῦ Αἴματος] καὶ ἔκείνουν [τοῦ Μεγαρέως].

ΚΡ. Καὶ μὲν ποιὸν δὲ τούτων φονευθεῖσα ἀπηλλάγη τοῦ ζῆν (ἀπέδανε);

ΕΞ. Ιδίᾳ χειρὶ ὑπὸ τὸ ἥπαρ κτυπήσασα ἔαυτὴν [διὰ ξίφους], (1315) ὅτε (=ὅπως) ἡκουσε τὸν δάρατον [τοῦ νιόν] (=πάθος), τὸν ἀπότον γοργῶς ἐθρήνησε (=δξυκόταν).

ΚΡ. Ω δυστυχία μου! ἡ εὐθύνη τῶν τραγικῶν αὐτῶν σημεῖων (=τάδε), [αἴτινες προέκυψαν] ἀπὸ τῆς Ἰδικῆς μονη ἐνοχῆς, οὐδέποτε αἰδομένη ἀπὸ ἐμοῦ θάμα μεταβιβασθῆ εἰς ἄλλον τινὰ ἐκ τῶν ἀιθυώπων (ἥ: οὐδέποτε θάμα φέρῃ τὴν εὐθύνην τούτων ἄλλος τις ἐξ τῶν ἀνθρώπων ἀντ' ἐμοῦ). διότι ἐγὼ σὲ ἐφόνευσα, (1320) ὁ δυστυχής, ἐγώ, πρίγματι (=ἔτυμον) λέγω. Τῷ θεράποντες ἀπάγετέ με ἐκ τοῦ μέσου (: ἀπομακούνατέ με), ὡς τάχιστα ἀπομακούνατέ με, δ στις δὲν ὑπάρχω μᾶλλον ἡ εἰμαι ἐν μηδενικὸν (1325) (:στις εἶμαι τελείως χαμένος).

ΧΟΡ. Κέρδος εἶναι αὐτὸ τὸ ὄποιον συμβούλευεις, ἐὰν ἐν μεσῷ τῶν δυστυχιῶν δύναται νά γίνη λόγος περὶ κέρδους· δύοτι αἱ πρὸ τῶν δρυθαλμῶν συμφοραὶ (=τὰν ποσὶν) εἶναι ἐλαφρόταται (=κράτιστα), ἐὰν εἶναι ἐλαχίστης διαφορείας (=οὗται βράχισται)

Αντεστροφὴ α'. "Ἄς ἐλθη (:εἰδε 'νά ἐλθη), ἄς ἐλθη, ἄς

(1330) φαρῆ) (=εἰθε νὰ φανῇ τελευταία ἐκείη ἀπὸ τὰς μοίρας μου (=νπαιος μόρων ἐμῶν), ήτις θὰ μοι ἐπέφερε ποθητίατα (=δ κάλλιστα ἄγων) τὴν ἡμέραν τοῦ μοιραίον τέλους (=τερμίαν ἡμέραν). Ζ Ας ἔλθῃ, οὐκέτι οὐδὲν πλέον ἄλλην ἡμέραν.

ΧΟΡ. Αἱ εὐχαὶ σου αὗται εἶναι ζητήματα μέλλοντος περὶ τούτων τι, τὰ δόπια ὁ παρὼν καιρὸς ἀπαιτεῖ (=τῶν προκειμένων τι=τῶν παρόντων τι) πρέπει νὰ πράττῃς (ἥτοι τώρα ή ἀσχολία δέον νὰ στραφῇ μὲ τὰ λαφύντα, δηλ. ἵην ταφὴν τῶν (1335) πιτωμάτων καὶ τὸν ἀγνισμὸν τῆς πόλεως,) διότι περὶ τούτων ἔδω τῶν εὐχῶν εἰς φροντίζουσιν ἐκεῖνοι, οἵ δοποῖοι καθῆκον ἔχουσι νὰ φροντίζοσι.

'Ἄλλ' δσα μὲν ἐπιθυμῶ (ληλ. ἀπομάρχοντιν καὶ θάνατον) ταῦτα οὐλλήβδην ηὐχήθηρ [εἰς τὸν θεοὺς] κατὰ τῆς πεφαλῆς μου (=συγκατηγόρημαν.)

ΧΟΡ. Μὴ λοιπὸν εἴχεσται μηδέν διότι ἀπὸ τῆς πεποιωμένης συμφορᾶς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπαλλαγῶσιν οἱ θνητοί.

ΚΡ. Δύνασθε νὰ ἀπαγάγητε ἐκ τοῦ μέσου (:ἐκ τῆς σκηνῆς) ἄνδρα ἀσεβῆ (ἄχρηστοι=μάταιον), ὁ δοποῖος καὶ σέ, ὦ τέκνον, (1340). Ἄκουν ἐφινευσσα καὶ σὲ τὸν ίδιαν, φεῦ ὁ δυστιχός! γαὶ δὲν ηὔξενώ φ ποὺς ποῖον ἐκ τῶν δύο να στρέψω τὸ βλέμμα μου, ποῦ νὰ στηρίξθω (ποὺς νὰ κλίνω τὴν κεφαλήν μου=πᾶ κλιθῶ), διότι πᾶν δ, τι ἔχρατον εἰς τὰς χειράς μου (:τὰ στηρίγματά μου=πάντα τὸν χεροῖν) ἔπεσσον (:ἔγονάτισαν=λέχοιά [εἰσι]=πλάγια 1345) καὶ πεπτωκότα ἀντιθ. δοθά), ἀφ' ἐτέρου δὲ ἀφίρητος (:δυσβάστακτος=δυσκόμιστος) μοῖρα ἐνέσκηψε κατὰ τῆς κεφαλῆς μου.

ΧΟΡ. Ἡ σωφροσύνη εἶναι πολὺ σπουδαιότατον στοιχεῖον τῆς εὐδαιμονίας (=τὸ φρονεῖν ὑπάρχει πολλῷ πρῶτον εὐδαιμονίας). Πρέπει δὲ τὸ ὅσον ἀφορᾷ τούλαμιστον τὸν θεοὺς νὰ (1350) μὴ ἀσεβῶμεν ποσῶς· αἱ δὲ μεγαλουχίαι (=μεγάλοι λόγοι) τῶν μεγαλαύχων, ἀφοῦ ὑποστῶσι (πληρώσωσι=ἀποτείσαντες) βαρείας συμφορᾶς (τιμωρίας), ἀργὰ (δηλ. μετὰ τὰς συμφορᾶς· ἐν τῷ γήρατι=γήρᾳ) διδάσκουσι τὴν φρόνησιν.

ΤΕΛΟΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
 “Η ΕΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ,,
ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ
 (π. γυμνασιάρχου)
ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ & ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ
 (Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

"Εκδοθεῖται πωλοῦνται ἐν τῷ οἴκῳ ἡμῶν αἱ κάτωθεν
 δξιῶναι καὶ μεταφράσεις

ΡΩΣΣΗ Θ. ΙΩΑΝ.	—1)	Δυσίου λόγων	Δρ.	4.—
»	»	2) Ὁμήρου Ὀδυσσ. Α. καὶ Ζ.	»	5.—
»	»	3) Ὁμήρου Ὀδυσσείας Ι	»	4.—
»	»	4) Δημοσθενους Ὀλυνθιακῶν	»	5.—
»	»	5) Κορηνηλίου Νέπωτος	»	5.—
»	»	6) Καίσαρος de bello civili	»	5.—
»	»	7) Θουκυδίου βιβλίον Α' ἵστ.	»	4.—
»	»	8) » » B'	»	4.—
»	»	9) Ὁμήρου Ἰλιάδος Α'	»	4.—
»	»	10) » » Z'	»	4.—
»	»	11) Δημητριοῦ Θουκυδίδου	»	5.—
»	»	12) Λυρικῆς Ἀνθολογίας ἀρ-		
		χαίων Ἑλλήνων ποιητῶν	»	5.—
»	»	13) Δημοσθένους Α' Φιλιπ-		
»	»	πικοῦ καὶ περὶ εἰρήνης	»	5.—
»	»	14) Πλάτωνος Κρίτωνος	»	4.—
»	»	15) Ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους	»	4.—
»	»	16) Εἰδυλλίων Θεοφρίτου	»	4.—
»	»	17) Σεφοκλέους Ἀντιγόνης	»	6.50
»	»	18) » Οἰδίποδος Τυράννου	»	6.50
»	»	19) Ὁμήρου Ἰλιάδος Ο—Π	»	5.—

Τιμᾶται Δρ. 6.50